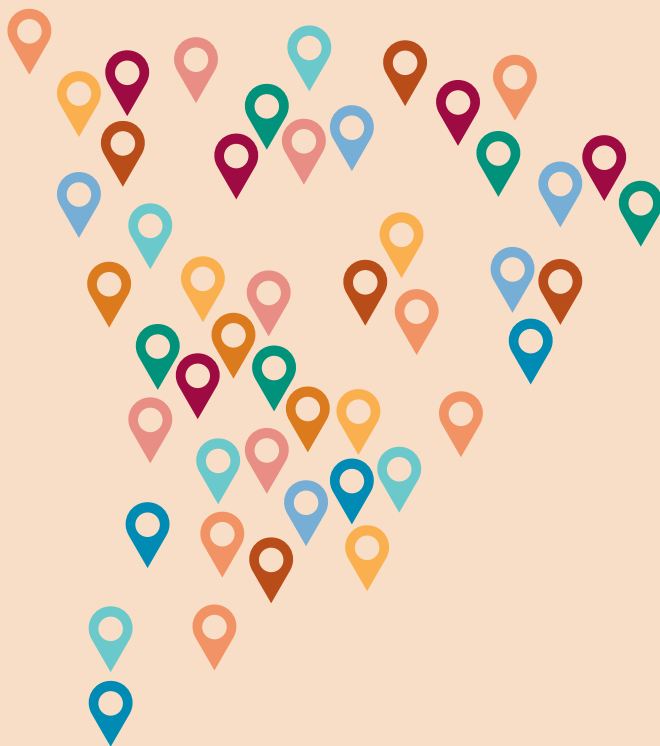

PATJ-2016

Pla d'actuació territorial de polítiques de joventut 2016

PNJCat

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
i Família

Associació
Catalana
de Municipis

FEDERACIÓ DE MUNICIPIS
DE CATALUNYA

PATJ-2016

Pla d'actuació territorial de polítiques de joventut 2016

© Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
Direcció General de Joventut

Avis legal:

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-No Comercial-Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons.

Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor o autors i l'editor, i no es faci un ús comercial de l'obra original ni se'n creïn obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Coordinació i redacció

Equip PNJCat
Observatori Català de la Joventut / Suport al territori

Disseny i maquetació

Unitat d'Autoedició i Disseny de la Direcció General de Joventut

© **Generalitat de Catalunya**
Departament de Benestar Social i Família
Direcció General de Joventut

Dipòsit Legal: B 12519-2014

PATJ-2016

Pla d'actuació territorial de polítiques de joventut 2016

PNJCat

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
i Família

Associació
Catalana
de Municipis

FEDERACIÓ DE MUNICIPIS
DE CATALUNYA

ÍNDEX

1. Introducció	7
2. L'evolució de les polítiques de joventut i el seu marc normatiu	13
3. Marc de referència. El PNJCat-2020	19
4. El Projecte Territori	25
4.1. Els agents del Projecte Territori	28
4.2. Estructura organitzativa	29
5. L'acció del món local. Dimensió substantiva	33
5.1. Prioritats del món local	35
5.2. Línies de treball, objectius estratègics i operatius	39
6. El desplegament del PATJ-2016. Dimensió operativa	61
6.1. Desenvolupament de les funcions	63
6.2. Aplicació dels principis metodològics del PNJCat16	67
6.3. Eines de suport i acompanyament	70
6.4. La informació juvenil, l'orientació i l'assessorament	72
7. Propostes d'intervenció per objectius estratègics	77
Annex 1	95
El procés de recollida de prioritats i propostes per elaborar el PATJ-2016	
Annex 2	105
Estructura organitzativa dels òrgans i les eines de desplegament del Projecte Territori	
Annex 3	117
Descripció de les propostes d'intervenció	

APARTAT I

Introducció

1. Introducció

El PATJ-2016, el document que teniu a les mans, és una de les eines de desplegament i planificació del PNJCat-2020. Concretament planifica i recull les prioritats del món local (fet des del territori i per al territori) fins a l'any 2016, per a la consecució dels objectius del PNJCat-2020.¹

El PNJCat-2020 és el marc estratègic sobre el qual s'assenta el model de polítiques de joventut català i és el resultat d'un procés ampli de consulta.² Aquest procés va permetre recollir la veu dels diferents agents que estan implicats en les polítiques de joventut: Govern i Administració de la Generalitat, governs i administracions d'àmbit local i entitats juvenils i joves a escala individual. L'any 2013, en compliment de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut (LPJ), el PNJCat-2020 va ser aprovat com a decret del Govern de la Generalitat de Catalunya.³

Al seu torn, durant la segona meitat de l'any 2013, els agents i els ens locals, vinculats al PNJCat-2020, han treballat i debatut, a través d'un seguit de sessions i espais de treball (vegeu l'annex 1), al voltant dels problemes i les prioritats d'acció en matèria de polítiques de joventut amb perspectiva territorial. El resultat d'aquest procés és el document que esteu llegint: el PATJ-2016, que, un cop validat per la Comissió Interinstitucional de Polítiques de Joventut,⁴ ha estat aprovat pel Consell Rector del PNJCat-2020.

Així doncs, el PATJ-2016 parteix d'una reflexió compartida dels reptes del PNJCat des de la visió del món local i concreta un seguit de prioritats, en forma d'objectius estratègics i operatius i d'eines per desplegar les polítiques de joventut des de la lògica del món local. També estableix com pretén treballar els objec-

¹ El PATJ-2016 té una vigència de cinc anys. La seva revisió, l'any 2016, coincidirà amb el moment d'avaluació estratègica del PNJCat.

² Procés de consulta pública portat a terme entre els anys 2009 i 2010. El document va ser consensuat a tres àmbits: social (entitats juvenils i joves), administratiu (departaments de la Generalitat i administracions i governs locals) i polític (Parlament de Catalunya, Comissió Parlamentària de Polítiques de Joventut). Podeu ampliar-ne la informació clicant aquí o mitjançant la consulta l'apartat de PNJCat al web de Joventut.

³ Decret 90/2013, del 29 de gener. Estableix a l'article 2 que "El Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020 té caràcter de pla sectorial de coordinació en matèria de joventut, d'acord amb l'article 20.1 de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. Les línies, els reptes i els objectius del Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020 tenen caràcter preferent respecte als plans municipals i comarcals de joventut.

⁴ Celebrada el 8 de febrer de 2014 a Vic.

tius assenyalant les eines i les orientacions per tal que els referents i els agents responsables de l'execució de les polítiques locals de joventut puguin dur a terme les seves funcions⁵ (DGJ, entitats municipalistes, consells comarcals i/o ajuntaments).

En definitiva, en les pàgines que segueixen, es concreta la planificació estratègica amb perspectiva territorial per als propers anys. Aquesta concreció parteix de les propostes de municipis i comarques d'arreu de Catalunya i es basa en l'estructura de marc lògic que proposa el PNJCat-2020. Si bé el PATJ-2016 no pretén ser un document programàtic, sí que té la intenció d'orientar i acompanyar l'acció dels agents institucionals amb mirada territorialitzada.

⁵ El PNJCat 2020 estableix un seguit de funcions per a cadascun dels agents implicats en el Projecte Territori. Aquestes funcions contribueixen a l'assumpció de responsabilitats i a la coordinació i l'optimització d'esforços per al desplegament de les polítiques de joventut. Les podeu consultar a l'apartat 4 d'aquest document.

APARTAT II.

**L'evolució de les polítiques
de joventut i el seu marc normatiu**

2. L'evolució de les polítiques de joventut i el seu marc normatiu

Tot just aquest any es compliran trenta-cinc anys de polítiques de joventut a Catalunya. Aquest temps ha significat l'augment i la consolidació progressiva de les polítiques de joventut a casa nostra. Val a dir que les polítiques de joventut han tingut un paper cabdal des dels seus orígens, en els inicis de la democràcia, contribuint a consolidar i reglamentar els drets socials de ciutadania, paper que permet comprendre el model de polítiques de joventut a Catalunya i la seva evolució.

En aquest període es produeixen dos processos significatius per entendre la situació actual de les polítiques de joventut. D'una banda, l'etapa democràtica es construeix sobre la base d'un procés de descentralització de l'Estat. En aquest context buit de competències i de falta d'antecedents sòlids, Catalunya assumeix la plena competència en matèria de joventut, incorporant-la als estatuts d'autonomia (article 9.26 de l'Estatut del 1979 i el 142 de l'Estatut vigent).

Article 142 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya:

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut, que inclou en tot cas:

- El disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
- La promoció de l'associacionisme juvenil, de les iniciatives de participació de la gent jove, de la mobilitat internacional i del turisme juvenil.
- La regulació, la gestió, la intervenció i la policia administrativa d'activitats i instal·lacions destinades a la joventut.

2. Correspon a la Generalitat la subscripció d'acords amb entitats internacionals i la participació en aquestes en col·laboració amb l'Estat o de manera autònoma, si ho permet la normativa de l'entitat corresponent, i en tot cas la tramitació de documents atorgats per entitats internacionals que afectin persones, instal·lacions o entitats amb residència a Catalunya, respectant la legislació de l'Estat.

D'altra banda, les administracions locals van avançar ràpidament en el desenvolupament de les polítiques socials per fer front a les necessitats i les demandes amb les quals es trobaven quotidianament, entre les quals s'han d'incloure també les polítiques de joventut. Les administracions locals van ser (i segueixen

essent) uns actors cabdals en la implementació de programes i accions dedicats a les persones joves.

Així doncs, els fonaments de les polítiques de joventut, així com la seva evolució, responen a la voluntat ferma de diferents agents, Generalitat i ens locals, de fer front als reptes i necessitats de la joventut catalana.

Un darrer pas destacat en la consolidació de les polítiques de joventut ha estat l'aprovació de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut. Aquest procés va ser impulsat per la Generalitat de Catalunya, però responia a una demanda generalitzada en l'àmbit de joventut i entre tots els actors, tant públics, d'àmbit nacional i local, com també socials. La LPJ permet desenvolupar l'única competència exclusiva de la Generalitat pendent de desplegament des de l'Estatut d'autonomia de 1979 al mateix temps que clarifica alguns aspectes cabdals per garantir la coherència de les polítiques de joventut impulsades arreu del país.

D'una banda, estableix com es distribueixen les competències de joventut entre els diferents nivells administratius. La LPJ endreça i regula les polítiques de joventut que duen a terme les diferents administracions: des de l'àmbit autonòmic fins a l'àmbit local (ajuntaments i consells comarcals). Serveix, doncs, per delimitar competències i responsabilitats.

D'altra banda, la LPJ clarifica quina és la població diana de les polítiques de joventut. Delimita un interval genèric d'edat, dels 16 als 29 anys. Tanmateix, també té en compte la complexitat i la diversitat de polítiques que s'hi adrecen i deixa oberta aquesta definició perquè sigui dins de cada política i/o programa concret on es defineixin els límits d'edat que més s'adeqüin a les necessitats de cada intervenció.

A més a més, la LPJ contribueix a consolidar i blindar jurídicament el model nacional de polítiques de joventut, a través del PNJCat, un model construït al llarg de més de tres dècades. La LPJ dóna rang reglamentari al Pla Nacional de Joventut de Catalunya (PNJCat) i el configura com a Pla sectorial de coordinació administrativa de les polítiques de joventut de la Generalitat de Catalunya a través del Decret del Govern 90/2013, del 29 de gener. Així, es converteix en instrument de planificació estratègica de les polítiques de joventut de Catalunya.

I, lligat a aquest model, la LPJ recull la filosofia de treball que inspira les polítiques de joventut catalanes d'involucrar tots els agents institucionals i incorporar la societat civil en la presa de decisions. Ho fa mitjançant el reconeixement del PNJCat com a

pla sectorial de joventut (com ja hem assenyalat), i institueix el Consell Rector del PNJCat (integrat per representants de l'Administració de la Generalitat, de les entitats municipalistes i del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC)) com a òrgan col·legiat de decisió en matèria de polítiques de joventut.

Així doncs, el marc normatiu existent acompanya les voluntats dels agents implicats en les polítiques de joventut de treballar de manera coordinada per construir un model de polítiques de joventut, que permeti donar resposta a les necessitats de present i de futur de les persones joves.

Com a punt i seguit en l'evolució del marc normatiu que acabem de descriure, cal tenir molt presents dues legislacions noves que afectaran els ens locals:

- D'una banda, la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local, publicada al BOE el 30 de desembre de 2013, que modifica, entre altres, la Llei de bases del règim local.
- I d'altra banda, el Projecte de llei de governs locals de Catalunya, que ara mateix es troba en fase de tramitació parlamentària.

Aquestes dues legislacions poden tenir, a curt i mitjà termini, efectes en la configuració del model actual de polítiques de joventut català, recollit en el marc normatiu de referència. Per aquesta raó, caldrà fer un seguiment de l'aplicació per tal de vetllar per una vertebració adequada i un desenvolupament de les polítiques de joventut a Catalunya.

APARTAT III

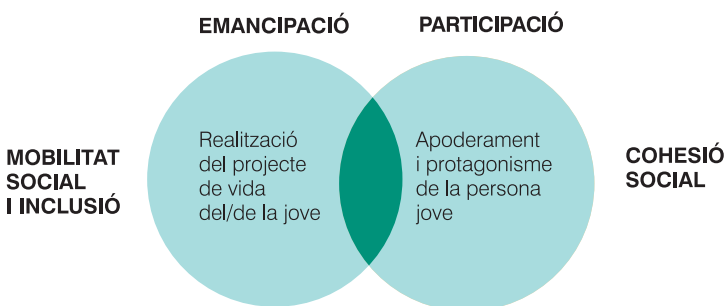
Marc de referència

El PNJCat-2020

3. Marc de referència. El PNJCat-2020

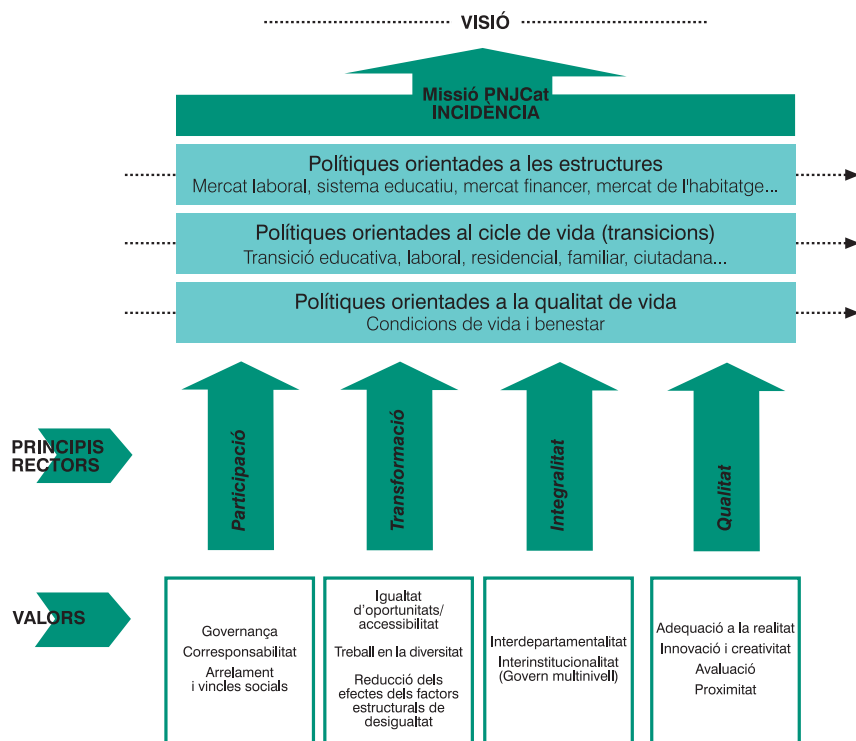
El Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020 (PNJCat-2020)⁶ és el document normatiu que estableix el marc estratègic de les polítiques de joventut de Catalunya. Aquest document proposa un seguit de reptes, estratègies i objectius que, compartits pels diferents agents implicats en el model de polítiques de joventut català, han de contribuir a la millora de les oportunitats d'emanipació i de participació activa en l'entorn de les persones joves de Catalunya.

Aquests són els dos pilars sobre els quals s'assenta la missió que el PNJCat-2020 estableix per a les polítiques de joventut alineades amb el marc discursiu que proposa.

D'altra banda, el PNJCat-2020 també proposa una manera d'abordar i entendre les polítiques de joventut. A través dels seus principis rectors, el document orienta cap a una metodologia pròpia de les polítiques de joventut, una manera de fer, una proposta discursiva que ha de guiar les accions que s'encabeixen en el camp de les polítiques de joventut.

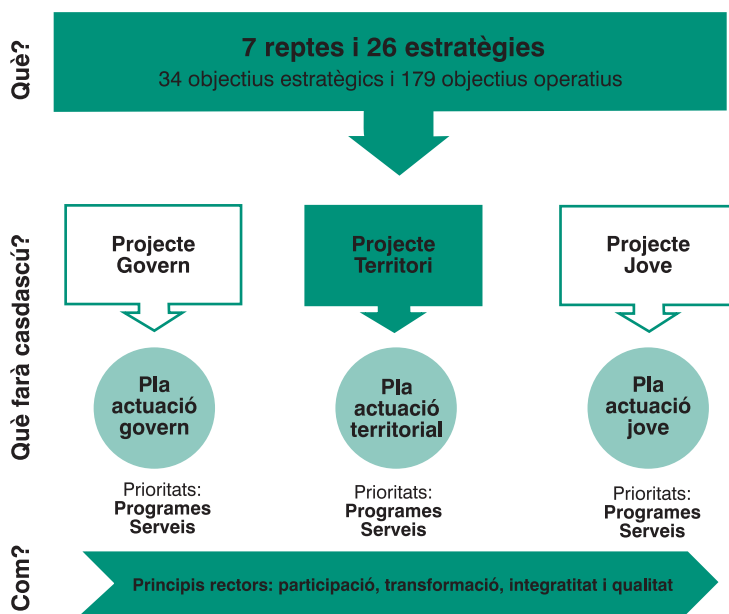
⁶ L'actual és el segon PNJCat (el podeu trobar aquí o consultant l'apartat de PNJCat al web de Joventut). El primer (2000-2010) va ser impulsat a demanda del CNJC, i va assentar les bases per a la coordinació entre les diferents administracions i entitats juvenils implicades en les polítiques de joventut i el treball amb joves.

Aquests principis rectors, que es troben interrelacionats entre si, es concreten en un conjunt de valors que constitueixen l'aposta metodològica del PNJCat-2020 i que, per tant, han de ser criteris aplicables de manera transversal al conjunt d'accions i polítiques adreçades al col·lectiu juvenil. Els principis rectors del PNJCat i els valors que els configuren són:

PRINCIPIS RECTORS	VALORS
Qualitat	Proximitat Avaluació i fonamentació en la realitat juvenil Innovació
Integralitat	Integralitat Interinstitucionalitat i interdepartamentalitat Treball en xarxa
Participació	Governança democràtica/Govern relacional Corresponsabilitat Formes de democràcia directa
Transformació	Igualtat d'oportunitats/accessibilitat Treball en la diversitat Reducció dels efectes dels factors estructurals de desigualtat

Aquesta proposta metodològica es complementa amb una estructura organitzativa que té per objectiu facilitar la coordinació en l'acció i l'optimització d'impactes i recursos de les polítiques de joventut de Catalunya. I és que, el fet que el PNJCat-2020 impliqui l'acció d'agents tan diversos, necessita un marc de coordinació que faciliti compartir recursos i fer més eficients les polítiques de joventut. El PNJCat-2020 s'organitza a partir dels tres pilars de les polítiques de joventut a Catalunya: Generalitat, món local i entitats juvenils i joves. Com a estratègia, l'acció es coordina a través del Consell Rector del PNJCat.⁷ Quant al desplegament, el PNJCat s'organitza a partir de tres projectes: Projecte Govern, Projecte Territori i Projecte Jove.

⁷ El Consell Rector del PNJCat és el màxim òrgan de coordinació del PNJCat. La Llei 33/2010, de polítiques de joventut, atorga al Consell Rector la responsabilitat de vetllar per l'aplicació del PNJCat i per a l'assoliment dels seus objectius. Així doncs, aquest òrgan col·legiat compta entre les seves funcions la d'impulsar, fer el seguiment i avaluar el Pla, marcant les grans línies estratègiques en polítiques de joventut i afavorint una actuació institucional conjunta. Hi són representades les tres potes de les polítiques de joventut a Catalunya: Generalitat (a través de la DGJ), món local (a través de les entitats municipalistes -ACM i FMC-) i joves (CNJC).

APARTAT IV

El Projecte Territori

4. El Projecte Territori

Tal com recull el PNJCat-2020, per tal d'articular l'acció del món local en el desplegament del PNJCat, es desenvoluparà el Projecte Territori com el marc que concreta, planifica i articula les actuacions en polítiques de joventut de les administracions d'àmbit local per a la consecució dels objectius estratègics del PNJCat.

Per tant, el Projecte Territori és el conjunt de l'acció del món local en matèria de polítiques de joventut que es du a terme de manera coordinada entre el mateix món local i la DGJ. Es concreta com les prioritats que el món local es marca per a si mateix:

- els objectius del PNJCat que s'han d'assolir,
- el model i la forma de fer polítiques de joventut de caire local (principis rectors i aliats estratègics).

Projecte Territori

Concreta, planifica i articula les actuacions en polítiques de joventut de les diferents administracions al territori per a la consecució dels objectius estratègics del PNJCat.

Agents responsables: les entitats municipalistes (ACM i FMG).

Agents de suport:
La DGJ dona suport al món local per tal de facilitar el desenvolupament dels objectius específics del Projecte Territori i les funcions de cada un dels agents.

Agents executors:
El món local implementa el PNJCat (diputacions, consells comarcals, ajuntaments, mancomunitats, etc.)

4.1. Els agents del Projecte Territori

Els agents que componen el Projecte Territori són:

- La DGJ.
- Les entitats municipalistes.
- Els consells comarcals i els ajuntaments (incloent-hi les entitats municipals descentralitzades i les mancomunitats).
- Les diputacions (en cas que despleguin polítiques de joventut emmarcades en el PNJCat).

El Projecte Territori està:

- **liderat i impulsat** per les entitats municipalistes (ACM i FMC);
- **definit, construït i executat des del món local** i amb el món local (consells comarcals, diputacions i ajuntaments, en connexió, també, amb el Projecte Jove), i tenint en compte la funció d'interlocució dels ens locals amb el moviment juvenil organitzat (entitats juvenils de base, coordinadores, consells locals de joventut, grups no formals, joves, etc.) i amb els joves a títol individual;
- **acompanyat per la DGJ i l'ACJ**, que és qui posarà en marxa els instruments per donar suport a l'execució, el desplegament i el seu seguiment i avaluació.

Així mateix, el PNJCat-2020 estableix les funcions que els agents del Projecte Territori han d'assumir, preferentment, per assegurar una acció coordinada i sostenible i, en conseqüència, millorar la capacitat d'incidència de les polítiques de joventut. Les funcions dels agents del Projecte Territori són les següents:

FUNCIONS

Garantir el desplegament de les polítiques de joventut a tot el país, vetllant per la interinstitucionalitat de les polítiques de joventut (DGJ).

Vetllar per la sistematització i la recollida d'informació, entorn dels programes, projectes i serveis existents, adreçats a la gent jove i desenvolupats pel món local (DGJ i ens locals).

Treballar per optimitzar, generar sinergies i buscar la coherència entre els recursos, els serveis i els programes desplegats per a la gent jove (DGJ i ens locals).

Impulsar la configuració del Projecte Territori amb el món local, així com la definició, l'execució i el seguiment del Pla d'actuació del PJ de Territori 2010-2015 i 2016-2020 (DGJ i ens locals).

Potenciar la institucionalització de les polítiques de joventut en l'Administració local (DGJ i ens locals).

Enfortir el treball conjunt de caràcter interinstitucional, facilitant canals d'interlocució àgils, eficients i estables que permetin la detecció de necessitats específiques de cada territori i la prioritització i l'adaptació de les actuacions al territori (DGJ).

Impulsar mecanismes de coordinació entre institucions i administracions per fer més eficients i eficaces les polítiques de joventut (DGJ i ens locals).

Proveir de suport la planificació, l'execució i el seguiment de polítiques de joventut al territori: subvencions, suport tècnic i formació (DGJ i consells comarcals).

Planificar i desplegar polítiques de joventut de caràcter integral i adaptades a les necessitats a partir d'un diagnòstic (ens locals).

Dialogar amb el conjunt del moviment juvenil organitzat en el territori (garantint la bidireccionalitat), atenent al fet que aquest diàleg l'hauran de liderar aquells ens que tinguin la funció d'implementar les polítiques de joventut (ens locals).

4.2. Estructura organitzativa

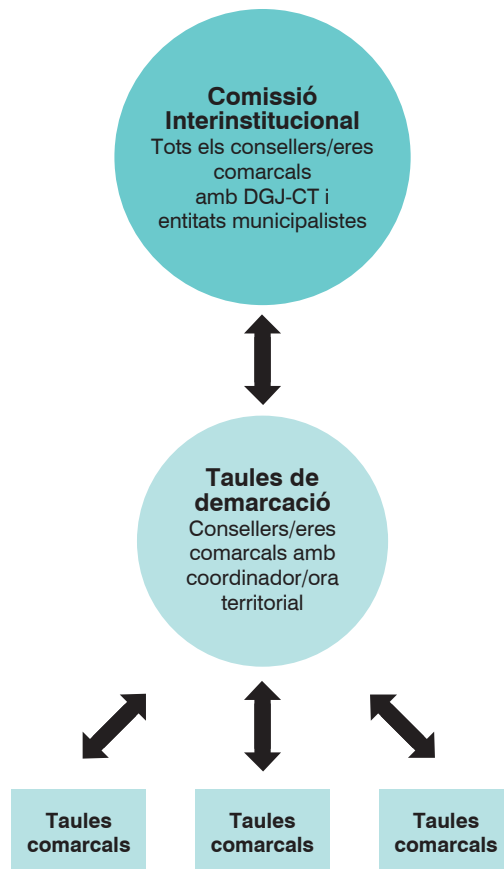
Els agents del Projecte Territori despleguen les seves funcions a través dels mecanismes següents:

Òrgans i espais del Projecte Territori. Serveixen als agents per acomplir i dur a terme les funcions vinculades al desplegament del PNJCat-2020, la generació de sinergies interinstitucionals, la construcció conjunta del PATJ, l'elaboració de projectes mancomunats, l'optimització dels recursos, la interconnexió amb la resta d'agents, etc.

Es posaran en marxa (o s'impulsaran, en cas que ja n'hi hagi) dos tipus d'espais:

A . Espais d'interlocució del Projecte Territori

- Comissió Interinstitucional de Polítiques de Joventut.
- Taules de demarcació polítiques.
- Taules comarcals (polítiques i tècniques).
- Altres espais de treball territorial promoguts pels consells comarcals i els ajuntaments (taules d'àmbit municipal, taules amb joves, amb altres serveis territorials (interdepartamentals, etc.).

B. Espais formatius, de suport i d'intercanvi d'experiències

- Trobades tècniques de demarcació.
- Trobades de demarcació de regidors/ores.

La proposta de desplegament, que trobareu a l'annex 2, parteix de la premissa d'aprofitar les sinergies i els espais als territoris per donar forma al desplegament del PNJCat-2020. Per tant, aquests òrgans s'adaptaran en cada cas, i sempre que escaigui, a la dinàmica organitzativa de cada territori.

Eines de desplegament, suport, seguiment i avaluació. Serveixen als agents per acomplir i dur a terme les funcions relatives a la institucionalització de les polítiques de joventut, al desplegament dels objectius i el model (principis rectors) del PNJCat al territori, a l'establiment d'eines de planificació, seguiment i avaluació, etc. (annex 2).

Eines de desplegament i planificació:

- **Pla d'actuació territorial** ↔ PIECJ⁸ ↔ PLJ⁹
- **Mapa de desplegament territorial** (cens d'equipaments i serveis).

Eines de suport i acompanyament.

Eines de seguiment i avaluació del Projecte Territori.

⁸ Protocol d'intervenció estratègica comarcal de polítiques de joventut.

⁹ Plans locals de joventut.

APARTAT V

L'acció del món local. Dimensió substantiva

5. L'acció del món local. Dimensió substantiva

5.1. Prioritats del món local¹⁰

El disseny de les actuacions que els ens locals, amb el suport de la Generalitat, desplegaran durant el període de vigència del PATJ-2016, ha d'estar fonamentat en el coneixement de la realitat juvenil i dels recursos existents. A partir de la diagnosi de les necessitats juvenils es concreten les prioritats i es planifica la intervenció des de cada territori.

D'altra banda, hi ha una gran heterogeneïtat entre els municipis i les comarques que componen Catalunya, tant pel que fa a la caracterització de les problemàtiques juvenils com a la trajectòria de les polítiques de joventut. Tanmateix, al llarg del procés de treball amb el món local per a l'elaboració del PATJ-2016, s'ha fet palès un conjunt de necessitats i de prioritats de treball compartides arreu. És aquesta suma de menesters la que el configura i dóna sentit a l'acció del món local en el marc del PNJCat.

Les línies de treball i els objectius que els ens locals es proposen treballar en polítiques de joventut amb l'horitzó 2016 s'alineen amb els reptes del PNJCat, tal com veurem més endavant, focalitzant la mirada en determinats aspectes dins de cada repte. Ara bé, en el marc de la dimensió substantiva hi ha un consens generalitzat a prioritzar els esforços d'intervenció amb relació a les qüestions següents:

- **El desavantatge dels joves en el mercat laboral**, amb taxes d'atur molt elevades i un empitjorament de les condicions laborals.
- **L'abandonament prematur dels estudis i el fracàs escolar**, que accentua la situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social de determinats col·lectius de joves.
- Les **pràctiques de risc** que afecten la qualitat de vida de les persones joves i les seves condicions de desenvolupament personal.
- La relativa **implicació en mecanismes tradicionals i institucionals de participació** d'una part important de les persones joves, que provoca sovint una desconexió entre l'Administració i el col·lectiu juvenil.
- Les **desigualtats territorials** en les possibilitats de desenvolupament del projecte de vida de les persones joves.

¹⁰ En el conjunt d'aquesta secció s'utilitzen els resultats de l'Enquesta a la joventut de Catalunya 2012 per descriure breument l'estat de la qüestió amb dades actualitzades.

En un segon pla, els ens locals aposten per continuar esmerçant esforços per treballar entorn de les dificultats d'emancipació domiciliària de les persones joves, els problemes associats a l'accés a la cultura i al consum d'oci, així com sobre altres aspectes de convivència i cohesió social que els afecten.

Desavantatge dels joves en el mercat laboral

La població jove és un dels col·lectius més afectats per l'atur i la precarietat laboral arreu del territori català. Malgrat que dins del col·lectiu juvenil els efectes de la crisi poden tenir intensitats diferents, en conjunt, es fa palesa l'emergència de trajectòries laborals juvenils marcades per la inestabilitat, i la inseguretat laboral i l'atur. D'altra banda, la situació i les condicions laborals presenten desigualtats dins el col·lectiu de joves per raó tant de variables sociodemogràfiques (edat, gènere, nivell d'estudis, lloc de naixement) com de factors vinculats a l'origen familiar.

En el període 2007-2012, el percentatge de joves ocupats minva, alhora que augmenten els aturats i inactius, així com els estudiants. Amb relació a la joventut aturada, s'ha constatat que la majoria ho està de forma exclusiva, sense cap altra activitat secundària declarada (treball informal, estudis), de manera que deixen els joves aturats en una situació de més vulnerabilitat social. També s'observa un allargament dels períodes d'atur, amb un 40% de joves (de 16 a 34 anys) amb més d'un any en aquesta situació.

Abandonament prematur dels estudis i fracàs escolar

Un punt cabdal per desenvolupar les oportunitats futures de les persones joves és la transició educativa, amb l'evident capacitat transformadora de l'educació. Sense menystenir el paper de l'educació no formal, la participació de les persones joves en l'educació formal esdevé un dels principals processos sobre els quals s'assenten les oportunitats futures dels joves. En aquest sentit, des del món local, es mostra, de manera reiterada, una preocupació per les situacions d'abandonament i fracàs escolar. De fet, es constata que el 33,3% de joves que abandonen els estudis amb una titulació baixa es troben en risc de pobresa (12,4% entre aquells que no els abandonen) i són més vulnerables en el mercat laboral. Com a mostra d'aquesta vulnerabilitat, les dades apunten que entre les persones joves inactives que no estudien, gairebé el 40% han abandonat els estudis prematurament; aquesta xifra baixa al 20,0% entre els joves aturats i al 16,4% entre els joves ocupats.

D'altra banda, cal fer palès que un dels efectes produïts arran de la crisi econòmica és la revalorització de la formació i de

les estratègies educatives centrades en els estudis que cursen les persones joves, que resulta un cert allargament del període de formació i del retorn als estudis d'aquells joves que els havien deixat prematurament (atenent al fet que en el període de bonança econòmica era relativament fàcil accedir a feines de baixa qualificació). Aquesta tendència es correspon amb un increment de les demandes d'orientació amb relació als estudis (també d'àmbit internacional) i de formació complementària que han detectat els serveis de joventut.

Aquestes estratègies d'increment de la inversió educativa entre la joventut catalana arran de la crisi han tingut la conseqüència positiva d'haver reduït una quarta part la taxa d'abandonament escolar prematur, que ha passat del 31,6%, l'any 2007, al 24,0%, el 2012. Aquesta taxa, tot i anar-se equilibrant, és encara més elevada entre els nois que entre les noies. En tot cas, tot i aquesta millora, l'estructura educativa del col·lectiu juvenil a Catalunya continua mostrant una polarització, amb taxes de fracàs escolar i abandonament prematur dels estudis per sobre de les mitjanes europees i alhora amb percentatges de titulats superiors, també, per sobre de la Unió Europea.

Pràctiques de risc

L'estat de salut de les persones joves, les seves condicions físiques i psicològiques, són determinants en la definició de les oportunitats educatives, laborals i de relació amb l'entorn. D'altra banda, a la joventut es defineixen hàbits i comportaments que tindran efectes en les condicions de salut futures. Per tot plegat, el món local considera imperatiu incidir en aquest àmbit, especialment entorn de les pràctiques de risc de la població jove.

En l'abordament de les polítiques de salut, cal tenir en compte que les pràctiques de risc no es distribueixen de manera homogènia entre la població jove de Catalunya, sinó que hi ha diverses variables contextuais i estructurals que incideixen de manera significativa en el seu estat de salut. Així, s'observa que els nois d'entre 20 i 24 anys són els que més pràctiques de risc assumeixen (consum de substàncies, conducció de vehicles, etc.), de manera que formen part del model de transició juvenil cap a l'adulthood. També els joves d'origen estranger mostren pitjor estat de salut, principalment psicosocial/mental. D'altra banda, la situació d'activitat (ocupació/inactivitat/atur) és una variable explicativa de les condicions de salut entre el jovent; excepte en el consum d'alcohol, els estudiants presenten millors indicadors de salut respecte als que treballen o estan a l'atur. Així mateix, els itineraris laborals d'inestabilitat i precarietat contribueixen a empitjorar l'estat de salut de les persones joves.

Finalment, cal assenyalar que en el marc del procés de treball per a l'elaboració del PATJ-2016, els agents locals han posat en relleu la relació estreta entre el model d'oci consumista i determinades pràctiques de risc, així com els seus efectes en els usos de l'espai públic. Es constata també la importància de l'autoestima i de les habilitats personals en la promoció d'hàbits saludables.

Implicació en mecanismes tradicionals i institucionals de participació

Els ens locals expliciten el propòsit d'incidir en la realitat dels joves per crear una ciutadania més activa, crítica i compromesa. Les qüestions que els preocupen entorn de la participació de la joventut són diverses, però és freqüent la percepció que les persones joves tenen una actitud poc implicada en relació amb el seu entorn o que, de manera matisada, les persones joves actives són un sector reduït.

Malgrat aquesta percepció, l'Enquesta de participació i política 2011 posa de manifest que allò que caracteritza la relació dels joves amb l'esfera pública és l'heterogeneïtat, la complexitat i les transformacions constants. Les diferències més rellevants en les actituds polítiques i els comportaments participatius del col·lectiu jove i la resta de la població estan relacionades amb l'orientació de la seva implicació política. A grans trets, les persones joves se senten més allunyades de la política institucional que la resta de la població, i, per tant, orienten més la seva participació a objectes polítics extrainstitucionals. Així, les persones joves vehiculen la seva participació individual preferentment a través de mecanismes no institucionals i amb un alt component expressiu. Una altra particularitat de la participació de les persones joves fa referència a la seva relació amb les associacions. Les dades assenyalen que la gent jove participa en menys mesura en entitats que la població adulta, tot i que quan ho fan, és amb un grau d'implicació més alt.

Així doncs, i simplificant, és rellevant la necessitat de cercar una estratègia que aconseguixi encaixar les expectatives dels gestors públics amb relació a les dinàmiques de participació de les persones joves. L'Administració ha de generar espais i processos menys institucionalitzats i flexibles i adaptar-se a les formes de participar de la gent jove.

Finalment, destaquen dos factors explicatius de les desigualtats que s'amaguen darrere les diferències en la implicació i la participació de la gent jove: el nivell educatiu i les variables d'origen social.

5.2. Línies de treball, objectius estratègics i operatius

Desigualtats territorials

El territori de residència esdevé un dels principals eixos estructurals de desigualtat social i afecta de manera més acusada la població juvenil. Les oportunitats d'accés a determinats recursos (educatius, transport públic, etc.) incideixen en les possibilitats de desenvolupament del projecte de vida de les persones joves. Des dels diferents territoris es posa èmfasi en les dificultats que els són pròpies. Destaquen els aspectes relacionats amb les dimensions rural/urbà, però també s'identifiquen algunes diferències entre demarcacions.

Actualment, a Catalunya, el fet de residir en un àmbit rural o urbà no genera desigualtats amb relació al nivell d'estudis assolits, però sí en la transició escola-treball (més dinamisme del mercat laboral urbà) i en el procés d'emancipació domiciliària (preu de l'habitatge més elevat en zones poblades densament).

Tanmateix, la disponibilitat de transport públic és el que genera més desigualtats (disseny excessivament radial de la xarxa de transport públic, centrat a Barcelona, etc.), atès que allà on la xarxa és deficitària disposar d'un vehicle privat esdevé un factor clau per a la no-exclusió laboral i educativa de la població jove. En relació amb els problemes de mobilitat, trobem el cas dels Pirineus, i en general de les zones d'alta muntanya, on s'accentuen els obstacles en l'accés a recursos, atès que s'afegeixen dificultats de desplaçament en la xarxa viària.

A l'apartat anterior s'han caracteritzat els principals problemes que vol abordar el món local en matèria de polítiques de joventut. Aquestes prioritats marquen un camí a seguir, tant pel que fa a la intencionalitat de les polítiques de joventut, la manera en què es volen abordar aquests problemes prioritaris, com a la planificació de les accions que s'han de desenvolupar durant els propers anys.

Així doncs, el PATJ-2016 aporta un seguit de línies de treball que s'orienten a donar resposta a aquestes prioritats, les quals són de caire substantiu, atès que proposen actuar sobre diferents àmbits de la vida de les persones joves.

En aquest apartat, es desenvolupen les línies de treball prioritàries en els àmbits materials i no materials de les persones joves i s'acompanyen d'aquells objectius del PNJCat-2020 que han estat seleccionats pel món local en consonància amb les línies prioritzades.¹¹

¹¹ La numeració dels objectius estratègics i operatius que es presenten a l'apartat es corresponen amb la del PNJCat-2020, per tant, poden no ser consecutius.

EDUCACIÓ

En el camp de l'educació es considera que els esforços s'han de centrar en dues grans línies de treball prioritàries. La primera té a veure amb la contribució que poden fer les polítiques de joventut per a la reducció del fracàs escolar i l'abandonament prematur dels estudis. La segona aposta per treballar els processos vinculats a la trajectòria educativa juvenil: en el pas de l'educació al treball.

Per cadascuna d'aquestes dues línies de treball es poden suggerir un seguit d'accions que orienten la planificació de les polítiques de joventut en el camp de l'educació.

Accions encaminades a contribuir a la reducció del fracàs escolar i l'abandonament prematur dels estudis:

- Accions i activitats adreçats a la millora de la vinculació de les persones joves amb el sistema educatiu i l'experiència educativa.
- Accions per a la detecció de les possibles situacions de fracàs/abandonament escolar que treballin des de la proximitat i l'acompanyament.
- Accions que mantenen relacions de col·laboració estreta amb els agents educatius, prestant una atenció especial al paper de les famílies.
- Accions formatives complementàries i de suport fora de l'àmbit escolar.
- Accions que tinguin en compte el context educatiu més enllà dels centres.

Accions per millorar el procés de transició escola-treball de les persones joves

- Programes i accions formatius que treballin continguts i pràctiques vinculats al mercat laboral dels diferents territoris (TIC, idiomes, detecció i treball per competències).
- Programes i serveis d'orientació academicoprofessional.

- Formació dual com a model de referència per a la formació professionalitzadora.¹²
- Programes d'informació i orientació per a la mobilitat internacional per raó d'estudis.

A mig camí entre aquestes dues línies de treball, i en estreta relació amb les polítiques d'ocupació, des del món local s'aposta per treballar amb les persones joves amb qualificació baixa i que han estat expulsades del mercat laboral, per tal de reincorporar-les al sistema educatiu facilitant el seu reciclatge professional i millorant la seva ocupabilitat.

Finalment, cal fer palès el paper central de l'educació i els processos d'adquisició de coneixements, valors i habilitats per treballar i vertebrar l'acció respecte a altres àmbits d'actuació. En aquesta línia, des del món local es destaca el rol estratègic del lleure educatiu en el marc de les polítiques de joventut. Les entitats de lleure educatiu són espais d'aprenentatge en valors i actituds que poden contribuir no sols en el camp de l'educació formal (millora d'expectatives i motivacions), sinó també en altres àmbits com la salut, la participació o l'oci.

D'aquestes línies de treball prioritàries es desprenen els objectius del PNJCat-2020 següents:

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

1.1. Facilitar l'accés, la permanència en el sistema educatiu i la finalització dels estudis dels i de les joves, per minimitzar el fracàs escolar i l'abandonament prematur en tots els nivells educatius (obligatoris i postobligatoris).

1.2. Atendre la diversitat de l'alumnat dins del sistema educatiu, donant resposta a les diferents necessitats, especificitats i punts de partida desiguals de les persones joves.

1.4. Crear espais de qualificació professional flexibles per a aquells joves que han abandonat els estudis en edats primerenques o amb nivells formatius baixos.

1.5. Dissenyar l'oferta d'ensenyament públic postobligatori tenint en compte les diferents realitats territorials de Catalunya i les diferents necessitats que se'n deriven.

¹² El Sistema de formació dual es basa en la combinació de l'aprenentatge acadèmic, en el marc d'una aula, i amb l'aprenentatge en el si d'una empresa o organització, en el marc del lloc de treball.

2. Desenvolupar una oferta formativa de qualitat en tots els nivells del sistema educatiu.

2.1. Impulsar la innovació i l'ús de les TIC en tots els nivells del sistema educatiu i en tots els aspectes del procés d'aprenentatge, com a eina didàctica complementària.

2.2. Desenvolupar noves formacions o titulacions per avançar cap a una societat del coneixement i un nou model productiu (detecció o generació de jaciments d'ocupació emergents).

2.3. Impulsar l'aprenentatge de qualitat de tres llengües en el marc del sistema educatiu reglat.

2.7. Fomentar i promocionar la formació a distància, especialment a les zones rurals, tant secundària com universitària i de postgrau.

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels i de les joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

3.3. Treballar les competències instrumentals i les habilitats dels i de les joves, tot desenvolupant accions formatives en diversos formats i amb la implicació dels diversos agents (associacionisme educatiu i esportiu, grup d'iguals, comunitat i entorn, famílies).

4. Apoderar, orientar i acompanyar la persona jove en el seu procés educatiu, a fi d'afavorir la realització del seu projecte de vida i la seva autonomia personal.

4.1. Impulsar espais i canals de participació dels i de les joves en tots els nivells del sistema educatiu (especialment en l'ensenyament postobligatori: batxillerat, CFGM, CFGS i estudis universitaris) per possibilitar la seva participació i implicació.

4.3. Garantir a tot l'alumnat l'assessorament i l'orientació acadèmics i professionals per facilitar la presa de decisions i la planificació del propi itinerari formatiu.

OCUPACIÓ JUVENIL

La situació d'especial vulnerabilitat del col·lectiu jove al mercat laboral i les dificultats per accedir a la feina són les problemàtiques que cal abordar amb més contundència des del món local. Hi ha, però, diferents estratègies per abordar aquesta gran finalitat

que estan vinculades amb l'estructura territorial de Catalunya. En municipis rurals, amb força presència del sector primari, s'aposta clarament per l'emprenedoria i la dinamització empresarial. En canvi, en les zones urbanes, especialment a l'àmbit metropolità, les estratègies posen la banya en la millora de l'ocupabilitat.¹³

A més, cal tenir en compte que les polítiques de joventut i ocupació han d'estar estretament vinculades amb el camp de l'educació, sobretot, amb la línia d'incidència en la transició educativa: el pas dels estudis al treball.

D'altra banda, en la definició dels problemes vinculats a l'atur juvenil, es diferencien tres grans perfils als quals adreçar-se:

- Joves amb estudis superiors amb experiència prèvia baixa o nul·la.
- Joves amb qualificació baixa i amb experiència prèvia baixa o nul·la.
- Joves amb experiència que han estat expulsats del mercat laboral per la seva qualificació baixa.

Desenvolupar polítiques que contribueixin a la millora de les oportunitats d'ocupació de les persones joves es planteja com la línia de treball prioritària a abordar i ha de centrar els seus esforços en:

- Treballar de la mà del teixit productiu del territori per definir programes i actuacions que apropin els joves al món laboral.
- Establir programes de suport als i les joves per a l'emprenedoria i l'autoocupació.
- Treballar en col·laboració amb els agents d'ocupació per incorporar la perspectiva juvenil en els programes d'ocupació.
- Dur a terme programes de formació ocupacional que estigui lligada als sectors econòmics del territori.

Les diferents línies de treball que es prioritzen s'operativitzen a través dels objectius del PNJCat-2020 següents:

¹³ Atès que els territoris d'àmbit rural mostren unes casuístiques pròpies pel que fa a les polítiques de joventut vinculades a l'ocupació, a més d'aquests objectius comuns, a la darrera part d'aquest apartat es recull un blog d'equilibri territorial on es recullen aquestes casuístiques interrelacionades amb l'ocupació juvenil en l'àmbit rural.

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar les seves oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

5.1. Desplegar mecanismes de formació i d'integració laborals per a joves, tenint en compte els diferents perfils formatius en el moment que fan la cerca de treball.

5.2. Detectar les necessitats de qualificació professional de les persones joves per desenvolupar accions i sistemes que afavoreixin una inserció laboral millor dels i de les joves a Catalunya, atenent la seva diversitat i les diferents situacions a què puguin estar sotmeses.

5.3. Impulsar una oferta formativa dinàmica i capaç de donar resposta a les necessitats socials i de l'entorn, que estableixi vincles entre l'esfera formativa i la laboral.

5.4. Crear mecanismes específics d'assessorament individualitzat per a la inserció laboral de les persones joves i d'accés a la informació sobre el funcionament del mercat de treball, atenent la diversitat del col·lectiu juvenil.

5.6. Incentivar les empreses per promoure la contractació i les pràctiques no laborals de persones joves, tot facilitant així la seva inserció i ocupació.

5.7. Incorporar les especificitats del territori, en especial del món rural, en la planificació i el disseny de polítiques d'ocupació adreçades als i les joves.

6. Promoure la millora de les condicions de treball de les persones joves, introduint la perspectiva del jovent en el mercat de treball.

6.1. Reduir la precarietat laboral juvenil, incidint tant com sigui possible en la sinistralitat laboral, la subocupació i l'ocupació submergida, la igualtat d'oportunitats, la conciliació, els salaris i la temporalitat.

6.4. Formar, informar i sensibilitzar la població juvenil en el funcionament del mercat laboral i els drets laborals durant les diverses etapes formatives i en els processos de transició escola-treball.

7. Impulsar l'aparició i la continuïtat de projectes d'emprenedoria jove i treball autònom com a mecanismes per millorar les oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional de les persones joves.

7.1. Fomentar l'esperit emprenedor entre les persones joves com una oportunitat de desenvolupament professional en les diferents etapes educatives, especialment a l'educació postobligatòria i la superior.

7.2. Implementar mecanismes específics d'informació, formació i assessorament a la població jove emprenedora i autònoma, tenint en compte les necessitats específiques del món rural i dels diferents perfils formatius.

7.4. Augmentar el suport econòmic en infraestructures i recursos per a la creació de projectes i iniciatives d'emprenedoria jove i treball autònom.

7.6. Potenciar aquells projectes d'emprenedoria juvenil i treball autònom que suposin un avenç en la implantació de nous models productius i d'organització empresarial de caràcter innovador i inclusiu.

8. Avançar cap a un model productiu basat en la innovació, el coneixement i la igualtat d'oportunitats.

8.1. Establir vincles entre l'àmbit universitari i el sistema productiu, potenciant el paper de la recerca i l'R+D per augmentar la innovació del sistema productiu català.

EMANCIPACIÓ I HABITATGE

L'accés a l'habitatge i l'emancipació domiciliària ha estat, durant bona part de la dècada del 2000, en primera línia de l'agenda de les polítiques de joventut. Actualment, l'accés a l'habitatge continua sent uns dels temes principals a tractar des de les polítiques de joventut, tot i que es proposen alguns matisos en la consideració del problema.

Tot considerant que el mercat de l'habitatge ha patit canvis (amb diferents intensitats als territoris però amb tendències molt semblants) amb relació a la disponibilitat d'estoc i a una disminució dels preus, la disminució de la renda de les persones joves continua posant l'accent en la manca de recursos econòmics i financers per part de les persones per accedir a l'habitatge.

Les línies de treball en matèria d'habitatge i joves pel PATJ-2016 se centren en el plantejament seguit fins ara:

- Assessorament en aquesta matèria de les persones joves.
- Treball del problema de l'accés a l'habitatge de manera integral tot considerant la seva relació amb l'àmbit de l'ocupació.
- Serveis intermediació d'habitatge, que es consideren com el pal de paller per al desenvolupament de les polítiques d'habitatge adreçades a joves.
- Model de lloguer com a model prioritari perquè és el més flexible per a les persones joves.

A més, des dels territoris rurals, es proposa un èmfasi especial a treballar prioritàriament per a:

- La recuperació d'habitatges buits (habitatges familiars buits, habitatges d'entitats bancàries, masies, cases de pagès).
- La sensibilització i el suport als propietaris.
- La perspectiva comarcal en les polítiques d'habitatge i els joves.

En definitiva, el conjunt d'objectius del PNJCat-2020, que el món local prioritza treballar en termes d'accés a l'habitatge, són els següents:

9. Facilitar a les persones joves el procés d'emancipació domiciliària augmentant les oportunitats per accedir a l'habitatge.

9.1. Desenvolupar mesures específiques (ajuts, avantatges fiscals i avals públics) per a la població jove que s'adeqüin a les seves necessitats per pagar les despeses vinculades a l'accés a l'habitatge d'acord amb la disponibilitat pressupostària de la Generalitat.

9.3. Promocionar l'habitatge social a un preu just segons el territori i les borses d'habitatge social per a joves, mobilitzant habitatges desocupats i impulsant-ne la rehabilitació mitjançant el suport als propietaris.

10. Fomentar el model de lloguer com a modalitat de tinença més flexible i amb més capacitat d'adaptació a les necessitats juvenils.

10.2. Donar suport per a l'accés a l'habitatge de lloguer a les persones joves a través de mesures específiques.

10.4. Afavorir l'activació d'habitatges desocupats per augmentar el parc de lloguer social mitjançant el suport als propietaris.

11. Impulsar el desenvolupament de nous models d'accés i tinença d'habitatge mitjançant la col·laboració pública i privada, tenint en compte les diferents tipologies de joves i les seves necessitats.

11.1. Promoure les iniciatives que plantegin noves modalitats d'accés i d'ús dels habitatges (lloguer amb opció de compra, copropietat, adquisició del dret de superfície, etc.).

11.3. Promoure els allotjaments col·lectius amb caràcter transitori per a joves estudiants i treballadors.

12. Crear i millorar els espais de mediació i intermediació entre l'Administració, els propietaris i els joves.

12.3. Vetllar per l'adequació dels espais de mediació d'habitatges a les necessitats d'emancipació juvenil incorporant l'avaluació contínua d'aquests serveis.

13. Augmentar el paper de l'Administració com a garant de l'accés a un habitatge digne.

13.1. Vetllar pel dret de les persones joves a gaudir de les prestacions basades en ajuts econòmics per a l'emancipació, evitant, tant com es pugui, les reaccions del mercat davant d'aquest tipus d'ajut.

13.2. Establir un diàleg amb les entitats financeres que promogui condicions hipotecàries i noves formes de finançament per a joves que ajudin a avançar cap al dret social a l'habitatge.

SALUT

A la part inicial d'aquest apartat, hem vist que la incidència sobre les pràctiques i els hàbits de salut de la població jove és una de les prioritats estratègiques a abordar des del món local per als propers anys.

Amb l'empitjorament del benestar de les famílies i l'augment de la incertesa, s'estan intensificant i modificant determinats fenòmens que tenen un efecte negatiu sobre la salut de les persones joves, com per exemple un augment del consum de substàncies tòxiques i de trastorns psicosocials i una disminució de la percepció de risc.

A més, al llarg del procés d'elaboració del PATJ-2016 s'han destacat un seguit d'àmbits (o temàtiques) preferents per treballar:

- Salut sexual i afectivitat.
- Consum de drogues, alcohol i altres substàncies tòxiques.
- Salut mental i emocional.
- Riscos associats a l'ús de les xarxes socials i Internet.
- Alimentació.
- Riscos associats a la mobilitat.

D'altra banda, des del món local cal dur a terme accions en l'àmbit de la salut juvenil que treballin per la transmissió de valors i conductes saludables que:

- Centrin esforços en l'adquisició d'hàbits saludables en les edats primerenques.
- Treballin de la mà dels agents educatius (per exemple, centres educatius, lleure educatiu).
- Coordinin recursos i coneixements amb els agents de salut.
- Parteixin d'una imatge positiva i saludable de les persones joves.
- Es desenvolupin en els espais, canals i llenguatges propis dels joves i treballin des de la transmissió de valors i missatges entre iguals.

L'abordament de les polítiques de salut i els joves del PATJ-2016 respon a les estratègies proposades al PNJCat-2020. En destaquen les línies de treball següents: l'adquisició d'hàbits saludables i la reducció de conductes de risc per a la salut per part del col·lectiu jove. Aquestes dues grans línies es complementen amb una tercera estratègia de treball que té a veure amb l'accés als recursos i la informació sobre salut per part d'aquest sector de la població. Les diferents diagnosis apunten al fet que, precisament, els perfils juvenils amb un pitjor estat de salut són els qui menys accedeixen als recursos i els serveis d'orientació, assessorament i informació en temes de salut.

Els objectius estratègics i operatius del PNJCat-2020 que el món local es proposa treballar per a la millora dels hàbits de salut i la disminució de les conductes de risc de la població jove són els següents:

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

14.1. Donar a conèixer i sensibilitzar les persones joves sobre els hàbits i les conductes saludables (salut física i mental, mobilitat segura i sostenible, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.), amb llenguatges, canals i agents propers a elles.

14.2. Oferir formació i recursos per a la promoció de la salut entre els professionals que treballen en serveis i programes de salut adreçats a persones joves.

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció de conductes favorables per a les persones joves.

14.4. Promoure l'exercici físic i la pràctica de l'esport com a elements essencials per al manteniment d'una vida saludable, cercant estratègies per atendre les diferents maneres d'aproximar-se a l'esport dins de la diversitat del col·lectiu jove.

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.).

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc que transmetin una imatge positiva del i la jove.

15.3. Promoure els espais, els agents i les activitats vinculats a l'esport, l'oci, la cultura i el lleure educatiu per treballar en la prevenció de conductes de risc dels i de les joves.

15.4. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits de salut (l'entorn, la família, el lleure educatiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) per a la prevenció de les conductes de risc.

15.5. Detectar l'aparició de fenòmens nous, patologies i/o comportaments que impliquin un risc per a la salut de les persones joves per adaptar els serveis o desenvolupar les accions de prevenció corresponents.

15.6. Fomentar un ús correcte i segur de les TIC i les xarxes socials entre les persones joves impulsant la denúncia davant d'agressions de tipus cibernètic.

16. Potenciar el coneixement, la valoració i el bon ús dels programes i els serveis de salut entre les persones joves.

16.1. Reduir les barreres objectives i subjectives que poden actuar com a fre en el coneixement i l'ús dels recursos i els programes de salut per part de les persones joves.

PARTICIPACIÓ

Des del món local es vol incidir en la millora de la implicació activa i crítica de les persones joves en els seus territoris de residència i augmentar la seva participació en les activitats i els programes que es duen a terme des de les regidories de joventut.

Aquesta voluntat passa per una orientació de les polítiques de joventut basades en la proximitat i en el treball col·laboratiu entre els joves i l'Administració local, apoderant els joves en l'organització d'activitats i aportant-los recursos per a la participació.

Per ampliar i millorar la participació juvenil s'aposta per disposar tant de canals flexibles i informals com de mecanismes estables de relació i treball compartit entre l'Administració i els joves.

Així mateix, destaquen un seguit d'aspectes procedimentals sobre els quals cal treballar:

- Polítiques de joventut amb perspectiva comunitària.
- Importància de les figures de proximitat per impulsar la participació –identificació d'agents clau per a la interlocució.
- Planificació de la temporalitat de les accions de promoció de la participació, distribuint-les al llarg de l'any –incidir en la idea de procés i no tant en accions puntuals.
- Ús i aprofitament de les bases de dades de persones joves per tal d'optimitzar la comunicació.
- Ús de les eines d'informació i comunicació 2.0 per al foment de la participació.
- Disseny de processos i espais d'interlocució atenent als diferents perfils juvenils (edat, dinàmiques, sexe, origen, situació d'emancipació, etc.).
- Centres educatius i educació en el lleure com a espais per a l'aprenentatge en participació.
- Equipaments juvenils que responguin a les dinàmiques i les realitats juvenils.

Les línies de treball que es proposen tenen a veure amb:

- El suport i l'acompanyament a la participació organitzada (d'entitats, consells locals de joventut, plataformes i grups espontanis), entenent aquesta tant com una aliada per captar la participació juvenil com un canal de comunicació amb els joves que en formen part.
- Promoció d'espais i canals de relació amb joves no organitzats, per facilitar les iniciatives d'aquests i canalitzar les seves demandes vers l'Administració.
- Promoció de l'aprenentatge de competències per a la participació.

Atenent a aquestes prioritats, el món local aposta per treballar per la consecució dels objectius del PNJCat-2020 següents:

17. Reduir l'efecte dels factors d'ordre socioeconòmic i individuals (condicions, habilitats) que generen desmobilització.

17.1. Garantir l'accessibilitat dels espais, els mecanismes, les tècniques i els documents de participació (format, horari, llengatge, etc.).

17.2. Impulsar la participació dels i de les joves amb menys hàbits i pràctiques participatives en els espais i els òrgans de participació.

18. Fomentar una cultura participativa i la predisposició dels i de les joves a adoptar posicions més actives, compromeses i crítiques amb el seu entorn.

18.1. Apoderar, donar suport, acompanyar i capacitar (en l'àmbit conceptual, procedimental i actitudinal) les persones joves per a la seva implicació crítica, activista voluntària i responsable en un context local i global.

18.2. Donar reconeixement i difusió a les diferents formes de participació juvenil que hi ha, tant les que provenen de l'Administració com les que són d'iniciativa ciutadana.

18.3. Promoure el reconeixement social del conjunt del moviment juvenil organitzat i, en especial, de l'associacionisme educatiu, per la seva funció d'educació en valors, de promoció de la ciutadania activa i de la dinamització i la implicació de les persones joves.

19. Facilitar canals, eines, infraestructures i espais per fomentar l'organització de les persones joves i canalitzar la seva participació.

19.1. Impulsar formes creatives i innovadores per mobilitzar les persones joves i per arribar a la diversitat de perfils arreu del territori.

19.2. Potenciar la utilització de les TIC i les xarxes socials a Internet com a instruments participatius pel seu potencial articulador, comunicatiu i de creació de xarxes.

19.3. Facilitar eines perquè els col·lectius organitzats formals i informals creïn espais propis i autogestionats.

20. Promoure l'associacionisme i les diverses formes de participació i organització col·lectiva dels joves.

20.1. Augmentar la participació i la implicació dels joves en les xarxes socials i comunitàries, siguin o no teixit juvenil.

20.3. Donar suport i reconeixement a la participació juvenil organitzada (associacions juvenils, federacions, grups no formals, plataformes, moviments, xarxes...) com a agent clau per dinamitzar i implicar la gent jove en allò col·lectiu (i en especial les entitats de lleure educatiu, per la seva potencialitat com a escoles de ciutadania).

21. Incrementar i millorar la interlocució dels joves amb l'Administració.

21.3. Crear espais i canals de participació perquè la gent jove pugui dialogar amb les diferents administracions, construint de forma conjunta les polítiques públiques que els afecten, en especial en l'àmbit local (òrgans, processos, plans, reglaments, etc.).

21.4. Generar espais i metodologies de treball flexibles que garanteixin que els diferents perfils de joves puguin participar en igualtat de condicions i en funció de les seves necessitats i prioritats.

21.5. Impulsar espais o canals de participació (siguin iniciativa institucional o de la gent jove) on les persones joves tinguin una incidència real en el procés de presa de decisions i en totes les fases d'elaboració de la política pública i atenent a la perspectiva inclusiva.

CULTURA I OCI

Des del món local es vol treballar per millorar l'accés de les persones joves a les activitats culturals i d'oci dels municipis i les comarques. Aquesta prioritat s'expressa principalment en termes de consum cultural i de les activitats promogudes des de les administracions, i pretén centrar els esforços en:

- termes de mobilitat,
- l'accés econòmic, i

- l'accés a través de la informació i la comunicació amb les persones joves (difusió i recollida de demandes i propostes) utilitzant els mitjans més actuals, especialment les xarxes socials.

Així mateix, més enllà del consum cultural, també es pretén ampliar i facilitar la pràctica cultural a través de l'expressió artística com una eina per a la dinamització juvenil i la cohesió social. Dins d'aquesta línia de treball, destaquen especialment, tot i que no sols aquestes, les comarques amb municipis petits, on la vida cultural és autoproduïda. En aquests territoris es reivindica la participació activa i la coresponsabilitat de la població juvenil en el disseny i la programació d'activitats. En l'aspecte operatiu, i sobretot en comarques amb municipis petits o dispersos, es proposa mancomunar activitats entre diversos municipis i la programació d'àmbit comarcal.

En definitiva, els objectius del PNJCat-2020 que el món local prioritza en termes de cultura i oci són els següents:

22. Augmentar l'accés i el consum cultural crític dels joves incidint en el trencament de les barreres objectives i subjectives que el condicionen.

22.1. Augmentar l'accés i el consum cultural de les persones joves, tenint en compte l'heterogeneïtat de les condicions i oportunitats d'aquestes, els mitjans d'informació i els canals de consum que empren.

22.3. Promoure l'interès i l'educació en la cultura per fomentar un consum cultural crític per part del jovent.

22.6. Potenciar, difondre i revalorar les manifestacions culturals de proximitat, de baix cost i consum proper impulsades per col·lectius juvenils.

23. Potenciar la creació artística i la producció cultural dels joves.

23.1. Organitzar plataformes vertebrades territorialment i dotar-les econòmicament per desenvolupar espais de creació, producció i intercanvi cultural que afavoreixin les expressions culturals de les persones joves.

CONVIVÈNCIA I COHESIÓ

Des del món local es vol treballar un àmbit concret de les polítiques inclusives: la gestió de la diversitat cultural i d'origen. Les polítiques inclusives consideren la diversitat de la gent jove i busquen l'eliminació de les desigualtats per raó de sexe/gènere, classe, origen/procedència, entre altres, així com l'accés als recursos en igualtat d'oportunitats. Emmarcat en aquesta lògica, des del territori es posa de manifest com des de fa pocs anys els pobles i les ciutats de Catalunya han rebut un degoteig constant de contingents migratoris vinguts d'altres indrets. Darrerament aquesta tendència s'ha anat invertint i les dades apunten a fer que l'acollida de joves nouvinguts anirà en disminució en el futur.

D'una altra banda, a Catalunya el fenomen migratori ha donat com a resultat una estructura sociodemogràfica del col·lectiu juvenil molt diversa i rica d'orígens i referents culturals. Els joves catalans de pares estrangers representen una proporció important del col·lectiu jove. El treball des d'una perspectiva intercultural esdevé, ara, una prioritat del treball amb les persones joves.

En aquesta línia de treball es proposa incidir entorn a:

- espais de trobada entre diferents col·lectius de joves (ex. Interculturalitat, territori i associacionisme);
- millorar les eines i els recursos dels professionals de joventut per treballar amb perspectiva inclusiva.

Els objectius del PNJCat-2020 que cal treballar per a la millora de la igualtat entre persones joves i el treball per la diversitat d'orígens de la població juvenil són els següents:

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

29.1. Reconèixer, valorar i protegir la diversitat que hi ha entre la joventut del nostre país.

29.4. Reconèixer i promoure valors, actituds i models o patrons relacionals nous basats en el respecte i la igualtat que contribueixin a garantir unes relacions igualitàries.

29.6. Impulsar unes relacions igualitàries entre les persones joves, especialment respecte al seu grup d'iguals i les seves relacions de parella.

30. Promoure l'acollida de les persones joves nouvingudes i les relacions interculturals entre les persones joves i el seu entorn.

30.1. Millorar l'acollida, l'atenció, la informació i l'orientació dels nous ciutadans i ciutadanes joves per facilitar la seva autonomia i el seu accés als recursos públics i privats.

30.5. Potenciar la interculturalitat entre el teixit social juvenil i el comunitari.

En altres termes, s'expressa una preocupació per l'augment i la transformació ràpida de les violències entre joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, etc.) i per possibles conflictes sortits a raó de l'ús que els diferents col·lectius socials fan de l'espai públic. Les propostes en aquesta línia van encaminades a:

- la formació en violències a professionals de joventut;
- la planificació de les accions de lluita contra la violència que afecta la gent jove –manca de protocols d'intervenció;
- l'anàlisi i la recerca del fenomen de la violència a escala local;
- la prevenció de violències i el treball per a la convivència.

Els objectius del PNJCat-2020 que es desprenen d'aquesta línia de treball són els següents:

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe, etc.).

31.1. Promoure la convivència, la resolució de conflictes, la prevenció de violències i la solidaritat entre les persones joves.

31.2. Facilitar l'establiment de relacions que permetin la gestió pacífica dels conflictes i l'eradicació de les violències entre les persones joves.

31.3. Sensibilitzar i capacitar les persones joves en el respecte a la diversitat i la resolució de conflictes.

31.6. Prevenir els comportaments no respectuosos amb la integritat i la llibertat de l'individu, en especial de la persona jove (tracta i explotació sexual, matrimonis forçats, etc.), i sensibilitzar sobre aquest aspecte.

32. Fomentar l'ús de l'espai públic de les nostres viles i ciutats com a formes d'expressió de la col·lectivitat.

32.1. Impulsar l'ús dels espais públics amb perspectiva comunitària i inclusiva com una eina cabdal de cohesió social.

EQUILIBRI TERRITORIAL

Una de les grans riqueses de Catalunya és la seva diversitat territorial. Tanmateix, aquesta diversitat planteja, com ja hem vist a l'apartat de prioritats, un seguit de reptes a les polítiques de joventut que es desenvolupin amb perspectiva territorial.

El territori esdevé un dels eixos principals de desigualtat per a les persones joves. Determina les seves oportunitats per desenvolupar les trajectòries juvenils i ho fa atenent al tres nivells següents:

- L'àmbit territorial.
- El grau de ruralitat i la dispersió dels municipis.
- La topografia dels territoris, que pot suposar un obstacle per a la mobilitat i l'accés als recursos (territoris de muntanya i de difícil accés).

Aquest àmbit d'actuació és, doncs, un àmbit transversal que s'ha de considerar en el disseny i la planificació d'actuacions i programes de joventut vinculats a la resta d'àmbits. Tot i aquesta transversalitat, destaquen un seguit d'aspectes substantius que es poden traslladar a accions concretes que contribueixin a mitigar les desigualtats generades pel territori.

La primera de les línies de treball substantives té a veure amb les polítiques de mobilitat juvenil que s'adrecen a reduir els efectes de l'estructura territorial sobre els àmbits prioritaris següents:

- Educació.
- Treball.
- Cultura i oci.

Els objectius del PNJCat-2020 que el món local prioritza en termes de mobilitat són els següents:

33. Promoure una mobilitat accessible i sostenible arreu del territori amb perspectiva inclusiva i que tingui en compte les necessitats de desplaçament juvenil.

33.1. Impulsar l'educació i la cultura de la mobilitat sostenible, segura i responsable entre les persones joves reconeixent el paper estratègic que pot tenir l'educació en el lleure quant a la transmissió de valors vinculats a la sostenibilitat.

33.3. Impulsar la mobilitat sostenible (a peu, en bicicleta, en transport públic i en vehicle elèctric) per disminuir la presència del vehicle privat als carrers i els espais públics i reduir els efectes de la mobilitat en el medi ambient.

D'altra banda, i en la mateixa línia, el món local vol avançar en una reestructuració dels espais físics que, en coordinació amb les polítiques de mobilitat, contribueixen a avançar cap a un model territorial més igualitari.

En aquest sentit, es prioritzen els objectius del PNJCat-2020 següents:

34. Apostar per un model territorial i d'urbanisme sostenible i respectuós amb el medi ambient.

34.1. Avançar cap a un model territorial amb un ús racional de l'espai, basat en ciutats compactes, evitant la dispersió de nuclis urbans (i de l'abastiment de serveis que se'n deriva), tenint en compte les especificitats i les necessitats de cada territori.

34.2. Reduir el desequilibri en l'accés als serveis i els recursos per a les persones joves incorporant la seva participació en la planificació urbanística i territorial.

A més, en el cas de territoris dispersos o amb municipis petits, en consonància amb els objectius esmentats, es tendeix a utilitzar la comarca com a punt de referència territorial. En aquest sentit, s'aposta per:

- mancomunar serveis/programes/recursos,
- fer activitats itinerants i
- facilitar la mobilitat dels joves pel territori (adaptació de serveis, ajuts i beques per al transport).

Finalment, el retorn i l'atracció de la població juvenil és un dels reptes prioritaris en l'àmbit rural. Aquest repte, també amb un caràcter força integral, es relaciona amb diferents àmbits materials de la vida de les persones joves, especialment amb l'educació, el treball i l'habitatge. Tanmateix, més enllà d'aquesta transversalitat, destaquen un seguit d'objectius del PNJCat-2020 que incorporen la visió territorial des del punt de vista del municipi i les comarques rurals:

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels joves al medi rural.

36.1. Prestigiar i positivitzar el medi rural i les professions desenvolupades per donar-hi servei reconeixent el valor afegit a la seva tasca, especialment les dels joves que treballen en el sector primari.

36.2. Analitzar quins nous jaciments d'ocupació són els més aptes per atreure les persones joves a cadascun del territoris rurals.

36.3. Promoure la vida al medi rural entre els i les estudiants (actuacions amb els centres de formació postobligatòria i superior) i sensibilitzar sobre aquest aspecte.

36.4. Generar vincles i contactes amb els i les joves del medi rural que es desplacen a estudiar per informar-los de les oportunitats que hi ha en el seu territori d'origen.

36.5. Desenvolupar mecanismes d'informació, formació i assessorament a la població jove emprenedora específics per als territoris rurals.

36.6. Implantar mesures que incentivin la creació d'empreses al món rural per facilitar que els joves puguin tirar endavant iniciatives pròpies del seu nivell de formació.

36.7. Promoure empreses i cooperatives de serveis agrícoles, ramaders i forestals, per fomentar ocupació entre els i les joves del món rural.

APARTAT VI.

**El desplegament del PATJ-2016.
Dimensió operativa**

6. El desplegament del PATJ-2016. Dimensió operativa

Més enllà de la dimensió substantiva, des del món local es mostra un nivell de preocupació elevat respecte a les febleses i els obstacles de les polítiques de joventut per tal que tinguin un impacte real i incideixin en la realitat dels de les persones joves, atès que aquest col·lectiu sosté una situació de més vulnerabilitat i pateix de manera més acusada els efectes de la crisi econòmica. Els principals problemes de les polítiques locals de joventut identificats fan referència al desplegament de les funcions dels seus agents i a les metodologies de treball emprades. Es poden agrupar entorn de tres aspectes cabdals per millorar i optimitzar:

- La percepció de manca de prioritats de les polítiques de joventut i la poca visualització de la seva utilitat social.
- Els recursos limitats, econòmics, humans i infraestructurals que s'hi destinen.
- Les dificultats en relació amb la posada en pràctica dels principis rectorals, especialment per la coordinació entre agents (transversalitat), la fonamentació de les polítiques (qualitat) i la participació dels joves.

Tot seguit es descriuen els problemes detectats i les estratègies de millora que els ens locals plantegen en la dimensió operativa, diferenciant entre el que correspon més directament a les funcions de desplegament del que es planteja entorn a l'aplicació dels criteris metodològics. Finalment, es fa referència a les eines de suport i acompanyament, així com al paper cabdal que la informació, l'orientació i l'assessorament a les persones joves pot exercir en el marc de les polítiques locals de joventut.

6.1. Desenvolupament de les funcions

Visualització de la utilitat social

La manca de visualització de la utilitat de les polítiques de joventut és un problema que es planteja massa sovint com a causa d'altres disfuncions de la intervenció des de l'àmbit local. Així, el paper que es dóna a la política de joventut en el cartipàs municipal afecta les possibilitats de treball transversal i els recursos que s'hi esmercen.

De fet, des de l'Administració local s'expressa la dificultat d'intervenir amb una incidència real en la situació de les persones joves des del seu àmbit territorial. També es posa de manifest que les expectatives sobre *el que cal fer* sobrepassen amb escreix *el que es pot fer* des de les polítiques locals de joventut, atenent al context actual d'escassetat de recursos.

És en aquest sentit que es considera imprescindible posar en valor la utilitat de les polítiques de joventut, a partir de la millora del seu prestigi i, en consonància, de les àrees de joventut i dels professionals que les impulsen. Les estratègies que es plantegen d'acord amb aquesta motivació són dues: legitimitat i comunicació de les polítiques de joventut.

Legitimitat. Cal esmerçar els esforços necessaris perquè les àrees de joventut siguin qui, efectivament, treballin des de la proximitat amb les persones joves i tinguin canals de comunicació estables amb aquest col·lectiu, així com el coneixement de la seva situació als diferents territoris. Aquests haurien de ser els elements principals a posar en valor de cara a la resta d'agents que intervenen en les polítiques de joventut, convertint les àrees de joventut en el referent legítim per analitzar la realitat juvenil i proposar les metodologies de treball amb joves.

Comunicació. És important millorar la comunicació de les àrees de joventut amb la resta d'agents implicats i la ciutadania en general, tant pel que fa a les accions que es despleguen com a la necessitat i la repercussió d'aquestes accions. Això implica, entre altres elements, dissenyar i dur a terme un pla de comunicació de les àrees de joventut (connectat amb el conjunt de l'estratègia comunicativa de l'ens) i incrementar la seva presència en els mitjans de comunicació.

Optimització dels recursos

La crisi econòmica que afecta els ens locals ha incidit en la reducció dels recursos disponibles per dur a terme polítiques locals de joventut. Això s'ha traduït, especialment, en la davallada de la contractació dels professionals de joventut, i afecta municipis mitjans i grans. A banda de reduir de manera genèrica la capacitat d'acció en aquest àmbit, ha implicat un increment dels referents de joventut que aglutinen la diversitat de tasques a desenvolupar en l'àmbit de joventut i dels multitàcnics (referents per a diverses àrees). Respecte als recursos humans, també es continua posant sobre la taula la manca de regulació dels professionals de joventut i com això afecta les condicions de treball que aquest col·lectiu té.

Així mateix, persisteix la dificultat dels municipis petits per dissenyar i dur a terme intervencions significatives en matèria de joventut, no sols per manca de recursos, sinó també per la multidedicació dels regidors i regidores de joventut. En aquest àmbit, hi ha una valoració positiva del paper dels tècnics compartits com a eina imprescindible per poder actuar.

D'altra banda, es constata que el treball interdepartamental i interinstitucional és una oportunitat per optimitzar els recursos, sempre que hi hagi el referent de joventut amb capacitat i legitimat per impulsar polítiques de joventut des de la transversalitat.

Finalment, amb relació a la situació dels equipaments, hi ha certa paradoxa: en alguns casos es planteja un dèficit d'espais juvenils, mentre que, en d'altres, es posa de manifest la seva infrautilització o la dificultat de gestionar-los de manera eficient. En conjunt sembla necessària una revisió de la funció dels equipaments i els serveis juvenils en el marc del conjunt d'equipaments que hi ha al territori.

A partir d'aquesta situació, els ens locals proposen dues estratègies de treball¹⁴ bàsiques: racionalitzar els recursos i col·laborar en el desplegament de polítiques.

Racionalitzar. És a partir del coneixement de la situació dels joves i els recursos existents, i establertes les prioritats de treball coherents amb aquesta situació, que cal planificar quins són els recursos necessaris i com els organitzem per treure'n un rendiment òptim. Des del punt de vista del desplegament territorial, cal tenir en compte els elements següents que poden facilitar la concreció d'aquesta estratègia:

- Mapa general d'instruments d'execució¹⁵. Posar en marxa el cens d'equipaments i serveis i, a partir d'aquest, establir els criteris i l'horitzó respecte a la distribució òptima de recursos infraestructurals d'àmbit nacional, amb les necessitats tècniques associades per desplegar les polítiques de joventut (DGJ).
- Regulació dels professionals de joventut. Una eina que pot ajudar en aquest propòsit és, també, el mapa general d'instruments d'execució, sempre i quan s'identifiqui quins són el perfil i les funcions dels professionals necessaris per desplegar els serveis que el mapa planifiqui (DGJ i ens locals).

¹⁴ En aquest apartat s'indica (entre parèntesis) quins són els agents referents de cada aspecte a treballar.

¹⁵ Llei 33/2010, de polítiques de joventut a Catalunya. Article 27. El Mapa general d'instruments d'execució ha d'incloure una relació dels instruments d'execució existents i una previsió de llur desplegament territorial, vetllant per la coordinació entre els diversos serveis i equipaments. El Mapa general d'instruments d'execució s'aprova per acord del Govern, posteriorment al Pla nacional de joventut de Catalunya, i té una durada màxima de cinc anys.

- Revisió dels usos dels equipaments juvenils que hi ha per tal de reorientar, si escau, les seves funcions. És especialment important comptar amb la participació de les persones joves per dur a terme aquesta revisió (ens locals).
- Adaptar el nivell d'exigència per accedir als ajuts econòmics i als recursos disponibles. Cal recollir la demanda dels ens locals de reajustar els criteris d'accés a les subvencions a ens locals a la situació actual (DGJ).

Col·laboració. Hi ha un consens generalitzat sobre la idea que sumar esforços entre institucions per a la consecució d'objectius compartits és beneficiós per a tots, i, per tant, pot millorar la incidència de les polítiques que es despleguin. Per aquest motiu, des dels ens locals es proposa:

- La contractació compartida de professionals de joventut.
 - Mantenir el finançament a la contractació compartida de professionals de joventut, essencialment entre municipis petits, utilitzant el contracte programa amb consells comarcals com a eina per donar-li estabilitat (DGJ).
 - Prioritzar les tasques de proximitat als joves (contacte, interlocució, dinamització) entre els professionals contractats de forma compartida, per tal de garantir el rol de proximitat del món local (CC i ajuntaments).
- El desplegament de programes i/o serveis mancomunats
 - La comarca és l'espai territorial de referència per a la coordinació de recursos. En aquest sentit, el consell comarcal és l'agent més rellevant a l'hora de promoure l'anàlisi i la visualització dels problemes comuns per tal de cercar activament la col·laboració entre municipis (CC).
 - Des de la perspectiva municipal, caldria incrementar el compromís en les dinàmiques supramunicipals en matèria de joventut. Això implica la participació estable en els espais de coordinació interinstitucional i plantejar la possibilitat de compartir recursos (econòmics, humans o infraestructurals) per intervenir en determinats àmbits (ajuntaments).

6.2. Aplicació dels principis metodològics del PNJCat¹⁶

Els gestors locals volen millorar la incidència de les polítiques locals de joventut fent front a les dificultats principals de la posada en pràctica de criteris metodològics i demanant-hi suport. Els problemes identificats i les qüestions que s'han de resoldre s'estructuren a partir dels quatre principis rectors del PNJCat.

Integralitat

La coordinació en matèria de joventut és una de les principals necessitats expressades pel món local per avançar en l'assoliment d'objectius des d'una perspectiva integral. Tanmateix, s'expressen dificultats per dur a terme una coordinació efectiva en termes de transversalitat. Aquesta dificultat es relaciona amb la manca de legitimitat de les àrees de joventut per participar activament en la planificació, el disseny i l'execució d'aquelles polítiques que es duen a terme des d'altres àrees i unitats. Els obstacles per establir la coordinació passen també per la manca de mecanismes concrets per motivar un treball en xarxa real i efectiu, que vagi més enllà de la coordinació i la informació entre àrees, unitats i agents d'un àmbit territorial concret. En coherència, per millorar l'abordament integral de les necessitats juvenils, es proposa:

Planificar i impulsar els espais i les eines de coordinació.

- Identificar agents i objectius que han de considerar els espais de coordinació impulsats des de Joventut.
- Identificar espais i òrgans de coordinació entorn d'aquells àmbits temàtics que tenen especial rellevància en el treball amb joves i vetllar perquè els referents de joventut en formin part.
- Assignar responsabilitats als agents participants a les eines de planificació.
- Usar les TIC per reduir dificultats de coordinació associades a la dispersió territorial.

Capacitar els responsables de les polítiques locals de joventut en matèria de transversalitat i treball en xarxa (DGJ, CC).

¹⁶ Per una informació completa i sistematitzada sobre l'aplicació dels principis rectors, consulteu el document "Orientacions per a l'aplicació dels principis rectors del PNJCat en les polítiques locals de joventut" (DGJ, 2012).

Transformació

La preocupació amb relació a aquest principi té a veure amb les dificultats d'accés als recursos de joventut per part de molts joves que els requereixen. La dispersió de població de molts municipis o àrees territorials, juntament amb altres obstacles i situacions de desigualtat (per raó de sexe/gènere, origen/procedència, classe i diversitat funcional) que alguns col·lectius tenen per accedir als béns i els serveis, planteja un problema per a les polítiques locals de joventut. Implica una dificultat perquè les actuacions incideixin en la globalitat de la seva població diana (cobertura).

Aquestes mancances s'atribueixen a la disponibilitat dels recursos, que impedeixen superar els obstacles esmentats, i per una certa debilitat en l'abordament metodològic de les actuacions (no es visualitza en les diagnosi la diversitat de la població juvenil, no es dissenyen mecanismes per disminuir els obstacles d'accés i generar igualtat d'oportunitats per poder accedir als béns i els serveis, i no es tenen prou en compte les desigualtats estructurals a l'hora de dissenyar les polítiques).

Algunes de les propostes que ha identificat el món local per millorar aquest aspecte metodològic són les següents:

- Enfortir la col·laboració amb els agents implicats en les diferents actuacions, tant de forma interdepartamental i interinstitucional com comunitària, per sumar coneixements, eines i recursos.
- Millorar l'ús de les eines de comunicació amb la població juvenil, incorporant efectivament les eines 2.0 de comunicació.
- Incorporar en el procés de planificació de les polítiques de joventut la perspectiva inclusiva (diagnosi, disseny, implementació i avaluació).

Participació

S'expressen dificultats en la incorporació de la participació de la població juvenil en les polítiques de joventut, molt relacionades amb el que ja s'ha recollit a la definició de problemes substancials. Per avançar cap a un model relacional de l'Administració local, on les polítiques de joventut es fan de forma compartida amb els diferents agents (polítics, socials i tècnics), és imprescindible la implicació de la gent jove. Per aquest motiu, preocupa la necessitat de coresponsabilitzar més la gent jove i les dificultats que té el món local de trobar els mecanismes per vehicular la participació de les persones joves en els afers públics que els afecten.

Concretament, les **dificultats per incorporar la gent jove** en l'elaboració de les **polítiques de joventut** s'expressen de la manera següent:

- Dificultats per incorporar la participació de col·lectius diferents. Problemàtica que s'expressa amb la frase "Sempre hi participen els mateixos".
- Dificultats per reconèixer les noves formes de participació i d'incorporar-les a l'acció institucional.
- Constatació que el nivell de participació més àmpliament implementat es limita a la consulta a les persones joves.

Les propostes de treball del món local per millorar la incorporació de la participació de la gent jove es poden emmarcar en tres grans blocs:

- Adaptabilitat dels models de participació a les característiques de la joventut i del territori.
- Reforç de la funció de proximitat de les persones referents de les polítiques de joventut vers la població jove.
- Incorporació de la perspectiva comunitària a les actuacions en joventut i aproximació al model relacional en la gestió de les polítiques de joventut.

Qualitat

En termes generals es detecten problemes per consolidar processos de generació de coneixement que ajudin a fonamentar les polítiques de joventut sobre les necessitats i les demandes juvenils i sobre els efectes de la intervenció (en termes d'impacte i de resultat).

Aquestes dificultats, se centren principalment en la diagnosi de la realitat juvenil i l'avaluació de les polítiques que afecten els joves. Concretament, s'expressa la manca de recursos temporals i d'expertesa: els tempos en la planificació i el desenvolupament de les polítiques de joventut no sempre consideren poder desenvolupar exercicis analítics profunds per a la diagnosi i l'avaluació. A més, aquests exercicis requereixen un seguit de coneixements tècnics (anàlisi de dades, metodologies d'anàlisi, etc.) que no sempre estan a l'abast del món local i dels professionals que desenvolupen polítiques de joventut en aquest àmbit.

Una altra dificultat expressada, en la línia de generació de coneixement i fonamentació de les accions en joventut, està molt relacionada amb els punt anteriors i té a veure amb la necessitat de disposar d'eines i mecanismes per recollir les demandes dels joves i canalitzar-les (o respondre-hi) a través de les polítiques de joventut locals.

Les línies de treball que permeten avançar en el principi de qualitat van encaminades a la millora del disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques de joventut, entenent que aquestes s'han de fonamentar en el coneixement, apunten a la generació i la transferència de coneixement en clau territorial (DGJ, CC).

- Generació d'eines comunes però adaptades per a la recollida i la sistematització de dades (DGJ, CC).
- Suport a la planificació estratègica basada en l'evidència (DGJ, CC).
- Suport i acompanyament per dur a terme exercicis analítics sòlids i sobre una base metodològica i tècnica ben fonamentada –borsa de recursos i de professionals experts en la matèria– (DGJ).
- Treball en xarxa com a oportunitat per compartir informació i enriquir la fonamentació de les polítiques (municipis, CC).

6.3. Eines de suport i acompanyament

Entre les funcions dels agents del projecte territori, es preveu el suport als ens locals per al desplegament de les polítiques de joventut. Aquesta tasca recau en gran mesura en la DGJ, però també en els consells comarcals, d'acord amb la seva missió d'assistència i cooperació als municipis. Ara bé, cal diferenciar el suport econòmic, a càrrec la DGJ, del suport tècnic (materials, formació i espais d'intercanvi, assessorament, recerca) on la responsabilitat ha de ser compartida.

És amb relació al suport tècnic on s'ha fet més èmfasi a l'hora de plantejar millores que ajudin i incrementin la incidència de les polítiques de joventut. Així, per exemple, la demanda de formació i assessorament específic en matèria de política de joventut és explícita, tal com s'ha anat recollint en relació amb diverses prioritats dels ens locals, tant substantives com metodològiques.

Sobre aquest afer, cal sumar la funció de les entitats municipalistes, que lideren el Projecte Territori. S'entén que és a través de la formació a càrrecs electes, els espais d'intercanvi d'ex-

periències i els canals de comunicació (accions pròpies de les EM), com es pot concretar el seu impuls a les polítiques locals de joventut en el marc del PNJCat. Per aquest motiu, és conjuntament entre tots els agents implicats que caldrà dissenyar i desenvolupar les eines de suport i acompanyament.

Formació

Es planteja la necessitat de millorar la planificació de la formació en joventut de manera coordinada amb els diferents agents implicats, especialment respecte a la coherència entre els continguts i les necessitats existents. També es demana agilitat de resposta a les necessitats formatives. En aquest sentit, es proposa el següent:

- Utilització dels espais i els canals de coordinació (o generar-los) entre CC i DGJ/CT i entre diputacions i DGJ/CT per al disseny i l'avaluació de la formació en polítiques de joventut.
- Atenció a les necessitats formatives tant dels professionals com dels referents polítics, adaptant les propostes al contingut i els formats. Destaca la formació a mida com una bona estratègia per donar una resposta més ajustada a les necessitats.
- Canalitzar i sistematitzar el recull de demandes de formació compartint la informació entre els agents que treballen en un mateix territori. En aquest sentit, la demarcació és el principal nivell territorial de referència.
- Millorar la difusió i la temporització de l'oferta formativa.

Assessorament i acompanyament

Els ens locals mostren la necessitat de disposar d'un suport de continuïtat, en clau d'acompanyament, i de millorar les relacions de col·laboració entre institucions per optimitzar aquest suport. Es diferencia entre el suport més metodològic (planificació, participació) d'aquell vinculat a la dimensió substantiva (temàtic). Respecte a la vessant metodològica, on hi ha certa trajectòria, es demana més intensitat del suport (també en format de materials o eines documentals); ara bé, és principalment respecte als assessoraments especialitzats en contingut temàtic en els que es detecten mancances més importants. Les propostes són les següents:

- Establir una borsa d'experts i recursos en els principals àmbits temàtics d'intervenció que puguin donar suport al món local amb prou agilitat per respondre a noves necessitats i que aportin innovació (DGJ).

- Mantenir el suport tècnic als ens locals de manera estable en el temps, en clau d'acompanyament, partint d'una evolució lògica del model de treball territorial.
- Que la DGJ i els CC pactin el suport tècnic que es dona als municipis a cada territori.

Espais d'intercanvi i bones pràctiques

Els ens locals valoren molt positivament els espais d'intercanvi d'experiències, tant des d'una vessant formativa com relacional: visualitza els agents que treballen en joventut en un territori (o sobre un àmbit d'intervenció) i facilita la creació de xarxes de suport informal. D'altra banda, la difusió de bones pràctiques també es considera d'interès especial, per conèixer models d'intervenció reeixits i per visualitzar la utilitat de les polítiques de joventut en l'àmbit públic. En aquest sentit, es planteja:

- Impulsar i donar continuïtat als espais d'intercanvi d'experiències al territori, tant a l'àmbit tècnic com en el polític. Es poden utilitzar accions formatives o les mateixes taules de coordinació previstes en el marc del Projecte Territori (adaptades a les dinàmiques de cada zona).
- Incentivar i difondre les bones pràctiques en polítiques locals de joventut. A l'hora de plantejar incentius, es poden considerar tant el reconeixement de bona pràctica a l'àmbit públic com possibles dotacions econòmiques associades, per exemple, a un premi de polítiques de joventut. Pel que fa a la difusió, cal aprofitar tots els canals i els espais disponibles (plataformes web, jornades, etc.), però cal tenir present que no es tracta tan sols que les coneguin els agents executors del Projecte Territori, sinó també la resta d'agents que treballen amb joves i ciutadania en general.

6.4. La informació juvenil, l'orientació i l'assessorament

Una proposta transversal, que sorgeix de manera recurrent pel desenvolupament de les línies de treball i dels objectius plantejats, és l'orientació, l'assessorament i l'acompanyament de les persones joves. Els processos d'atenció a la joventut es visualitzen com a eina estratègica per facilitar l'accés dels joves als recursos públics i privats existents a municipis i comarques, transformant la informació en coneixement. Aquest abordament de les necessitats de les persones joves ha estat una de les propostes més destacades pel món local per treballar amb relació a les diferents prioritats establertes al PATJ-2016, però es con-

sidera especialment útil per a les qüestions d'educació, treball i salut que actualment preocupen. Un exemple és el Document marc de la Comissió Tècnica Assessora de la Xarxa Catalana de Serveis d'Informació Juvenil (XCSIJ),¹⁷ que estableix la definició dels conceptes assenyalats:

Orientació: procés informatiu del professional que dona resposta a la demanda específica mitjançant informació generalista adequada a les necessitats individuals de la persona jove, però sense entrar en un segon nivell de resolució d'aspectes específics entorn d'una situació personal. Es fa a través de l'atenció presencial, telefònica o via electrònica, individualitzada o col·lectiva, per part d'un professional de la informació.

Assessorament: acció que suposa donar tots aquells recursos que poden ser d'utilitat a la persona usuària per tal de resoldre i solucionar una situació personal específica entorn d'un tema concret (treball, habitatge, formació, salut...). Bàsicament es fa a través de l'atenció presencial individualitzada per part d'un professional especialista en la temàtica. Cal que sigui presencial, altrament estarem fent orientació.

Acompanyament: seguiment individualitzat de la persona jove usuària a partir dels recursos informatius que ha rebut, produint-se un feedback continu que l'informador juvenil ha de garantir, posant-se en contacte diferents cops amb el jove.

D'altra banda, com s'ha exposat, l'Administració té l'imperatiu de racionalitzar els recursos disponibles. Així, no es pot obviar que la implantació dels punts d'informació juvenil i oficines joves arreu del territori (actualment 302 punts d'informació juvenil i les 24 oficines joves) brinda una bona oportunitat de treball, tot i l'heterogeneïtat de característiques que presenten aquests serveis. En aquest sentit, els darrers anys s'ha impulsat i desplegat la Xarxa nacional d'emancipació juvenil (XNEJ), tal com estableix la Llei 33/2010, de polítiques de joventut, amb la voluntat d'optimitzar i coordinar els serveis d'atenció a la joventut orientats a l'emancipació, oferts des de diferents administracions públiques de Catalunya (ens locals i Generalitat de Catalunya), amb les oficines joves com a node destacat de la xarxa.

¹⁷ La **Comissió Tècnica Assessora de la Xarxa**, presidida per la DGJ/ACJ, s'ocupa de fer un seguiment i debatre els aspectes tècnics de la Xarxa, tenint una funció consultiva. Els seus membres són designats per la DGJ/ACJ atenent criteris de representativitat territorial, de tipologia i promotors del SIJ. Les seves funcions són: coordinar les accions que es fan a la Xarxa, garantir la qualitat del servei que s'ofereix als joves des dels SIJ, consensuar els criteris bàsics de funcionament de la Xarxa, consensuar el programa anual de funcionament i establir els criteris d'imatge i difusió de la Xarxa.

Tanmateix, es posa en relleu que l'impuls dels serveis d'atenció a la joventut ha de ser una estratègia prioritària per assolir bona part dels objectius que es plantegen en aquest PATJ-2016. Aquesta aposta es fonamenta en l'increment del desplegament territorial de la XNEJ i en la millora de la qualitat dels serveis d'atenció que es presten. Atesos els debats sorgits durant el procés de treball del PATJ, s'acorda avançar en els aspectes següents:

- En el camí de la coordinació i el treball en xarxa entre els agents d'un territori. Evitar els serveis estàtics i prioritzar la interacció i les complicitats (colideratge i coresponsabilitat) amb els agents institucionals i associatius.
- Dotar de recursos suficients els serveis, prestant una atenció especial al personal que es fa càrrec d'aquests, ja que les condicions laborals dels professionals, les seves motivacions i el grau d'implicació en el projecte incideixen en la qualitat de l'atenció que s'ofereix.
- En la professionalització del personal, amb l'exigència d'uns nivells mínims de formació, un perfil professional¹⁸ delimitat i el desenvolupament de procediments que afavoreixin la formació contínua.
- Mantenir una comunicació amb els joves que permeti, d'una banda, recollir les seves demandes i motivacions i, de l'altra, ampliar la capacitat de difusió (de fer arribar la informació) respecte a les activitats, els programes i els serveis adreçats a joves. És important adreçar esforços per utilitzar canals i llenguatges propers als joves a fi que aquesta comunicació sigui efectiva, i el paper de les xarxes socials és d'una importància especial per a aquest afer.
- Sistematitzar el recull de dades sobre els joves, a partir de l'atenció directa i quotidiana; aquesta informació, ben gestionada i compartida, esdevé un recurs inestimable per al disseny i la fonamentació de les accions i els programes adreçats a la població juvenil.
- Potenciar la participació dels joves en tots els estadis del treball dels serveis.

¹⁸ El perfil professional en informació juvenil està regulat per l'Ordre ENS/16/2013 de 17 gener.

Finalment, no es pot oblidar que la dinamització de la informació¹⁹ esdevé un aspecte bàsic de qualsevol servei d'informació juvenil. Les accions socioeducatives que se'n deriven constitueixen un instrument de socialització i de canalització d'iniciatives, útils també per a la transmissió de valors i hàbits.

Davant d'aquests desafiaments, la XNEJ ha de tenir un paper estratègic per al desplegament territorial de les polítiques de joventut arreu de Catalunya, d'acord amb la seva funció de coordinació i garantint serveis de qualitat des de la proximitat. Representa una oportunitat per a l'impuls del treball en xarxa entre els agents d'un territori.

¹⁹ Inclou aquelles activitats relacionades amb una temàtica informativa i que es presenta de manera col·lectiva per tal d'arribar a un major nombre de joves. Inclou xerrades, exposicions, tallers, etc. També és important la participació dels joves en la creació i planificació d'aquestes actuacions

APARTAT VII

**Propostes d'intervenció
per objectius estratègics.
PNJCat-2020**

7. Propostes d'intervenció per objectius estratègics

En aquest apartat es presenta una llista d'actuacions que poden ser implementades pels ens locals per tal de contribuir a l'assoliment dels objectius prioritzats pel món local. La llista és fruit de les propostes que es van aportar a les diferents taules comarcals i han estat complementades pels responsables tècnics especialistes de la Direcció General de Joventut.

Es presenten per cada repte del PNJCat i segons els objectius estratègics. Tenen un caràcter orientatiu per a la intervenció del món local i no és exhaustiva en totes les possibilitats d'actuació que es poden identificar en relació amb cada objectiu.

D'altra banda, aquestes actuacions poden ser de dos tipus, segons el paper de les àrees responsables de Joventut en l'impuls, el disseny i la implementació de les actuacions. Algunes actuacions són pròpies de Joventut perquè formen part del que ha esdevingut el seu cos substancial i competencial, mentre que d'altres són impulsades per altres àrees dels ens locals, on Joventut hi pot incidir per respondre a les necessitats pròpies del col·lectiu juvenil.

A l'annex 3 es troben unes fitxes per cada actuació amb informació més detallada sobre cada una.

EDUCACIÓ

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

1. Formació d'adults: conjunt d'activitats d'aprenentatge adreçat a les persones més grans de 18 anys que desitgin desenvolupar les seves capacitats, adquirir coneixements i millorar la seva competència tècnica i professional. De la mateixa manera, aquesta oferta educativa està pensada per facilitar l'accés als diversos nivells del sistema educatiu o l'obtenció del títol de graduat en educació secundària.

2. Acol·lida educativa municipal: conjunt de serveis, projectes i actuacions que tenen com a objectiu facilitar la inclusió en l'àmbit educatiu de les persones nouvingudes. Afavoreixen la integració social de les persones nouvingudes al municipi.

3. Espais de benvinguda educativa: accions de suport i assessorament a alumnes nouvinguts i a les seves famílies previs a l'escolarització. La seva funció és millorar l'atenció i l'acollida dels infants i joves i de les seves famílies en els diferents aspectes relacionats amb l'educació.

4. Acords de coresponsabilitat: acords entre els centres educatius i els ens locals per garantir l'accés a les activitats complementàries i els serveis escolars en aquells casos de situacions econòmiques desfavorables.

5. Beques de menjador i transport: són els ajuts gestionats pels consells comarcals que contribueixen a cobrir les despeses de menjador i transport per facilitar l'accés i la permanència al sistema educatiu.

6. Aules obertes o d'educació compartida: són espais educatius complementaris al centre educatiu on alumnes d'ensenyament secundari que presenten dificultats d'aprenentatge i amb risc d'abandonament escolar dediquen una part de l'horari a l'aprenentatge d'un ofici.

7. Programes de qualificació professional inicial (PQPI): és un recurs formatiu específic per afavorir l'accés al món del treball de joves que no han assolit el títol de graduat en educació secundària obligatòria (ESO) o per continuar el seu itinerari formatiu.

8. Programes de transició escola-treball: són un seguit coordinat d'accions d'informació, orientació, formació i acompanyament que tenen la finalitat de garantir l'acompanyament vers el món laboral dels i de les joves que no han aconseguit el graduat en educació secundària obligatòria (ESO).

9. Reforç escolar: espai educatiu de treball de continguts i hàbits d'estudi per a alumnes amb dificultats educatives o amb situacions familiars que no permeten un clima d'estudi adequat a la llar.

2. Desenvolupar una oferta formativa de qualitat en tots els nivells del sistema educatiu.

10. Assessoria sobre mobilitat internacional: servei d'informació, assessorament i orientació per participar en algun programa de mobilitat europea per treballar, estudiar i viatjar per Europa.

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

11. Projecte educatiu de ciutat (PEC): actuació estratègica i participativa de planificació a mitjà i llarg termini per al desenvolupament educatiu d'un municipi, entenent l'educació com un

procés continu i integral que va més enllà de l'àmbit educatiu reglat i que inclou també la formació en valors.

12. Projectes d'aprenentatge servei: és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

13. Activitats educatives complementàries: conjunt d'activitats i tallers complementaris bàsics (alimentació, anorèxia, bulímia, sexualitat, drogues, conceptes laborals, relacions abusives) que es fan al centre educatiu i amb coordinació amb aquest, que col·laboren en l'educació integral dels alumnes aportant-los determinats continguts que l'escola no pot oferir internament.

4. Apoderar, orientar i acompanyar la persona jove en el seu procés educatiu, a fi d'afavorir la realització del seu projecte de vida i la seva autonomia personal.

14. Mapa de recursos educatius: instrument que recull el conjunt de l'oferta educativa, formal i no formal, que hi ha en un territori concret.

15. Servei d'orientació educativa: és un servei que elabora informació i disposa dels recursos, les eines i el personal per proporcionar un servei integral en qualsevol àmbit per ajudar la persona jove a construir el seu propi itinerari educatiu de cara a una emancipació òptima.

OCUPACIÓ

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per ampliar les seves oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

16. Programes d'inserció sociolaboral: són un conjunt d'accions a mida de les necessitats de cada persona que inclouen orientació i formació especialitzada i un conjunt d'activitats per aconseguir superar els obstacles que impedeixen l'accés al mercat de treball a les persones amb dificultats socials i laborals especials.

17. Formació i inserció: accions de formació adreçades a persones joves amb qualificació baixa i dificultats d'accés al mercat laboral en un ofici –en funció de les demandes de feina del ter-

ritori o de les potencialitats d'aquest-, així com en la millora del seu coneixement i la relació amb el seu entorn social i laboral. S'utilitza la metodologia del treball per competències per tal de millorar la seva ocupabilitat.

18. Servei d'orientació laboral juvenil: actuacions d'orientació i assessorament en temàtiques laborals (accés al mercat laboral, entorn socioeconòmic, context normatiu, formatiu, etc.). En aquest servei es pot incloure l'oferta de càpsules formatives temàtiques segons les demandes de les persones joves.

19. Atenció sociolaboral a dones: atenent al fet que en alguns contextos les dones són un col·lectiu amb més dificultats d'inserció, es poden generar programes d'atenció on es treballin els itineraris personals d'inserció sociolaboral.

20. Pràctiques a l'ajuntament o ens públic per a joves: actuació adreçada a joves amb poca motivació educativa i amb risc de fracàs escolar en què s'ofereixen pràctiques laborals o no laborals a l'ajuntament del municipi en tasques de jardineria, de manteniment o administratives, normalment durant el període d'estiu. Prèviament és adequat seguir una formació sobre qüestions laborals.

21. Borsa de treball: servei d'intermediació amb ofertes i demandes de feina del territori. Les borses virtuals i mancomunades poden ser tipologies molt adequades en segons quins territoris amb municipis petits o dispersos per millorar l'accés dels i de les joves a aquest servei.

22. Taules de treball de l'àmbit laboral: es tracta d'establir meses de treball municipal, supramunicipal o comarcal, que integrin tots els serveis que treballin per a la inserció laboral dels i de les joves en aquell territori i que tinguin borsa de treball pròpia.

23. Coordinació de dispositius locals d'inserció laboral: establiment de mecanismes estables de col·laboració entre els centres educatius, el seu entorn socioeconòmic i, en general, amb la participació i la coordinació dels diversos serveis i equipaments del territori implicats en la formació acadèmica i la inserció laboral.

6. Promoure la millora de les condicions de treball de les persones joves, introduint la perspectiva del jovent en el mercat de treball.

24. Servei d'assessorament jurídic i laboral: es tracta d'oferir assessorament sobre el funcionament del mercat de treball, els drets laborals, les condicions de treball, etc. Aquest servei es pot oferir de forma presencial al SIJ, tot i que també pot comptar amb assessories en línia, així com xerrades al mateix SIJ o a l'IES, al centre cívic, etc.

25. Càpsules informatives sobre drets laborals i precarització laboral juvenil: complementàriament al servei d'assessorament laboral i jurídic, les càpsules informatives sobre drets laborals també es poden dur a terme. Es pot valorar, segons les necessitats de fer campanyes de forma itinerant als diferents municipis de la comarca o zona d'influència.

7. Impulsar l'aparició i la continuïtat de projectes d'emprenedoria jove i treball autònom com a mecanismes per millorar les oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional de les persones joves.

26. Espais d'informació i d'intercanvi d'experiències sobre temes d'emprenedoria: es tracta d'oferir activitats d'informació i orientació sobre temes d'emprenedoria en els mateixos SIJ. Són interessants per fomentar i donar suport a l'emprenedoria organitzar intercanvis d'experiències entre joves emprenedors/es i joves que volen crear una empresa amb joves que ja són emprenedors/es.

27. Escola d'oficis: per fomentar l'autoocupació i per conservar el teixit productiu local es pot crear aquesta escola d'oficis on es pugui formar la persona jove en aquells oficis propis del territori. Les pràctiques es poden fer en tallers que hi hagi.

28. Espais de cotreball²⁰: facilitar espais municipals a les persones emprenedores o que hagin creat una petita empresa perquè estableixin el seu lloc de treball de manera fixa o puntual (per fer-hi reunions). Aquests espais faciliten la relació entre joves emprenedors/es.

²⁰ Coworking.

8. Avançar cap a un model productiu basat en la innovació, el coneixement i la igualtat d'oportunitats.

29. Coordinació amb centres universitaris: establir o fomentar sinergies perquè la universitat sigui més present al municipi i als municipis veïns. Involucrar la universitat en el teixit productiu fomentant les pràctiques i les estades a les empreses del territori, per exemple.

30. Espais de networkig: impuls d'espais de comunicació i de col·laboració entre diferents agents productius (empreses) i generadors de coneixement (centres de recerca, universitats, etc.) d'un territori per avançar en el model productiu basat en la innovació i el coneixement.

HABITATGE

9. Facilitar el procés d'emancipació domiciliària ampliant les oportunitats per a l'accés de les persones joves a l'habitatge.

31. Servei d'assessorament sobre l'habitatge: servei per atendre consultes jurídiques i legals, sobre on i com buscar habitatge de lloguer o compra, altres modalitats de tinença d'habitatge, ajuts i subvencions, etc.

32. Coordinació dels dispositius d'habitatge: constitució d'un grup de treball o similar per establir una coordinació permanent entre els dispositius que hi hagi al municipi o la comarca per a l'accés de joves a l'habitatge.

33. Subvencions per a rehabilitació d'habitatges: establiment d'una línia de subvencions per rehabilitar habitatges que requereixen millores amb la finalitat de recuperar-los com a residència habitual.

10. Fomentar el model de lloguer com a modalitat de tinença més flexible i amb més capacitat d'adaptació a les necessitats juvenils.

34. Campanya de sensibilització a propietaris: es tracta de sensibilitzar els propietaris d'habitatges desocupats dels avantatges de posar-los en lloguer. Es poden fer xerrades informatives: avantatges de la borsa d'habitatge per als propietaris, per què tenir pisos buits?, consells per evitar casos d'impagament; assessorament jurídic i legal personalitzat a propietaris.

35. Masoveria: promoure la masoveria com a forma de tinença de l'habitatge que consisteix en la rehabilitació de l'habitatge per part de la persona jove arrendatària mentre duri el contracte d'arrendament i a canvi l'arrendador abarateix la quota mensual. L'Administració fa d'intermediària que posa en contacte propietaris i joves.

11. Impulsar el desenvolupament de nous models d'accés i tinença d'habitatge mitjançant la col·laboració pública i privada, tenint en compte les diferents tipologies de joves i les seves necessitats.

36. Foment de les cooperatives d'habitatge: servei d'assessorament sobre les cooperatives d'habitatge, que informi sobre procediments, ajuts o facilitats fiscals per muntar una cooperativa d'habitatges.

37. Impuls del model de dret de superfície: crear promocions d'habitatge amb la forma de tinença del dret de superfície, que consisteix a adquirir un habitatge per 75 anys, si bé el sòl continua en mans de l'Administració.

13. Ampliar el paper de l'Administració com a garant de l'accés a l'habitatge digne.

38. Servei d'informació i assessorament (risc de pèrdua de l'habitatge): servei d'informació i assessorament jurídic i legal adreçat a persones joves amb dificultats per atendre el pagament dels préstecs hipotecaris i que estan en risc de perdre el seu habitatge principal.

39. Meses d'emergència social: constitució d'una mesa de treball entre els agents implicats al territori per tal de detectar possibles problemes i trobar-hi solucions en casos d'exclusió social residencial (desnonaments, etc.).

SALUT

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

40. Servei d'assessorament en salut jove: es tracta d'un servei estable d'assessorament que es pot ubicar als SIJ o les OJ i ofereix atenció, orientació i assessorament als joves sobre te-

mes relacionats amb la salut (sexualitat, drogues, emocions, alimentació, etc.).

41. Espai educatiu i suport per a famílies: espais on les famílies que hi participin puguin adquirir competències i habilitats per fomentar en els seus fills una millor autoestima i habilitats socials perquè els i les joves puguin fer front a la seva trajectòria personal i fomentar un esperit crític davant les decisions relacionades amb la seva salut.

42. Activitats d'educació emocional per a joves: l'educació emocional és l'eix transversal que cal introduir i fomentar en els projectes per a joves a l'escola, en el lleure i en la família. Es poden fer activitats en tots aquests àmbits que reforcin l'autoestima, la seguretat, l'empatia, etc.

43. Activitats de dinamització i sensibilització en salut jove: les activitats de sensibilització i dinamització en temes de salut jove esdevenen un punt clau en el traspàs d'informació i formació sobre aspectes com la sexualitat-afectivitat, els TCA, les drogodependències, l'ús de les TIC, etc. Es tracta de campanyes informatives, exposicions, tallers, etc.

44. Intervenció preventiva en les festes majors: les festes majors són espais d'oci, de relació, de participació i de consum on és factible intervenir per promocionar els hàbits saludables i la prevenció de riscos per a la salut, proporcionant informació (via whatsapp, per exemple), assessoraments (amb estands amb agents de salut), proporcionant preservatius o fent algunes activitats de promoció de la salut (espectacles, etc.).

45. Agents joves de salut: consisteix a formar joves voluntaris/es en temes relacionats amb la salut perquè, posteriorment, puguin organitzar activitats i campanyes per intervenir en el seu grup d'iguals dins i fora del seu centre educatiu.

46. Agents tècnics de salut jove: figura tècnica per dinamitzar activitats de salut, gestionar, innovar, crear treball en xarxa i que sigui a la vegada especialista en algun tema de salut, ja sigui drogues, sexualitat o alimentació, a més de tenir nocions dels temes que no en sigui.

47. Mesa de salut: és una estructura territorial, una plataforma arrelada en el propi territori que esdevé un punt de trobada entre tots els agents socials del territori (entitats, professionals, Administració) que tenen incidència en la salut juvenil que es coordina, planifica i treballa en xarxa.

48. Elaboració d'un pla de salut jove: és una eina clau per a la planificació i el desenvolupament d'accions adequades i útils destinades a joves per a la promoció dels hàbits saludables i la prevenció de les conductes de risc. Ha de permetre abordar les diverses necessitats dels i de les joves i cal que inclogui una diagnosi del territori.

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

49. Programa de mesures alternatives a la sanció administrativa: És un programa comunitari de prevenció selectiva, adreçat a nois i noies d'entre 14 i 18 anys no reincidents en la tinença i consum d'estupefaents.

50. Activitats d'oci alternatiu: la creació d'activitats d'oci pretén generar alternatives tant d'oci com d'oci nocturn per prevenir drogodependències i altres conductes de risc. La idea és fer activitats alternatives d'oci en les quals es pugui, a posteriori, reflexionar sobre aquestes conductes, a més de divertir-se sense haver de consumir.

51. Taula d'oci nocturn: projecte per a la millora de l'oci nocturn posant en comú els diferents agents implicats en aquest tipus d'oci, com són els bars, les discoteques, les sales de festa, els pubs o les entitats que organitzen les festes majors i les diferents administracions públiques per a la implementació de polítiques de salut i prevenció en aquest àmbit.

PARTICIPACIÓ

18. Fomentar una cultura participativa i la predisposició dels joves a adoptar posicions més actives, compromeses i crítiques amb el seu entorn.

52. Educar en participació en el marc de l'ensenyament secundari: aprofitar els centres educatius i la tasca educativa que desenvolupen per facilitar a l'alumnat i al professorat coneixements, eines i actituds per treballar i organitzar-se de manera participativa a l'aula i al centre mitjançant tallers diversos.

53. Suport a grups de joves i col·lectius no formalitzats: es tracta de reconèixer les actuacions que s'enceten des de la gent jove i donar-hi suport, independentment de la fórmula jurídica que adopten. El suport pot ser logístic, econòmic o formatiu.

19. Facilitar canals, eines, infraestructures i espais per fomentar l'organització de les persones joves i canalitzar la seva participació.

54. Innovació i creativitat com a eina per a la participació: aprofitar les oportunitats que ofereixen una àmplia diversitat de pràctiques artístiques en la transformació social de les comunitats a partir de capacitar la gent jove perquè adquireixi coneixements, eines i estratègies metodològiques, així com promoure el debat i la reflexió al voltant de diverses pràctiques artístiques en la intervenció social.

55. Participació i TIC: fomentar la participació de la gent jove a través de les eines 2.0 i les xarxes socials, mitjançant la capacitat dels professionals per dur a terme aquesta tasca. A banda, també es tractaria d'apoderar la gent jove perquè puguin tenir les eines i la informació necessària per poder decidir després.

20. Promoure l'associacionisme i les diverses formes de participació i organització col·lectiva dels joves.

56. Gestió d'espais públics per entitats i grups de joves: es tracta d'obrir espais reals de participació en equipaments i altres espais, on la gent jove sigui coresponsable en la presa de decisions i pugui formar part de tot el procés.

57. Suport a l'associacionisme: foment i suport a les entitats juvenils, els consells locals de joventut i els grups de joves de caire econòmic, logístic i d'assessorament.

21. Incrementar i millorar la interlocució dels joves amb l'Administració.

58. Formació en participació per a joves per al diàleg amb l'Administració: accions formatives en metodologies participatives per apoderar la gent jove i fomentar la iniciativa participativa de la societat civil.

59. Creació de canals i espais de diàleg entre l'Administració i la gent jove: dur a terme experiències participatives de diàleg entre la gent jove i l'Administració, on la gent jove sigui protagonista i tingui capacitat d'incidència sobre les polítiques públiques que els afecten.

CULTURA

22. Augmentar l'accés i el consum cultural crític dels joves incidint en el trencament de les barreres objectives i subjectives que el condicionen.

60. Programa integral i de proximitat de formació artística: programa que integra tots els agents culturals del municipi (o de la comarca) que van des dels centres educatius, els centres de formació especialitzada), els espais de creació cultural, els espais de difusió i exhibició, així com les associacions culturals diverses, per aproximar els i les joves a tot el procés creatiu, des de la part més formativa, la part de producció i la part d'exhibició de la cultura d'una manera polièdrica, on la persona jove es vertebrí com a protagonista i no sols com a consumidora.

61. Circuits culturals d'àmbit supramunicipal: creació de circuits de difusió artística, tant d'arts escèniques com plàstiques, que promoguin la programació estable d'activitats culturals generades per joves i per a joves que fomentin més la periodicitat abans que les grans presentacions.

62. Conveni amb la premsa local i la comarcal: el consell comarcal pot signar convenis amb l'Associació Catalana de Premsa Gratuïta (ACPG) i l'Associació Catalana de Premsa Comarcal (ACPC) per a la difusió de les iniciatives culturals impulsades per joves o adreçades a joves, a fi de fomentar el consum de proximitat.

23. Potenciar la creació artística i la producció cultural dels i de les joves.

63. Cens comarcal d'equipaments i recursos culturals: creació d'un cens comarcal fàcilment actualitzable, que reculli els equipaments culturals, els centres de producció, els centres de formació, les associacions d'artistes, les convocatòries, els festivals, les ajudes, etc.

64. Suport a l'associacionisme artístic: programa de promoció i suport per fomentar l'associacionisme artístic entre els i les joves a fi de fomentar la creació i la difusió de les seves obres.

65. Programació d'iniciatives joves: establir quotes de programació d'activitats, tant generades per joves com adreçades a ells i elles, en els equipaments, els festivals, i les programacions regulars que es desenvolupen a l'àmbit municipal. Aquestes quotes de programació garantides haurien d'adaptar-se a les característiques del col·lectiu jove (horaris, preus, necessitats de mobilitat, interessos, etc.).

66. Programacions d'activitats socioculturals: programació d'activitats socioculturals als espais joves (en especial activitats d'iniciació o complementàries a la formació artística) equilibrant, d'una banda, els interessos i les demandes dels i les joves que ens facin arribar, però alhora promovent també el coneixement per part de les persones joves d'altres propostes, iniciatives, estils, etc. que potser desconeixen i fomentar així noves inquietuds.

CONVIVÈNCIA I COHESIÓ SOCIAL

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

67. Programes d'acció i d'animació per fomentar les relacions interculturals i la construcció de referents comuns territorials: impulsar programes temàtics d'educació a la diversitat i cooperació intercultural a través de l'esport, la cultura i l'associacionisme, el treball, etc.

68. Promoció i educació entre iguals: projecte basat en la capacitat i la formació de persones joves de la mateixa comunitat i/o grup d'edat perquè portin a terme actuacions com a agents comunitaris dins del grup d'iguals en algun àmbit determinat (prevenció de les violències que afecten les persones joves, promoció de la salut, foment de la igualtat entre nois i noies, acollida, educació i formació...). Aquestes persones han de ser les promotores de les campanyes adreçades als i a les joves en els seus espais, com també persones que poden facilitar recursos i serveis on orientar la resta de joves.

69. Igualtat en l'accés als serveis: activitats per prevenir processos d'exclusió social en l'accés als serveis, adaptant o facilitant l'entrada de joves amb més obstacles i més invisibilitzats, com poden ser persones novingudes o d'origen immigrant, aturats i aturades, joves amb diversitat funcional, joves amb càrregues familiars, amb pocs recursos, etc.

70. Formació de professionals en competència intercultural, la gestió de la diversitat i la promoció de la igualtat entre persones joves: activitats de formació, assessorament i acompanyament en l'aplicació pràctica de competències. Amb la finalitat d'impulsar programes i accions de dinamització intercultural, de detecció de les desigualtats, de mediació, de visibilització i apoderament de col·lectius amb més dificultats, etc.

30. Promoure l'acollida de les persones joves nouvingudes i les relacions interculturals entre les persones joves i el seu entorn.

71. Protocols d'acollida als serveis i els equipaments juvenils: actuació perquè els equipaments i els serveis juvenils esdevinguin espais d'acollida per a joves nouvinguts i nouvingudes, oferint espais de coneixença entre autòctons i nouvinguts, espais formatius (llengua, medi) i adaptant els serveis per a l'acolliment d'aquests col·lectius.

72. Xarxa de locals d'acollida per a joves nouvinguts i nouvingudes: creació d'espais de coordinació i de treball en xarxa entre diferents serveis, professionals, entitats, agents, etc. per acompanyar i derivar joves nouvinguts i nouvingudes.

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves: violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe...

73. Plans locals de promoció de la convivència i prevenció de les violències que afecten les persones joves: elaboració d'un pla que impulsi i coordini totes les actuacions que tinguin la finalitat de promocionar la convivència entre les persones joves i l'eradicació de les violències que els afecten.

74. Actuacions de promoció de la convivència amb joves: disseny d'actuacions adreçades a joves d'entre 14 i 17 anys de promoció de la convivència a través de l'ús de diversos formats: cinema, vídeo, teatre..., fomentant la reflexió i el debat en un marc participatiu.

75. Anàlisi i recerca del fenomen de les violències a l'àmbit local: fer actuacions d'anàlisi i recerca amb les quals conèixer els models de violències que hi ha al municipi, crear instruments i mecanismes per a la prevenció de les violències i generar espais de trobada per a la creació o la millora de protocols d'intervenció, així com la sistematització dels recursos existents.

76. Formació en prevenció de violències a professionals de joventut: accions de formació adreçat als diferents professionals que intervenen en la comunitat per millorar els coneixements, les capacitats i les habilitats per intervenir en la prevenció de les violències.

77. Actuacions per facilitar la prevenció, la detecció i l'atenció de joves en situació de violència masclista: actuacions dirigides a la prevenció, la detecció i l'atenció de la violència masclista en població jove, com ara activitats de sensibilització i elaboració de recursos per a la detecció i la primera acollida.

32. Fomentar l'ús de l'espai públic de les nostres viles i ciutats com a formes d'expressió de la col·lectivitat.

78. Programes de convivència i participació en l'espai públic: programa d'activitats coordinades i emmarcades en un pla que promouen la convivència, la participació i la interacció de diferents col·lectius (de joves i de joves-adults) en l'espai públic.

79. Actes lúdics i comunitaris als espais públics (places, biblioteques...): dur a terme actes lúdics, culturals, esportius, educatius, etc. de caràcter comunitari en els espais públics (places, biblioteques, patis d'escola oberts, etc.), no necessàriament emmarcats en un pla. Amb aquestes accions es pretén dinamitzar els espais públics perquè siguin espais de participació i d'interacció de les persones d'un territori.

EQUILIBRI TERRITORIAL

33. Promoure una mobilitat accessible i sostenible arreu del territori amb perspectiva inclusiva i que tingui en compte les necessitats de desplaçament juvenil.

80. Transport nocturn per a festes majors: posar a disposició de la gent jove un servei de bus nocturn tutoritzat que els pugui traslladar als municipis que celebren les seves festes majors.

81. Campanyes de foment del transport públic: són campanyes d'informació que pretenen millorar el coneixement i la valoració per part de la gent jove del sistema de transport públic de l'entorn.

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels joves al medi rural.

82. Jornada de sensibilització sobre oportunitats laborals i de vida en les comarques rurals d'origen: jornada adreçada a estudiants d'ESO i formació secundària postobligatòria on es tracta de sensibilitzar els i les joves de la necessitat de continuar residint al territori i apostar laboralment i professionalment en els sectors productius del seu territori.

83. Eina per al seguiment de la carrera professional de joves del medi rural: fer, a partir d'una base de dades, un seguiment de la carrera professional de joves de les comarques rurals per mantenir el contacte i finançar el vincle amb el territori d'origen,

ahora que s'analitzi la correspondència entre els recursos i els sectors econòmics del territori i el perfil professional de la seva joventut.

84. Visites exploratòries a les empreses del medi rural: fer visites tècniques amb estudiants (especialment universitaris dels darrers cursos) originaris o no de la comarca a les empreses d'un territori rural per facilitar el contacte entre joves (universitaris) i empreses, sensibilitzar les empreses sobre el talent jove, facilitar la inserció laboral de joves i l'emprenedoria i mostrar als i les joves les oportunitats laborals i d'emprenedoria existents a les seves comarques rurals.

85. Redescobrir el territori i fer de guia local: consisteix en actuacions perquè els i les joves coneguin millor el seu territori i coneguin les potencialitats del sector turístic com a forma d'inserció laboral, contribuint d'aquesta manera a la fixació i el retorn dels i de les joves al seu territori d'origen.

86. Ajuts a la dinamització del territori: es tracta de proporcionar una ajuda econòmica a aquelles persones joves que estan en procés de muntar o han muntat una iniciativa per dinamitzar la vida del municipi o que ofereixi algun servei al territori.

ANNEX 1

El procés de recollida de prioritats i propostes per elaborar el PATJ-2016

Durant l'any 2013 s'han dut a terme un seguit d'accions vinculades al Projecte Territori amb l'objectiu d'elaborar el PATJ-2016 i de donar l'impuls necessari per posar en marxa el conjunt d'òrgans de coordinació en l'àmbit territorial (desplegament del Projecte Territori).

Els objectius de treball amb relació a l'elaboració del PATJ-2016 han estat:

- Detectar les **prioritats en l'acció del món local en matèria de polítiques de joventut** atenent els problemes principals i les necessitats juvenils amb perspectiva territorial.
- Plantejar estratègies que millorin el desenvolupament de les funcions dels agents implicats en el desplegament del PATJ-2016 i les **eines de suport** necessàries.

Per poder dur a terme aquesta feina, la construcció de continguts s'ha centrat en l'àmbit polític, és a dir, en els òrgans que han participat en l'elaboració del PATJ-2016 i que han estat les taules comarcals polítiques i les taules polítiques de demarcació. Tanmateix, aquests òrgans de presa de decisions han comptat amb un seguit d'**aportacions tècniques prèvies** que han servit **com a base per al debat i la construcció de propostes**.

La validació del document final s'ha dut a terme en el marc de la Comissió interinstitucional de polítiques de joventut que, el 8 de febrer de 2014, va elevar la proposta de PATJ al Consell rector del PNJCat per la seva aprovació definitiva.

	Espai	Objectiu	Data / Període	Agents
Espais informatius	Presentació dels consellers/eres	Informar des de la DGJ.	15 de maig de 2013	Consellers/eres comarcals de Joventut.
	Presentació tècnica	Informar des de la DGJ.	22 de maig	Tècnics/ques comarcals de Joventut.
Espais de construcció	Treball tècnic en l'àmbit comarcal	Elaborar diagnosi amb perspectiva comarcal per facilitar el procés de presa de decisions.	20/9/2013 - 20/11/2013	Tècnics/ques comarcals de Joventut amb el suport i l'acompanyament dels tècnics/ques territorials de la DGJ. ¹
	Taules comarcals	Detectar les prioritats en l'acció del món local en matèria de polítiques de joventut	24/10/2013 - 28/11/2013	Regidors/ores de Joventut.
	Taules de demarcació	Contrastar la proposta d'objectius estratègics i operatius identificats a la demarcació i detectar estratègies de millora en el desplegament de les funcions dels agents.	10/12/2013 - 19/12/2013	Consellers/eres comarcals de Joventut.
Validació i propers passos	La Comissió Interinstitucional	Validar els resultats del procés de treball i els continguts del PATJ-2016.	08/2/2014	Consellers/eres comarcals de Joventut.
	El Consell Rector del PNJCat	Aprovar la versió definitiva del PATJ-2016.	Finals de febrer de 2014	DGJ. ACM i FMC. CNJC.

¹ Allà on ha estat possible, s'ha fet una taula tècnica comarcal amb els referents municipals.

Durant el mes de maig de 2013, la DGJ va convocar dues **sessions informatives** on es va explicar als consells comarcals (primer des del punt de vista polític, el 15 de maig, i, posteriorment, en l'àmbit tècnic, el 22 de maig) com es pretenia posar en marxa el Projecte Territori i el seguit d'accions que hi haurien programades al llarg de l'any per poder dur-lo a terme.

A partir de setembre del mateix any, el personal tècnic de les demarcacions territorials de la DGJ inicia el treball, de la mà dels tècnics/ques comarcals de Joventut, per tal de revisar les **diagnosis** existents en l'àmbit comarcal i identificar els problemes principals de les persones joves i les polítiques de joventut a cada territori. Aquesta feina tècnica va servir per acotar una proposta de treball que serviria **per a la presa de decisions** en les sessions de treball posteriors.

Al mes d'octubre s'inicia la **feina de construcció** pròpiament dita. Primer, es van convocar les **taules comarcals polítiques**, on cadascun dels consellers/eres comarcals de joventut va poder debatre i consensuar amb els regidors/ores de joventut de la seva comarca les prioritats a incorporar en el PATJ-2016. A partir d'aquesta feina es van convocar, el desembre de 2013, les **taules polítiques de demarcació**. En aquestes taules es va validar la proposta d'objectius estratègics i operatius derivada de la unió de les diferents taules comarcals d'una demarcació i, en un segon nivell de treball, es van fer propostes al voltant de les responsabilitats i els rols que cadascun dels agents del Projecte Territori haurà d'assumir per al desplegament de les polítiques de joventut en coherència amb els objectius i les prioritats plantejades.

A continuació, s'expliquen aquests dos espais de construcció amb més deteniment.

El treball en el marc de les taules comarcals

Objectius de les taules comarcals i continguts treballats:

Les 41 taules comarcals polítiques creades en el marc del procés d'elaboració del PATJ-2016 tenien per objectiu final **detectar i consensuar les prioritats** que han de marcar l'acció conjunta del món local i **elaborar propostes** (o detectar mancances) per poder donar resposta a aquestes prioritats.

Amb aquests objectius genèrics, les sessions es van estructurar en els moments de treball següents:²

1. Explicació del procés de construcció del PATJ i dels òrgans de coordinació del Projecte Territori que estableix el PNJCat.
2. Debat i consens respecte de les problemàtiques principals i les necessitats de les persones joves i les polítiques de joventut de la comarca i els municipis que la componen.
3. Identificació dels objectius estratègics amb relació a les problemàtiques definides.
4. Establiment del grau de prioritat de cadascun dels objectius estratègics identificats a la comarca.
5. Recollida de propostes d'actuació en coherència amb les prioritats plantejades.

Assistents i convocatòria:

- Convoquen i lideren: consellers/eres i conselleres comarcals de Joventut amb el suport de la DGJ.
- Hi assisteixen (fan propostes): regidors i regidores de joventut dels municipis de la comarca.
- Durada mitjana de les sessions: 2,5 hores.
- Lloc de realització: a les seus respectives dels consells comarcals d'arreu de Catalunya.

² Es descriuen els moments de treball tipus; tanmateix, en cada taula la dinàmica de treball es va adaptar atenent les necessitats/característiques del consell comarcal i les relacions prèvies que aquest estableix amb les regidories de Joventut.

	Comarca	Municipis de la comarca	Data de la taula política comarcal	Nombre de municipis assistents	Tant per cent d'assistència
Barcelona	Alt Penedès	27	21/11/2013	10	37%
	Anoia	33	12/11/2013	5	15%
	Bages	35	19/11/2013	5	14%
	Baix Llobregat	30	13/11/2013	8	27%
	Barcelonès	5	21/11/2013	4	80%
	Berguedà	31	11/11/2013	8	26%
	Garraf	6	14/11/2013	5	83%
	Maresme	30	26/11/2013	5	17%
	Osona	51	30/10/2013	13	25%
	Vallès Occidental	23	28/11/2013	10	43%
	Vallès Oriental	43	12/11/2013	7	16%
	Tarragona	Alt Camp	23	11/11/2013	6
Baix Camp		28	12/11/2013	10	36%
Baix Penedès		14	6/11/2013	13	93%
Conca de Barberà		22	4/11/2013	4	18%
Priorat		23	7/11/2013	13	57%
Tarragonès		22	5/11/2013	11	50%
Les Terres de l'Ebre	Baix Ebre	14	11/11/2013	7	50%
	Montsià	12	5/11/2013	6	50%
	Ribera d'Ebre	14	13/11/2013	7	50%
	Terra Alta	12	12/11/2013	7	58%
Lleida	Alt Urgell	19	8/11/2013	12	63%
	Alta Ribagorça	3	28/10/2013	3	100%
	Garrigues	24	18/11/2013	14	58%
	Noguera	30	7/11/2013	11	37%
	Pallars Jussà	14	5/11/2013	7	50%
	Pallars Sobirà	15	12/11/2013	4	27%
	Pla d'Urgell	16	29/10/2013	9	56%
	Segarra	21	25/10/2013	12	57%
	Segrià	38	15/11/2013	11	29%
	Solsonès	15	11/11/2013	11	73%
	Urgell	20	19/11/2013	9	45%
	Val d'Aran	9	31/10/2013	3	33%
	Girona	Alt Empordà	68	4/11/2013	9
Baix Empordà		36	6/11/2013	12	33%
Cerdanya		17	11/11/2013	11	65%
Garrotxa		21	24/10/2013	10	48%
Gironès		27	7/11/2013	10	37%
Pla de l'Estany		11	12/11/2013	10	91%
Ripollès		19	19/11/2013	7	37%
Selva		26	5/11/2013	6	23%

Treball en el marc de les taules de demarcació

Objectius de les taules de demarcació i continguts treballats:

En aquesta ocasió, el focus de la reunió amb els consellers/eres comarcals de cada demarcació es va centrar a avançar feina per a la definició conjunta del PATJ-2016, a partir dels resultats obtinguts a la consulta feta a les taules comarcals polítiques de cada territori. En aquest sentit, les sessions de treball es van centrar en els punts següents:

1. Contrastar conjuntament la proposta de treball elaborada a partir de les taules comarcals polítiques, amb els **objectius estratègics i operatius**, les prioritats i les propostes d'actuació que es planteja la demarcació.
 - Compartir els resultats agregats de les taules polítiques comarcals de la demarcació.
 - Validar la proposta d'objectius estratègics i operatius per al PATJ.
 - Valorar la idoneïtat d'incorporar especificitats territorials a la proposta d'objectius (per al desplegament de les actuacions que s'escaiguin).
2. Valorar i construir propostes adreçades a millorar les **funcions dels agents de Projecte Territori** i els compromisos que aquests han d'adoptar per tal de fer-les efectives:
 - Conèixer les funcions dels agents del Projecte Territori definides al PNJCat.
 - Reflexionar sobre els aspectes a millorar per fer efectives aquestes funcions i generar una proposta de treball.

Assistents i convocatòria:

- Convoca i lidera: la DGJ a través de les seves coordinacions territorials.
- Hi assisteixen (fan propostes): els consellers/eres i conselleres comarcals de Joventut de la demarcació.
- Durada mitjana de les sessions: 2 hores.
- Lloc de realització: a les seues respectives de les coordinacions territorials de la DGJ.

Demarcació	Comarques de la demarcació	Data de la taula política de demarcació	Consells comarcals assistents	Tant per cent d'assistència
Barcelona	11	10 de desembre de 2013	8	73%
Girona	8	10 de desembre de 2013	8	100%
Lleida	12	19 de desembre de 2013	9	75%
Tarragona	6	19 de desembre de 2013	5	83%
Les Terres de l'Ebre	4	19 de desembre de 2013	4	100%

ANNEX 2

Estructura organitzativa dels òrgans i les eines de desplegament del Projecte Territori

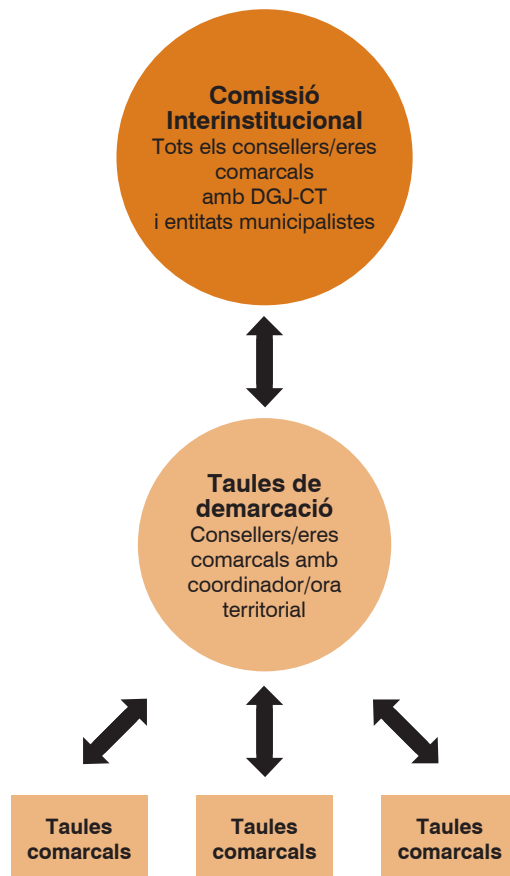
1. Proposta d'òrgans i espais del Projecte Territori

Es posaran en marxa (o s'impulsaran, en cas que ja existeixen) dos tipus d'espais:

- Espais d'interlocució del Projecte Territori
- Espais formatius, de suport i d'intercanvi d'experiències

La proposta del desplegament parteix de la premissa d'aprofitar les sinèrgies i els espais ja existents per donar forma al desplegament del PNJCat 2020.

1.1. Espais d'interlocució del Projecte Territori – PNJCat

Les taules comarcals

	Taules comarcals polítiques	Taules comarcals tècniques
Composició i perfil dels participants	— Conseller comarcal — Regidors/ores de joventut dels ajuntaments de la comarca	— Tècnic comarcal — Tècnics/ques de joventut dels ajuntaments de la comarca
Iniciativa per convocar	Cada Consell Comarcal (acompanyament i suport de les CT, si el CC ho demana)	Cada Consell Comarcal (acompanyament i suport de les CT, si el CC ho demana)
Forma de renovació dels membres	De legislatura	En funció dels canvis/rotació dels tècnics/ques implicats
Periodicitat	Semestral o segons la necessitat de la comarca	Mensuals, bimensuals o segons la necessitat de la comarca

FUNCIONS DE LES TAULES COMARCALS:

- Establir les sinergies i les polítiques en coherència amb les necessitats locals i el Pla d'actuació territorial.
- Diagnosticar les necessitats compartides entre els municipis a l'àmbit comarcal per traslladar-les al PIECJ, al Pla d'actuació territorial, al PNJCat i al mapa d'eines de desplegament (recursos i serveis en joventut).
- Elaborar propostes d'actuació conjuntes per fer front a les necessitats detectades.
- Fer el seguiment i l'avaluació de les polítiques executades als municipis i de les polítiques i el suport impulsat pel Consell Comarcal (PIECJ).
- Donar a conèixer el PNJCat i els recursos (plans d'actuació JOVE i de GOVERN, criteris metodològics, programes, serveis, etc.).

Les taules de demarcació

Taules de demarcació de consellers/eres comarcals	
Composició i perfil dels participants	— Representants de les entitats municipalistes + DGJ (coordinadors/ores territorials) — Consellers/eres comarcals de cada demarcació
Iniciativa per convocar	Coordinacions Territorials (DGJ) amb el suport d'entitats municipalistes
Forma de renovació dels membres	De legislatura
Periodicitat	Semestral o anual * Durant el procés d'elaboració del Pla d'actuació podrà incrementar la seva periodicitat, així com en altres moments cabdals, com l'avaluació estratègica

FUNCIONS DE LES TAULES DE DEMARCACIÓ:

- Promoure la coordinació i la comunicació DGJ-CT i els consellers/eres comarcals d'una mateixa demarcació.
- Elaborar, debatre i consensuar el diagnòstic compartit i el Pla d'actuació territorial a partir dels informes territorialitzats EJC-2012 i del treball de les taules comarcals.
- Fer el seguiment i l'avaluació del Pla d'actuació territorial (i del Projecte Territori – PNJCat en general).
- Impulsar actuacions mancomunades en coherència amb les necessitats locals, comarcals i el Pla d'actuació territorial.
- Donar a conèixer el PNJCat (plans d'actuació Govern/Jove, eines de suport, etc.).

La Comissió Interinstitucional

Comissió Interinstitucional	
Composició i perfil dels participants	— Entitats municipalistes + DGJ (CT) — Tots els consellers/eres comarcals de joventut
Iniciativa per convocar	Entitats municipalistes amb el suport de la DGJ
Forma de renovació dels membres	De legislatura
Periodicitat	Anual * Durant el procés d'elaboració del Pla d'actuació podrà incrementar la seva periodicitat, així com en altres moments cabdals, com l'avaluació estratègica a 2016 i 2020, entre d'altres

FUNCIONS DE LA COMISSIÓ INTERINSTITUCIONAL:

- Fer de pont entre les necessitats de la demarcació i els òrgans de Govern del PNJCat.
- Traslladar les informacions i orientacions de la Comissió Interinstitucional a les respectives taules de demarcació (i viceversa) i les taules comarcals - bireccional.
- Debat i aprovació del Pla d'actuació territorial.
- Seguiment i avaluació del Pla d'actuació territorial (del Projecte Territori – PNJCat en general).
- Revisió i aportacions als plans d'actuació en PJ del Govern i Jove del PNJCat.

1.2. Els espais formatius, de suport i d'intercanvi

	Trobades demarcació de regidors/ores	Trobades tècniques de demarcació
Composició i perfil dels participants	<ul style="list-style-type: none"> — Entitats municipalistes + DGJ (CT) — Regidors/ores de joventut de cada demarcació 	<ul style="list-style-type: none"> — DGJ (CT) — Tècnics/ques joventut comarcals, municipals i mancomunats
Iniciativa per convocar	Coordinacions territorials (DGJ) amb el suport d'entitats municipalistes	Coordinacions territorials (DGJ) amb el suport d'entitats municipalistes
Forma de renovació dels membres	De legislatura	En funció dels canvis/rotació dels tècnics/ques implicats
Periodicitat	Semestral o anual * Durant el procés d'elaboració del pla d'actuació podrà incrementar la seva periodicitat, així com en altres moments cabdals, com l'avaluació estratègica a 2016 i 2020, entre d'altres	Quatrimestral o semestral (en funció del territori)

FUNCIONS TROBADES TÈCNIQUES DE DEMARCACIÓ:

- Potenciar la coordinació i les sinergies entre els professionals de joventut de cada demarcació.
- Organitzar accions formatives i jornades temàtiques.
- Donar a conèixer el PNJCat (eines de suport, altres plans d'actuació: JOVE i GOVERN, criteris metodològics, principis rectoris, etc.).

FUNCIONS TROBADES DE DEMARCACIÓ DE REGIDORS/ORES:

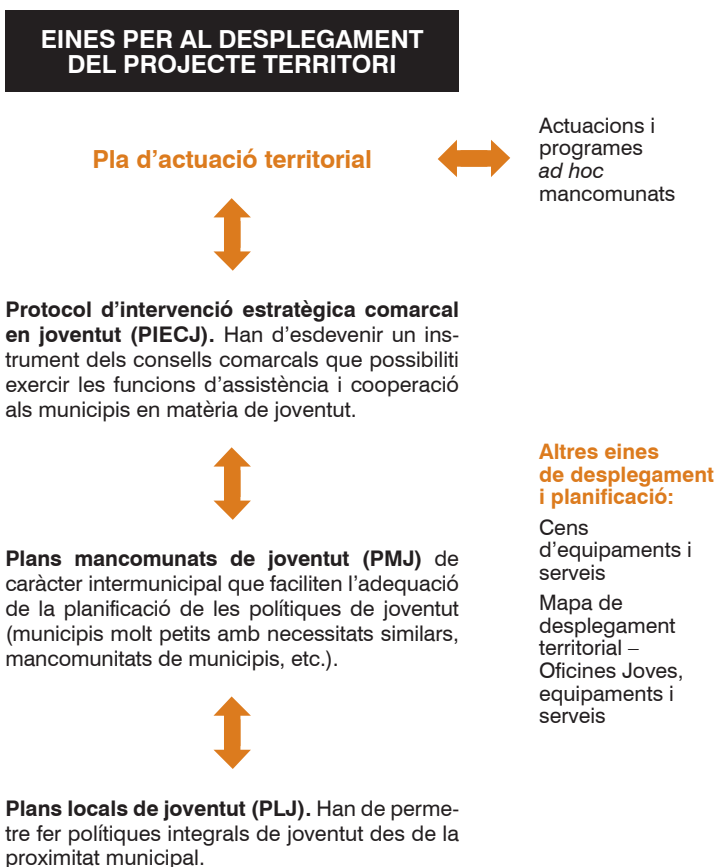
- Potenciar les sinergies i la comunicació de la DGJ, les entitats municipalistes i els regidors/ores d'una mateixa demarcació.
- Organitzar accions formatives i jornades temàtiques.
- Donar a conèixer el PNJCat (plans d'actuació Govern/Jove, eines de suport, etc.).

2. Eines de desplegament, suport, seguiment i avaluació del Projecte Territori

2.1. Eines de planificació i desplegament

Com hem assenyalat, el PNJCat estableix diverses eines per al desplegament del Projecte Territori que serveixen per aconseguir, principalment, les funcions relatives a la institucionalització i el desplegament dels objectius i el model (principis rectors) del PNJCat al territori, a l'establiment d'eines útils de planificació, seguiment i avaluació, etc.

Pla d'actuació territorial ↔ PIEJC ↔ PLJ

En primer lloc, es tracta, doncs, que el **Pla d'actuació acabi traslladant-se als plans territorials dels agents** (consells comarcals i ajuntaments). És a dir, que els plans territorials (PIEJC, els plans mancomunats de joventut i els plans locals de joventut) incorporin i desenvolupin actuacions concretes vinculades al Pla d'actuació territorial. En cas que aquests plans ja estiguin definits, poden incorporar-se com a actuacions noves dins els projectes d'activitat anual.

En segon lloc, en cas que s'estableixin **línies que necessitin una actuació mancomunada entre diverses comarques o àmbit de demarcació**, el Pla d'actuació concretarà (com ja hem assenyalat abans) els referents i responsables (comarca x, comarca y i diputació z), que duran a terme el seu desplegament.

Procés d'elaboració del Pla d'actuació

La redacció d'aquest pla d'actuació ha de ser col·legiada o compartida amb els diferents agents implicats (DGJ, entitats municipalistes, ajuntaments i consells comarcals):

- Reunions de les taules comarcals polítiques per tal de fer el diagnòstic i les propostes per al Pla d'actuació des de la comarca, incloent la mirada municipalista i la mirada comarcal.
- Presentació de les propostes comarcals a les **taules de demarcació** per a l'elaboració del Pla d'actuació territorial 2015.
- Debat i consens del pla d'actuació territorial de les **demarcacions en la Comissió Interinstitucional del Projecte Jove**.
- Presentació de la proposta de **Pla d'actuació al Consell Rector del PNJCat** per aprovar-la.

Vigència

El pla d'actuació tindrà **vigència fins a 2016**, la qual cosa permetrà casar aquesta eina, amb les eines de concreció i de planificació de l'acció del món local (PIEJC, plans locals, etc.), amb els seus calendaris electorals (eleccions municipals a meitat de 2015) i amb la revisió estratègica del PNJCat de 2016.

Vincles i encaix amb altres eines de desplegament del Projecte Territori

1. **Els plans locals, comarcals o mancomunats de joventut** que han de o estan desenvolupant els ajuntaments i consells comarcals i que han de ser un **mitjà de implementació del pla d'actuació territorial vigent**. Caldrà que els agents del P.Territori traslladin o incorporin accions vinculades al pla d'actuació territorial en els plans comarcals de joventut, els plans locals de joventut... També a la inversa, a través dels espais de treball i interlocució, cal garantir que la mirada específica de cada territori es té en compte en el pla d'actuació.

El teixit associatiu juvenil vinculat a cada territori ha de poder participar i incidir en el disseny, la implementació i l'avaluació dels PLJ, plans mancomunats i/o els PCJ i ha de poder coresponsabilitzar-s'hi.

2. Cal assenyalar que el Pla d'actuació territorial també d'anar lligat al **mapa de desplegament territorial o el mapa d'instruments d'execució**, al què fa referència la Llei de polítiques de joventut. Aquest mapa es construirà a partir del cens d'equipaments juvenils.

ANNEX 3

Descripció de les propostes d'intervenció

1. FORMACIÓ D'ADULTS

Objectiu estratègic

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.1 Facilitar l'accés, el retorn, la permanència en el sistema educatiu i la finalització dels estudis dels i de les joves, per minimitzar el fracàs escolar i l'abandonament prematur en tots els nivells educatius (obligatoris i postobligatoris).

Descripció

Els ensenyaments d'educació d'adults són el conjunt d'activitats d'aprenentatge adreçades a les persones adultes (més grans de 18 anys) que desitgin desenvolupar les seves capacitats, adquirir coneixements i millorar la seva competència tècnica i professional. De la mateixa manera, aquesta oferta educativa està pensada per facilitar l'accés als diversos nivells del sistema educatiu o l'obtenció del títol de graduat en educació secundària.

Així, a banda de capacitacions instrumentals i d'informàtica, també es donen les capacitacions que permeten el reingrés al sistema educatiu (per exemple impartir el GES).

Consideracions territorials

Municipis mitjans, grans, capitals de comarca o mancomunitats.

Població diana

Adreçada als més grans de 18 anys que han deixat el sistema educatiu prematurament.

Agents

Impulsors: Departament d'Ensenyament, ajuntaments i consells comarcals.

Tipus d'actuació. Finalista.

2. ACOLLIDA EDUCATIVA MUNICIPAL

Objectiu estratègic

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectius operatius

1.2. Atendre la diversitat de l'alumnat dins del sistema educatiu, donant resposta a les diferents necessitats, especificitats i punts de partida desiguals de les persones joves.

1.3. Vetllar per un repartiment demogràfic correcte en la xarxa educativa que afavoreixi la cohesió social i la igualtat d'oportunitats per a l'elecció dels estudis.

Descripció

Conjunt de mesures, recursos, equipaments i estratègies didàctiques que, d'una manera organitzada, tenen com a objectiu acollir l'alumnat nouvingut dins el sistema educatiu. La seva finalitat és la integració educativa i social de les persones.

A l'àmbit municipal, l'acollida educativa municipal és un mecanisme que afavoreix la integració social de les persones nouvingudes al municipi.

Consideracions territorials

- Municipis, mitjans i grans, capitals de comarca o mancomunitats.
 - Municipis amb un índex d'immigració important.
-

Població diana

Famílies i alumnat nouvinguts.

Agents

Impulsors: ajuntaments i consells comarcals.

Implicats: diferents regidories i entitats d'un municipi o comarca.

Tipus d'actuació. Finalista.

3. ESPAIS DE BENVINGUDA EDUCATIVA

Objectiu estratègic

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.3. Vetllar per un repartiment demogràfic correcte en la xarxa educativa que afavoreixi la cohesió social i la igualtat d'oportunitats per a l'elecció dels estudis.

Descripció

Unitats de suport i assessorament a alumnes nouvinguts i a les seves famílies previs a l'escolarització. La seva funció és millorar l'atenció i l'acollida dels infants i joves i de les seves famílies en els diferents aspectes relacionats amb l'educació. Es vincula al procés general d'integració al municipi, a la realitat cultural catalana així com al sistema educatiu i té com a objectiu garantir l'atenció individualitzada i una escolarització equilibrada.

Consideracions territorials

Municipis grans, capitals de comarca o mancomunitats.

Població diana

Adreçada a famílies amb joves en edat d'escolarització.

Agents

Impulsors: el Departament d'Ensenyament i ajuntaments.

Tipus d'actuació. Finalista.

4. ACORDS DE CORESPONSABILITAT

Objectiu estratègic

1. Reduir el fracàs escolar, l'abandonament prematur i reforçar l'èxit educatiu, de manera que minvi l'efecte de les desigualtats socials i territorials dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.2. Atendre la diversitat de l'alumnat dins del sistema educatiu, donant resposta a les diferents necessitats, especificitats i punts de partida desiguals de les persones joves.

Descripció

Acords entre els centres educatius i els ens locals per garantir l'accés a les activitats complementàries i els serveis escolars en aquells casos de situacions econòmiques desfavorables.

Consideracions territorials

Municipis que tinguin un centre d'ensenyament secundari.

Població diana

Població en edat escolar.

Agents

Impulsors: ajuntaments.

Implicats: centres educatius i ajuntament.

Tipus d'actuació. Finalista.

5. BEQUES DE MENJADOR I TRANSPORT

Objectiu estratègic

1. Reduir el fracàs escolar, l'abandonament prematur i reforçar l'èxit educatiu, de manera que minvi l'efecte de les desigualtats socials i territorials dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.2. Atendre la diversitat de l'alumnat dins del sistema educatiu, donant resposta a les diferents necessitats, especificitats i punts de partida desiguals de les persones joves.

Descripció

L'alumnat escolaritzat en centres de titularitat pública –d'ensenyaments obligatoris i de segon cicle d'educació infantil– pot sol·licitar un ajut individual de menjador que en cobreixi el cost total o parcial. Aquests ajuts estan gestionats pels consells comarcals, llevat de la ciutat de Barcelona, on els ajuts són gestionats pels Serveis Territorials de Barcelona i el Consorci d'Educació de Barcelona mitjançant convocatòria pública i tenen la finalitat de facilitar l'accés, la permanència i la continuïtat de col·lectius d'alumnat més desafavorit.

Consideracions territorials

Àmbit comarcal o supramunicipal.

Població diana

Adreçada a joves escolaritzats de menys de 18 anys.

Agents

Impulsors: consells comarcals.

Implicats: ajuntaments i centres educatius.

Tipus d'actuació. Finalista.

6. AULES OBERTES O D'ESCOLARITZACIÓ COMPARTIDA

Objectiu estratègic

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.4. Crear espais de qualificació professional flexibles per a aquells joves que han abandonat els estudis en edats primerenques o amb nivells formatius baixos.

Descripció

Són espais educatius complementaris al centre educatiu on alumnes d'ensenyament secundari que presenten dificultats d'aprenentatge i risc d'abandonament escolar dediquen una part de l'horari a l'aprenentatge d'un ofici gràcies al conveni que hi ha entre l'ajuntament, el centre educatiu i empreses col·laboradores.

Els alumnes de l'aula oberta dediquen una part del seu horari escolar a formar-se en un ofici que han escollit, sempre tutelats per una persona responsable de l'empresa. Empreses del municipi i l'ens local acullen aquests alumnes per tal que coneguin una determinada professió i valorin la possibilitat de dedicar-s'hi en el futur.

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans.

Població diana

Adreçada a alumnes d'educació secundària que presenten dificultats d'aprenentatge, desmotivació greu, problemes de conducta, perill d'absentisme acadèmic i risc d'abandonament escolar.

Agents

Impulsors: Departament d'Ensenyament i ajuntament (conveni de les dues administracions).

Implicats: ajuntaments, centres educatius i empreses de la zona.

Tipus d'actuació. Finalista.

7. PROGRAMES DE QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL INICIAL (PQPI)

Objectiu estratègic

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.4. Crear espais de qualificació professional flexibles per a aquells joves que han abandonat els estudis en edats primerenques o amb nivells formatius baixos.

Descripció

Recurs formatiu específic per afavorir l'accés al món del treball de joves que no han assolit el títol de graduat en educació secundària obligatòria (ESO). La finalitat dels PQPI és proporcionar una formació que faciliti la inserció laboral i doti l'alumnat de competències professionals bàsiques i, complementàriament, oferir-los la possibilitat de continuar un itinerari formatiu, especialment en la formació professional de grau mitjà. També donen l'opció de fer una formació complementària per obtenir el títol de graduat en ESO.

Preveuen la realització tant d'activitats de formació com de pràctiques a empreses, amb la intenció que els alumnes adquireixin hàbits laborals i recuperin l'interès per l'adquisició de coneixements.

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans o petits mancomunats.

Població diana

Adreçada a joves d'entre 16 i 21 anys que no han assolit el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Agents

Impulsors: finançats pel SOC i portats a terme amb la col·laboració d'altres organismes, com el Departament d'Ensenyament, ajuntaments o entitats de formació.

Implicats: ajuntaments, consells comarcals, empreses de la zona i entitats formadores.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Web d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya sobre el PQPI.

8. PROGRAMES DE TRANSICIÓ ESCOLA-TREBALL

Objectius estratègics

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.
5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar les seves oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectius operatius

- 1.4. Crear espais de qualificació professional flexibles per a aquells joves que han abandonat els estudis en edats primerenques o amb nivells formatius baixos.
 - 5.2. Detectar les necessitats de qualificació professional de les persones joves per desenvolupar accions i sistemes que afavoreixin una millor inserció laboral dels i de les joves a Catalunya atenent a la seva diversitat i a les diferents situacions a què puguin estar sotmesos.
-

Descripció

Són un seguit d'accions d'informació, orientació, formació i acompanyament amb la finalitat de garantir l'acompanyament vers el món laboral dels i de les joves que no han aconseguit el graduat en l'ensenyament obligatori.

Els programes de transició escola-treball informen i orienten de manera personalitzada i s'ajusten a les demandes individuals de cerca de feina o de formació, bé sigui per aprendre un ofici, o bé per continuar al sistema educatiu. Aquest programa també dona suport i informació als familiars i els professionals vinculats amb aquest col·lectiu de joves.

El treball conjunt entre els centres educatius i els ajuntaments s'aborda des de perspectives diverses que s'articulen en el territori mitjançant instruments com:

- Els dispositius locals d'inserció, que estableixen un circuit de treball transversal eficaç entre els diversos serveis municipals que intervenen en la transició escola-treball dels i de les joves.
 - Els projectes d'escolarització compartida adreçats a alumnes de segon cicle d'ESO amb dificultats per acreditar, que fan possible que una part del seu temps lectiu es dugui a terme fora dels instituts i amb un contingut d'iniciació professional.
 - Els programes de qualificació professional inicial (PQPI), per a joves que no han obtingut el graduat en ESO, per facilitar-los la seva incorporació al món laboral o la continuïtat d'un itinerari formatiu.
-

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans o petits mancomunats.

Es poden crear xarxes intermunicipals de transició escola-treball per optimitzar els recursos del territori i promoure la col·laboració entre municipis.

Població diana

Adreçada a joves d'entre 16 i 21 anys que no han assolit el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Agents

Impulsors: finançats pel SOC i portats a terme amb la col·laboració d'altres organismes, com el Departament d'Ensenyament, ajuntaments o entitats de formació.

Implicats: ajuntaments, consells comarcals, diputacions, empreses de la zona i entitats formadores.

Típus d'actuació. Finalista.

9. REFORÇ ESCOLAR

Objectiu estratègic

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

1.1 Facilitar l'accés, el retorn, la permanència en el sistema educatiu i la finalització dels estudis dels i de les joves, per minimitzar el fracàs escolar i l'abandonament prematur en tots els nivells educatius (obligatoris i postobligatoris).

Descripció

Activitats de reforç escolar amb treball de continguts i hàbits d'estudi per a aquells alumnes amb dificultats educatives o amb situacions familiars que no permeten un clima d'estudi adequat a la llar.

Es tracta d'espais condicionats per estudiar on, amb el suport d'un educador, els i les joves poden repassar matèries i fer deures i treballs del seu currículum ordinari.

Consideracions territorials

Municipis mitjans, grans, capitals de comarca o mancomunitats.

Població diana

Adreçada a joves escolaritzats amb retard escolar o amb dificultats per a l'estudi.

Agents

Impulsors: ajuntament (regidories d'educació, serveis socials...).

Implicats: centres educatius (poden derivar-hi alumnes) i educadors d'entitats o contractats per ajuntament. L'educador/a social pot fer el seguiment dels casos.

Tipus d'actuació. Finalista.

10. ASSESSORIA SOBRE MOBILITAT EUROPEA

Objectiu estratègic

2. Desenvolupar una oferta formativa de qualitat en tots els nivells del sistema educatiu.

Objectiu operatiu

2.5. Estendre l'ús dels programes d'intercanvi i mobilitat internacional, al llarg de la trajectòria dels i de les joves com experiències que milloren la qualitat de la formació de la persona.

Descripció

Servei d'informació, assessorament i orientació per participar en algun programa de mobilitat europea per treballar, estudiar i viatjar per Europa.

A través de l'assessoria sobre mobilitat europea també es pot accedir a les ofertes de feina a l'estranger a través d'una borsa d'ofertes.

Consideracions territorials

Grans ciutats, capitals de comarca.

A l'àmbit comarcal es pot oferir a través de les Oficines Joves (OJ).

Població diana

Adreçada a joves menors de 35 anys.

Agents

Impulsors: municipis, consells comarcals i Agència Catalana de la Joventut (ACJ), a través de les OJ.

Típus d'actuació. Finalista.

11. PROJECTE EDUCATIU DE CIUTAT (PEC)

Objectiu estratègic

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels i de les joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

Objectiu operatiu

3.1. Promoure la interrelació, la coordinació i el treball i l'aprenentatge en xarxa de tots els agents co-responsables de la formació integral de les persones joves (centres educatius, comunitat, família, els mateixos joves, teixit social, econòmic i comunitari, grup d'iguals, TIC, mitjans de comunicació, etc.).

Descripció

Actuació estratègica i participativa de planificació a mitjà i llarg termini per al desenvolupament educatiu d'un municipi, entenent l'educació com un procés continu i integral, que va més enllà de l'àmbit educatiu reglat i que inclou també la formació en valors. Els PEC són elaborats a través de la participació dels diversos agents educatius del municipi: administracions, escoles, AMPA, entitats culturals i esportives, associacions veïnals, famílies i tots aquells agents que es consideri que tenen un paper educatiu a la ciutat. Els projectes educatius de ciutat es comprometen explícitament amb uns valors i una manera de fer, es pensa quina escola vol el municipi i quina educació més enllà de l'escola i estableixen un compromís ciutadà i institucional amb l'educació.

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans.

Població diana

Tota la població.

Agents

Impulsors: ajuntaments.

Implicats: administracions, escoles, AMPA, entitats culturals i esportives, associacions veïnals i famílies.

Típus d'actuació. Estructural.

Referències

- <http://www.diba.cat/web/educacio/catalog/pec>
 - Alegre, Miquel Àngel, Projectes educatius de ciutat: anàlisi de l'experiència acumulada i nova proposta metodològica: resum dels principals continguts de la guia metodològica, IGOP, Barcelona, [en línia]. 2006 [Consulta: 12 de febrer de 2014].
-

12. PROJECTES D'APRENTATGE SERVEI

Objectiu estratègic

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels i de les joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

Objectius operatius

3.1. Promoure la interrelació, la coordinació i el treball i l'aprenentatge en xarxa de tots els agents co-responsables de la formació integral de les persones joves (centres educatius, comunitat, família, els mateixos joves, teixit social, econòmic i comunitari, grup d'iguals, TIC, mitjans de comunicació, etc.).

3.3. Treballar les competències instrumentals i les habilitats dels i de les joves tot desenvolupant accions formatives en formats diferents i amb la implicació dels diversos agents (associacionisme educatiu i esportiu, grup d'iguals, comunitat i entorn i famílies).

3.6. Fomentar les metodologies que promoguin el compromís cívic i incrementin el capital social i associatiu, com l'APS, entre d'altres.

Descripció

L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articular en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

La relació circular que s'estableix entre l'aprenentatge i el servei genera una nova realitat que intensifica els efectes de cada un per separat. L'aprenentatge millora el servei a la comunitat, perquè aquest guanya en qualitat, i el servei dóna sentit a l'aprenentatge, perquè allò que s'aprèn es pot transferir a la realitat en forma d'acció.

L'aprenentatge servei és una manera d'exercir la responsabilitat social en l'àmbit de la formació.

És una metodologia educativa que combina l'aprenentatge acadèmic i el servei a la comunitat.

Els objectius de l'aprenentatge servei són: vincular el coneixement acadèmic amb l'activitat pràctica, oferir una experiència formativa que alhora tingui utilitat social i contribuir a la formació de ciutadans i futurs professionals.

Consideracions territorials

Municipis petits (amb entitats socials), mitjans i grans.

Població diana

Adreçada a qualsevol tipologia de joves escolaritzats i molt indicada per a joves amb fracàs escolar, desmotivats i amb absentisme escolar.

Agents

Impulsors: ajuntament.

Implicats: centre educatiu i entitats

Típus d'actuació. Finalista.

Referències

— Web del centre promotor de l'aprenentatge servei: <http://www.aprenentatgeservei.org/index.php>

— Programa Aprenentatge Servei (APS) de la UB: <http://www.ub.edu/pedagogia/APS/propostes.htm>

13. ACTIVITATS EDUCATIVES COMPLEMENTÀRIES

Objectiu estratègic

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels i de les joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

Objectiu operatiu

3.3. Treballar les competències instrumentals i les habilitats dels i de les joves tot desenvolupant accions formatives en diversos formats i amb la implicació dels diversos agents (associacionisme educatiu i esportiu, grup d'iguals, comunitat i entorn, famílies).

Descripció

Conjunt d'activitats i tallers complementaris a les activitats escolars que col·laboren en l'educació integral dels alumnes i aporten continguts determinats que l'escola no pot oferir internament. Aquestes activitats es poden fer dins del mateix centre en horari escolar, formant part d'un catàleg d'activitats educatives municipals o en equipaments municipals i locals.

Poden ser tallers de diferents àmbits, com salut (tallers sobre alimentació, anorèxia i bulímia, sexualitat, drogues...), treball (trobar feina, conceptes laborals bàsics...) i educació (influència de la publicitat, relacions abusives, ús responsable d'Internet...).

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans.

Població diana

Adreçada a joves de menys de 18 anys.

Agents

Impulsors: ajuntaments o consells comarcals.

Implicats: administració i entitats que poden oferir formació especialitzada en els àmbits d'educació respectius (salut, treball), ACJ i diputacions.

Tipus d'actuació. Finalista.

14. MAPA DE RECURSOS EDUCATIUS

Objectiu estratègic

4. Apoderar, orientar i acompanyar la persona jove en el seu procés educatiu, a fi d'afavorir la realització del seu projecte de vida i la seva autonomia personal.

Objectiu operatiu

4.2. Apoderar i conscienciar les persones joves de la seva responsabilitat i protagonisme en el propi procés d'aprenentatge i en l'itinerari formatiu.

Descripció

Instrument que recull el conjunt de l'oferta educativa, formal i no formal, que hi ha en un territori concret. El resultat de la construcció i l'anàlisi d'aquest mapa permet identificar els actors educatius, les activitats i els programes i les xarxes i els espais relacionals articulats de forma estable al territori.

El format de l'instrument pot ser de diferent índole: guia, blog, web, etc.

Consideracions territorials

Municipis mitjans, grans i comarques.

Població diana

Adreçat al públic en general, no exclusivament joves.

Agents

Impulsors: ajuntament.

Implicats: ajuntaments i entitats.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Guia de recursos educatius de Banyoles.

15. SERVEI D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA

Objectiu estratègic

4. Poderar, orientar i acompanyar la persona jove en el seu procés educatiu, a fi d'afavorir la realització del seu projecte de vida i la seva autonomia personal.

Objectiu operatiu

4.3. Garantir a tot l'alumnat l'assessorament i l'orientació acadèmica i professional per facilitar la presa de decisions i la planificació del propi itinerari formatiu.

Descripció

El servei elabora informació i disposa dels recursos, les eines i el personal per proporcionar un servei integral al jove en qualsevol àmbit d'educació posant èmfasi en l'atenció personalitzada i adaptada a les necessitats individuals amb l'objectiu que la persona jove pugui rebre una orientació totalment individualitzada que l'ajudi a construir el seu propi itinerari educatiu de cara a una emancipació òptima.

Als serveis s'ofereixen, doncs, diferents nivells d'informació, de menys a més especificitat, des d'una informació genèrica (on la persona jove pot accedir-hi amb autoconsulta) fins a arribar a una informació específica i concreta que respongui a les seves necessitats, és a dir, un assessorament individualitzat.

Consideracions territorials

Capitals de comarca, municipis grans i mitjans.

Població diana

Adreçada a joves de 14 a 35 anys.

Agents

Impulsors: ajuntament i consell comarcal.

Implicats: consells comarcals i alguns ajuntaments i la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil.

Tipus d'actuació. Finalista.

16. PROGRAMA D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

Objectius estratègics

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar les seves oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels i de les joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

Objectius operatius

5.1. Desplegar mecanismes de formació i d'integració laborals per a joves, tenint en compte els diferents perfils formatius en el moment que fan la cerca de treball.

3.3. Treballar les competències instrumentals i les habilitats dels i de les joves tot desenvolupant accions formatives en formats diferents i amb la implicació dels diversos agents (associacionisme educatiu i esportiu, grup d'iguals, comunitat i entorn, famílies).

Descripció

Es tracta de dissenyar un conjunt d'actuacions a mida de les necessitats de cada col·lectiu juvenil que inclouen orientació i formació especialitzada i un conjunt d'activitats per aconseguir superar els obstacles que impedeixen l'accés al mercat de treball a les persones amb dificultats socials i laborals especials.

Consideracions territorials

Municipis grans, capitals de comarca o mancomunitats.

Població diana

Adreçada a persones en situació d'atur en risc d'exclusió o amb dificultats socials afegides.

Agents

Impulsors: ajuntaments.

Implicats: centres de serveis socials o bé altres organismes locals que han subscrit acords de col·laboració amb l'ajuntament.

Típus d'actuació. Finalista.

17. FORMACIÓ I INSERCIÓ

Objectiu estratègic

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectiu operatiu

5.1. Desplegar mecanismes de formació i d'integració laborals per a joves, tenint en compte els diferents perfils formatius en el moment que fan la cerca de treball.

Descripció

Actuació que consisteix a formar un grup de joves en un ofici –en funció de les demandes de feina del territori o de les potencialitats d'aquest– i millorar el seu coneixement i la seva relació amb el seu entorn social.

Els quatre pilars del projecte són: la formació (bàsica, transversal i professionalitzadora), les pràctiques, la inserció laboral o la reincorporació en el sistema educatiu i l'acompanyament a la persona jove en tot el procés.

Els i les joves reben una formació en competències professionals genèriques i en altres competències específiques del sector on es vol fer la inserció. Han de fer pràctiques de l'ofici en una empresa del sector on es busca la inserció en allò que s'ha treballat a la formació. S'utilitza la metodologia del treball per competències (ajudar a desenvolupar les competències professionals de les persones joves participants per tal de millorar-ne l'ocupabilitat).

Consideracions territorials

Es pot implementar a qualsevol tipologia de municipi, però en territoris amb municipis petits pot ser més viable desenvolupar projectes mancomunats o d'àmbit comarcal.

Població diana

Joves de 16 a 24 anys amb qualificació baixa i dificultats per entrar al mercat laboral.

Agents

Impulsors: l'ajuntament.

Implicats: àrea de joventut i entitat d'inserció sociolaboral de joves.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Programa Fórmula jove de la Direcció General de Joventut.

18. SERVEI D'ORIENTACIÓ LABORAL JUVENIL

Objectiu estratègic

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectius operatius

5.4. Crear mecanismes específics d'assessorament individualitzat per a la inserció laboral de les persones joves i d'accés a la informació sobre el funcionament del mercat de treball, atenent a la diversitat del col·lectiu juvenil.

5.7. Incorporar les especificitats del territori, en especial del món rural, en la planificació i el disseny de polítiques d'ocupació adreçades als joves.

Descripció

Es tracta d'oferir un servei d'orientació laboral per a joves, mitjançant atenció individualitzada, i càpsules formatives en xerrades grupals on es pugui donar suport en: com fer un currículum i un vídeo currículum, com presentar-se a una entrevista de feina, recursos per trobar feina, cursos per millorar l'ocupabilitat del i de les joves, etc.

Consideracions territorials

Àmbit municipal tot i que en els municipis petits és recomanable crear-lo de forma mancomunada.

Població diana

Joves en situació d'atur, joves que volen millorar la seva ocupabilitat o les seves expectatives laborals.

Agents

Impulsors: l'ajuntament, el consorci, la mancomunitat, etc.

Implicats: altres ajuntaments, agents laborals, entitats i associacions sindicals.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Oficines joves de la Generalitat de Catalunya: <http://www.oficinajove.cat/ca/oficinajove>

19. ATENCIÓ SOCIOLABORAL A DONES

Objectiu estratègic

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectiu operatiu

5.4. Crear mecanismes específics d'assessorament individualitzat per a la inserció laboral de les persones joves i d'accés a la informació sobre el funcionament del mercat de treball, atenent a la diversitat del col·lectiu juvenil.

Descripció

Atenent al fet que en alguns contextos és un col·lectiu amb més dificultats d'inserció, es poden generar programes d'atenció on es treballin els itineraris personals d'inserció sociolaboral. Està pensat per a aquells barris, municipis o comarques que, per situacions socioeconòmiques diverses (fluxos migratoris, teixit productiu tradicionalment femení, etc.), en els quals concentren índexs d'atur juvenil femení alts.

Aquesta actuació es pot concretar amb una atenció personalitzada a la persona usuària en format de tutories individuals o grupals, per d'adquirir més elements per decidir sobre les seves trajectòries professionals i formatives i millorar la seva posició respecte del mercat de treball. L'objectiu és la millora de l'ocupabilitat de les dones joves a través de la metodologia dels itineraris personals d'inserció sociolaboral.

Consideracions territorials

Municipis grans, però es pot adaptar a qualsevol realitat territorial.

Àmbit territorial: local.

Població diana

Noies joves de 16 a 24 anys.

Agents

Impulsors: l'àrea de Joventut de l'ajuntament.

Implicats: Àrees de promoció econòmica i d'ensenyament de l'Ajuntament.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Projecte Aurora de Sant Boi de Llobregat.

20. PRÀCTIQUES A L'AJUNTAMENT O ENS PÚBLIC PER A JOVES

Objectiu estratègic

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectius operatius

5.1. Desplegar mecanismes de formació i d'integració laborals per a joves, tenint en compte els diferents perfils formatius en el moment que fan la cerca de treball.

5.6. Incentivar les empreses per promoure la contractació i les pràctiques no laborals de persones joves, tot facilitant així la seva inserció i ocupació.

Descripció

Consisteix a crear una oferta de pràctiques laborals o no laborals a l'ajuntament a les persones joves del municipi, normalment durant el període d'estiu. Poden ser llocs com auxiliar administratiu, de manteniment o de jardineria, etc.

Prèviament a les pràctiques es pot realitzar un bloc formatiu per treballar les competències professionals dels i de les joves, així com donar-los nocions bàsiques dels drets i deures laborals, recursos per a la recerca de feina, etc.

La finalitat de l'actuació és apoderar els i les joves i permetre que tinguin un primer contacte amb el mercat de treball en un entorn proper.

Consideracions territorials

Es pot adaptar a diverses realitats, però és més viable aplicar en municipis petits, tot i que ho poden dissenyar ens supramunicipals.

Població diana

Joves del municipi, en edats compreses entre els 16 i els 18 anys amb poca motivació per seguir estudiant o buscar feina. Es pot centrar en una població diana més concreta, segons la diagnosi del pla local o similar.

Agents

Impulsors: l'ajuntament o el consell comarcal.

Implicats: a més de l'àrea de joventut i de l'àrea del lloc de pràctiques de l'ens local, cal comptar amb algun formador, alguna entitat, a més de la implicació dels centres educatius.

Tipus d'actuació. Finalista.

21. BORSA DE TREBALL

Objectiu estratègic

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectius operatius

5.7. Incorporar les especificitats del territori, en especial del món rural, en la planificació i el disseny de polítiques d'ocupació adreçades als joves.

36.4. Generar vincles i contactes amb els i les joves del medi rural que es desplacen a estudiar per informar-los de les oportunitats que hi ha en el seu territori d'origen.

Descripció

Servei d'intermediació amb ofertes i demandes de feina del territori. Les borses virtuals i mancomunades poden ser tipologies molt adequades en segons quins territoris amb municipis petits o dispersos per millorar l'accés dels i de les joves a aquest servei. La borsa de treball, si és presencial, pot estar ubicada en els SIJ municipals, o en l'OJ si se'n disposa. Si la borsa la gestiona un altre servei de l'ens, es pot col·laborar amb la derivació als demandants, en la selecció d'ofertes adequades per als joves i difonent-les pels canals propis del servei de joventut, etc.

Les borses de treball tenen la finalitat d'afavorir la creació d'ocupació al territori, fomentar la contractació de joves que busquen feina per part d'empreses que necessiten personal i la utilització de les noves tecnologies com a eina per afavorir l'equilibri territorial.

Consideracions territorials

Adequat per a territoris o municipis rurals o amb dispersió territorial. Així, es pot implementar a nivell local, mancomunat o comarcal.

Població diana

Joves de 18 a 35 anys que cerquen feina in situ o bé que tenen pensat retornar al seu municipi d'origen.

Agents

Impulsors: ajuntaments, el consell comarcal i la diputació.

Implicats: empreses del territori, àrees de joventut i de promoció econòmica dels ens locals implicats, possibilitat de les regidories d'ensenyament i de centres educatius.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Borsa Interterritorial Activa de Treball: <http://www.bicat.cat/>

22. TAULES DE TREBALL DE L'ÀMBIT LABORAL

Objectiu estratègic

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

Objectius operatius

5.4. Crear mecanismes específics d'assessorament individualitzat per a la inserció laboral de les persones joves i d'accés a la informació sobre el funcionament del mercat de treball, atenent a la diversitat del col·lectiu juvenil.

5.7. Incorporar les especificitats del territori, en especial del món rural, en la planificació i el disseny de polítiques d'ocupació adreçades als joves.

Descripció

Establir meses de treball municipal, supramunicipal o comarcal, integrant tots els serveis que treballin per a la inserció laboral dels i de les joves en aquell territori i que tinguin borsa de treball pròpia. Coordinar agents laborals per cobrir necessitats formatives i d'orientació dels i de les joves, oferir conjuntament recursos i establir correctament les derivacions entre dispositius, a més de detectar joves en situació de vulnerabilitat social. Cal tenir contacte amb les empreses per fer una prospecció laboral.

Consideracions territorials

Municipis grans o comarques on coexisteixen diversos dispositius d'orientació i inserció laboral.

Població diana

Professionals tècnics dels diferents dispositius d'inserció laboral del municipi o comarca, també s'hi poden incorporar altres agents de centres educatius o semblants que hi hagi.

Agents

Impulsors: ajuntament / consell comarcal / mancomunitat / consorci.

Implicats: altres àrees del mateix ens local o altres ens locals, amb la possibilitat d'ampliar-ho a entitats que fomentin la inserció sociolaboral en aquell territori, centres educatius, etc.

Tipus d'actuació. Estructural.

23. COORDINACIÓ DELS DISPOSITIUS LOCALS D'INSERCIÓ LABORAL

Objectius estratègics

5. Millorar l'ocupabilitat de les persones joves per augmentar-ne les oportunitats d'accés al treball i la realització del propi projecte professional en igualtat d'oportunitats.

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i territorials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

Objectius operatius

5.2. Detectar les necessitats de qualificació professional de les persones joves per desenvolupar accions i sistemes que afavoreixin una millor inserció laboral dels i de les joves a Catalunya atenent a la seva diversitat i a les diferents situacions a què puguin estar sotmesos.

1.4. Crear espais de qualificació professional flexibles per a aquells joves que han abandonat els estudis en edats primerenques o que tenen nivells formatius baixos.

Descripció

Es tracta d'establir mecanismes estables de col·laboració entre els centres educatius, el seu entorn socioeconòmic i, en general, amb la participació i la coordinació dels diversos serveis i equipaments del territori implicats en la formació acadèmica i la inserció laboral.

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans.

Població diana

Els agents que disposen de dispositius d'inserció laboral.

Agents

Impulsors: la regidoria d'educació i la regidoria de promoció econòmica dels ens locals.

Implicats: ajuntaments, consells comarcals i empreses de la zona.

Tipus d'actuació. Estructural.

24. SERVEI D'ASSESSORAMENT JURÍDIC I LABORAL

Objectiu estratègic

6. Promoure la millora de les condicions de treball de les persones joves introduint la perspectiva del jove en el mercat de treball.

Objectiu operatiu

6.4. Formar, informar i sensibilitzar la població juvenil en el funcionament del mercat laboral i els drets laborals durant les diverses etapes formatives i en els processos de transició escola treball.

Descripció

Servei d'assessorament laboral que es pot oferir de forma presencial als SIJ, tot i que també pot comptar amb assessories en línia, sobre el funcionament del mercat de treball, els drets laborals, les condicions de treball, etc. Es poden fer accions de dos tipus: assessorament personalitzat i xerrades al mateix SIJ o a l'IES, el centre cívic, etc.

Consideracions territorials

Àmbit municipal, mancomunat o comarcal, segons les característiques del territori.

Població diana

Joves de 16 a 30 anys que tinguin dubtes sobre la temàtica.

Agents

Impulsors: l'àrea de joventut de l'ajuntament.

Implicats: àrea de promoció econòmica del mateix ens, organitzacions sindicals o altres tipus d'entitats arrelades al territori que tractin aquesta temàtica i centres educatius del municipi.

Tipus d'actuació. Finalista.

25. CÀPSULES INFORMATIVES SOBRE DRETS LABORALS I PRECARITZACIÓ LABORAL JUVENIL

Objectiu estratègic

6. Promoure la millora de les condicions de treball de les persones joves introduint la perspectiva del jove en el mercat de treball.

Objectiu operatiu

6.4. Formar, informar i sensibilitzar la població juvenil en el funcionament del mercat laboral i els drets laborals durant les diverses etapes formatives i en els processos de transició escola-treball.

Descripció

Es tracta de fer campanyes informatives adreçades a les persones joves de la comarca sobre els drets i els deures laborals. Es pot disposar de plafons informatius i organitzar càpsules informatives sobre els drets laborals i les condicions de treball. La finalitat és conscienciar els i les joves i donar a conèixer els recursos del territori on adreçar-se.

Consideracions territorials

A municipis petits o a zones on hi ha dispersió territorial i el servei comarcal centralitzat és poc accessible; pot ser itinerant als municipis de la comarca o de l'àrea d'influència.

Població diana

Joves de 16 a 30 anys.

Agents

Impulsors: el consell comarcal, la mancomunitat o el consorci.

Implicats: l'àrea de joventut, l'àrea de promoció econòmica, l'àrea d'ensenyament, organitzacions sindicals o entitats especialitzades en la temàtica.

Tipus d'actuació. Finalista.

26. ESPAIS D'INFORMACIÓ I D'INTERCANVIS D'EXPERIÈNCIES SOBRE TEMES D'EMPRENEDORIA

Objectiu estratègic

7. Impulsar l'aparició i la continuïtat de projectes d'emprenedoria jove i treball autònom com a mecanismes per millorar les oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional de les persones joves.

Objectius operatius

7.1. Fomentar l'esperit emprenedor entre les persones joves com una oportunitat de desenvolupament professional en les diferents etapes educatives, especialment a l'educació postobligatòria i superior.

7.2. Implementar mecanismes específics d'informació, formació i assessorament a la població jove emprenedora i autònoma, tenint en compte les necessitats específiques del món rural i dels diferents perfils formatius.

Descripció

Es tracta d'oferir una sèrie d'activitats d'informació i orientació sobre temes d'emprenedoria en els mateixos SIJ. És interessant per fomentar i donar suport a l'emprenedoria organitzar intercanvis d'experiències entre joves emprenedors o joves que volen crear una empresa amb joves que ja són emprenedors.

Es poden organitzar xerrades sobre autoocupació i emprenedoria, sobre recursos per emprendre, idees de negoci i pla d'empresa, etc. També impartir tallers sobre habilitats emprenedores, generació d'idees de negoci i realització del pla d'empresa.

Consideracions territorials

Àmbit municipal (SIJ) o comarcal (OJ).

Població diana

Joves fins a 35 anys.

Agents

Impulsors: els ajuntaments i els consells comarcals.

Implicats: l'ACJ, l'àrea de promoció econòmica i els emprenedors locals.

Tipus d'actuació. Finalista.

27. ESCOLA D'OFICIS

Objectiu estratègic

7. Impulsar l'aparició i la continuïtat de projectes d'emprenedoria jove i treball autònom com a mecanismes per millorar les oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional de les persones joves.

Objectius operatius

7.1. Fomentar l'esperit emprenedor entre les persones joves com una oportunitat de desenvolupament professional, en les diferents etapes educatives, especialment a l'educació postobligatòria i superior.

7.2. Implementar mecanismes específics d'informació, formació i assessorament a la població jove emprenedora i autònoma, tenint en compte les necessitats específiques del món rural i dels diferents perfils formatius.

Descripció

Per fomentar l'autoocupació i per conservar el teixit productiu local es pot crear una escola d'oficis on es pugui formar les persones joves en aquells oficis propis del territori. Les pràctiques es poden fer en tallers que hi hagi al municipi o al territori.

Consideracions territorials

Municipis petits i mitjans.

Territoris rurals.

Població diana

Joves fins a 35 anys.

Agents

Impulsors: els ajuntaments i els consells comarcals.

Implicats: gremis d'oficis, àrea de promoció econòmica i àrea d'educació.

Tipus d'actuació. Finalista.

28. ESPAIS DE COTREBALL*

Objectiu estratègic

7. Impulsar l'aparició i la continuïtat de projectes d'emprenedoria jove i treball autònom com a mecanismes per millorar les oportunitats d'ocupació i desenvolupament professional de les persones joves.

Objectius operatius

7.1. Fomentar l'esperit emprenedor entre les persones joves com una oportunitat de desenvolupament professional, en les diferents etapes educatives, especialment a l'educació postobligatòria i superior.

7.6. Potenciar aquells projectes d'emprenedoria juvenil i treball autònom que suposin un avenç en la implantació de nous models productius i d'organització empresarial de caràcter innovador i inclusiu.

Descripció

Els ens locals poden facilitar espais municipals a les persones emprenedores o que hagin creat una petita empresa per tal que estableixin el seu lloc de treball de manera fixa o puntual (per fer-hi reunions, per exemple). Aquests espais faciliten la relació entre joves emprenedors.

Cal tenir en compte que un espai cotreball ha de ser un lloc diàfan sense divisió ni cubicles tancats. Pot haver-hi una àrea per a membres fixos i una altra per a membres itinerants.

A banda dels serveis administratius i logístics (espais de diferents mides, serveis comuns de recepció de visites, sala de reunions, espai de menjador, zones de descans...), un espai de cotreball ha de tenir serveis de valor afegit, com assessorament empresarial, *networking*, formació contínua...

Consideracions territorials

Municipis grans (de 50.000 habitants o més).

Capitals de comarca.

Població diana

Joves fins a 35 anys amb projectes d'emprenedoria.

Agents

Impulsors: els municipis, els consells comarcals i els agents implicats en l'actuació.

Tipus d'actuació. Finalista.

* *Coworking.*

29. COORDINACIÓ AMB UNIVERSITATS

Objectiu estratègic

8. Avançar cap a un model productiu basat en la innovació, el coneixement i la igualtat d'oportunitats.

Objectiu operatiu

8.1. Establir vincles entre l'àmbit universitari i el sistema productiu i potenciar el paper de la recerca i l'R+D per augmentar la innovació del sistema productiu català.

Descripció

Establir o fomentar sinergies per tal que la universitat sigui més present al municipi i als municipis veïns. Involucrar la universitat en el teixit productiu, per exemple, fomentant les pràctiques i les estades a les empreses del territori. Creació d'un grup de seguiment entre els agents implicats.

Consideracions territorials

A comarques i municipis amb presència de centres universitaris.

Població diana

Joves de 18 a 35 anys que estiguin cursant estudis universitaris als centres del territori.

Agents

Impulsors: l'ajuntament.

Implicats: universitats i empreses del territori.

Tipus d'actuació. Estructural.

30. T'AJUDEM A FER NETWORKING

Objectiu estratègic

8. Avançar cap a un model productiu basat en la innovació, el coneixement i la igualtat d'oportunitats.

Objectius operatius

8.1. Establir vincles entre l'àmbit universitari i el sistema productiu, potenciant el paper de la recerca i l'R+D per augmentar la innovació del sistema productiu català.

8.3. Revalorar la formació del tercer cicle i doctorats dins del mercat laboral per ampliar les oportunitats d'ocupació de les persones joves amb alts nivells formatius més enllà de l'àmbit universitari.

Descripció

Es tracta de facilitar trobades de *networking* entre joves universitaris de diferents facultats o inclòs, de diferents universitats, en el marc d'espais cotreball o del mateix punt d'informació juvenil. Es poden organitzar tallers, sessions informatives o jornades formatives, amb l'objectiu de facilitar espais de trobada entre joves amb interessos similars, donar a conèixer recursos i orientacions sobre nínxols d'ocupació dels seus àmbits i sortides professionals possibles, espais per a la generació d'idees, etc.

Consideracions territorials

Comarques i municipis que tenen universitat o en la seva àrea d'influència n'hi ha. És especialment indicat per a municipis mitjans (o petits, si escau).

Població diana

Joves de 18 a 35 anys que estudien a la universitat d'aquell municipi/territori o bé estudien en altres universitats, però procedeixen d'aquell territori.

Agents

Impulsors: l'ajuntament i les universitats.

Implicats: àrees de joventut i promoció econòmica del municipi i espais de cotreball del municipi.

Tipus d'actuació. Finalista.

31. SERVEI D'ASSESSORAMENT SOBRE L'HABITATGE

Objectiu estratègic

9. Facilitar el procés d'emancipació domiciliària augmentant les oportunitats per a l'accés de les persones joves a l'habitatge.

Objectiu operatiu

9.1. Desenvolupar mesures específiques (ajuts, avantatges fiscals i avals públics) per a la població jove que s'adeqüin a les seves necessitats per pagar les despeses vinculades a l'accés a l'habitatge d'acord amb la disponibilitat pressupostària de la Generalitat.

Descripció

Servei d'assessorament per a joves en matèria d'habitatge. Es poden atendre consultes jurídiques i legals: on i com buscar habitatge de lloguer o compra, altres modalitats de tinença d'habitatge, ajuts i subvencions, etc.

Consideracions territorials

Qualsevol municipi que no disposi de borsa d'habitatge o oficina local d'habitatge.

Població diana

Joves de 18 a 35 anys interessats en l'accés a l'habitatge.

Agents

Impulsors: l'àrea de joventut del municipi o el consell comarcal.

Implicats: àrees d'urbanisme i de benestar social de l'ajuntament o el consell comarcal.

Típus d'actuació. Finalista.

Referències

— Web de les OJ de la Generalitat de Catalunya: <http://www.oficinajove.cat/ca/oficinajove>

32. COORDINACIÓ DELS DISPOSITIUS D'HABITATGE

Objectiu estratègic

9. Facilitar el procés d'emancipació domiciliària augmentant les oportunitats per a l'accés de les persones joves a l'habitatge.

Objectiu operatiu

9.1. Desenvolupar mesures específiques (ajuts, avantatges fiscals i avals públics) per a la població jove que s'adeqüin a les seves necessitats per pagar les despeses vinculades a l'accés a l'habitatge d'acord amb la disponibilitat pressupostària de la Generalitat.

Descripció

Es tracta de la creació d'un grup de treball o similar que estableixi una coordinació permanent entre els dispositius que hi ha al municipi o comarca per a l'accés de joves a l'habitatge. Alguns dels aspectes que es podrien treballar en aquest grup són: el seguiment de les promocions d'HPO –vetllar perquè es compleixin les quotes per a joves–, detectar casos amb risc d'exclusió social residencial, etc., i fer-ne el seguiment; crear mecanismes per facilitar l'emancipació dels i de les joves (com ajuts econòmics). En tot cas, és una actuació amb finalitat preventiva, no per pal·liar situacions d'exclusió social. Per a aquests casos, caldrien accions més urgents.

Consideracions territorials

Especialment és per a municipis on es detectin situacions de risc d'exclusió social residencial i que no tinguin cap dispositiu dissenyat especialment per a aquests casos.

Població diana

Els agents que disposen de dispositius d'habitatge.

Agents

Impulsors: l'ajuntament.

Implicats: àrees d'urbanisme i de joventut i entitats que treballin per a l'accés a un habitatge digne.

Típus d'actuació. Estructural.

33. SUBVENCIONS PER A REHABILITACIÓ D'HABITATGES

Objectiu estratègic

9. Facilitar el procés d'emancipació domiciliària augmentant les oportunitats d'accés de les persones joves a l'habitatge.

Objectius operatius

9.1. Desenvolupar mesures específiques (ajuts, avantatges fiscals i avals públics) per a la població jove que s'adeqüin a les seves necessitats per pagar les despeses vinculades a l'accés a l'habitatge d'acord amb la disponibilitat pressupostària de la Generalitat.

9.3. Promocionar l'habitatge social a un preu just segons el territori i les borses d'habitatge social per a joves, activant l'oferta d'habitatges desocupats, impulsant-ne la rehabilitació, oferint suport als propietaris.

Descripció

Establiment d'una línia de subvencions per rehabilitar habitatges que requereixen millores, amb la finalitat de recuperar-los com a residència habitual (ús propi o amb relació de segon grau de consanguinitat o afinitat).

Consideracions territorials

Municipis rurals amb índex alt d'habitatges desocupats o zones territorials amb població envellida. Àmbit municipal i comarcal.

Població diana

Persones que tenen habitatges desocupats que requereixen ser rehabilitats.

Agents

Impulsors: àrees d'urbanisme d'ajuntaments i consells comarcals.

Implicats: municipis veïns i l'àrea de joventut (difusió).

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Línia d'ajuts als joves per a l'adquisició o rehabilitació/construcció del primer habitatge als àmbits urbans d'Alcanar i les Cases d'Alcanar.

34. CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ A PROPIETARIS

Objectiu estratègic

10. Fomentar el model de lloguer com a modalitat de tinença més flexible i amb més capacitat d'adaptació a les necessitats juvenils.

Objectiu operatiu

10.4. Afavorir l'activació d'habitatges desocupats per augmentar el parc de lloguer social mitjançant el suport als propietaris.

Descripció

Campanya informativa per sensibilitzar els propietaris d'habitatges desocupats dels avantatges de posar-los en lloguer. Cicle de xerrades informatives: avantatges de la borsa d'habitatge per als propietaris, per què tenir pisos d'habitatge buits?, consells per evitar casos d'impagament; assessorament jurídic i legal personalitzat a propietaris (facilitats fiscals, com evitar casos d'impagament, etc).

Consideracions territorials

Municipis amb borsa d'habitatge o oficina local d'habitatge o municipis que tinguin capacitat d'oferir un servei d'assessorament especialitzat.

Municipis amb un índex alt de pisos buits.

Població diana

Propietaris d'habitatges desocupats.

Agents

Impulsors: l'ajuntament.

Implicats: àrees de promoció econòmica i joventut del municipi. Cal la complicitat de totes les àrees de l'ajuntament per tal que el missatge sigui transversal.

Tipus d'actuació. Finalista.

35. MASOVERIA

Objectius estratègics

10. Fomentar el model de lloguer com a modalitat de tinença més flexible i amb més capacitat d'adaptació a les necessitats juvenils.

11. Impulsar el desenvolupament de nous models d'accés i tinença d'habitatge mitjançant la col·laboració pública i privada, tenint en compte les diferents tipologies de joves i les seves necessitats.

Objectius operatius

10.4. Afavorir l'activació d'habitatges desocupats per augmentar el parc de lloguer social mitjançant el suport als propietaris.

11.1. Promoure les iniciatives que plantegin modalitats d'accés noves i d'ús dels habitatges nous (lloguer amb opció de compra, copropietat, adquisició del dret de superfície, etc.).

Descripció

Promoure la masoveria com a forma de tinença de l'habitatge. Consisteix en la rehabilitació de l'habitatge per la persona jove arrendatària mentre duri el contracte d'arrendament, i a canvi l'arrendador abarateix la quota mensual. L'Administració fa d'intermediària posant en contacte propietaris i joves, posteriorment ajuda a pactar condicions entre les dues parts i verificant els acords pactats. També s'ha d'informar els propietaris de la possibilitat d'ajuts a la rehabilitació.

Consideracions territorials

Municipis rurals preferentment. De totes maneres, no és exclouent i és extensible a qualsevol municipi on hi hagi una quantitat alta de pisos buits a causa de l'envelliment i la manca de millores.

Població diana

Joves i propietaris d'habitatges desocupats que requereixen millores.

Agents

Impulsors: l'ajuntament, el consell comarcal o la diputació.

Implicats: àrees d'urbanisme i joventut.

Tipus d'actuació. Finalista.

36. FOMENT DE LES COOPERATIVES D'HABITATGE

Objectiu estratègic

11. Impulsar el desenvolupament de nous models d'accés i tinença d'habitatge mitjançant la col·laboració pública i privada, tenint en compte les diferents tipologies de joves i les seves necessitats.

Objectiu operatiu

11.1. Promoure les iniciatives que plantegin noves modalitats d'accés i d'ús dels habitatges (lloguer amb opció de compra, copropietat, adquisició del dret de superfície, etc.).

Descripció

Servei d'assessorament sobre les cooperatives d'habitatge que informa sobre procediments, ajuts o facilitats fiscals per crear una cooperativa d'habitatges. Té la finalitat de promoure models de tinença d'habitatge alternatius a la compra i al lloguer.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Joves de 18 a 35 anys que busquen un habitatge però no en troben de lloguer adaptats a les seves necessitats i no tenen intenció de comprar-lo.

Agents

Impulsors: l'ajuntament o el consell comarcal.

Tipus d'actuació. Finalista.

37. IMPULS DEL MODEL DE DRET DE SUPERFÍCIE

Objectiu estratègic

11. Impulsar el desenvolupament de nous models d'accés i tinença d'habitatge mitjançant la col·laboració pública i privada, tenint en compte les diferents tipologies de joves i les seves necessitats.

Objectiu operatiu

11.1. Promoure les iniciatives que plantegin noves modalitats d'accés i d'ús dels habitatges (lloguer amb opció de compra, copropietat, adquisició del dret de superfície, etc.).

Descripció

Crear promocions d'habitatge amb la forma de tinença del dret de superfície, que consisteix a adquirir un habitatge per 75 anys, si bé el sòl continua en mans de l'Administració. Un cop transcorregut aquest període, la propietat de l'habitatge passa a mans de l'ajuntament.

En adquirir un habitatge amb dret de superfície cal amortitzar durant 25 o 30 anys un préstec hipotecari convingut. Quan s'acabi l'amortització ja no es fan més pagaments. Les quotes mensuals són similars a un lloguer protegit, depenen de la superfície de l'habitatge i dels ingressos de la persona jove, i es revisen segons el tipus d'interès. Aquestes condicions corresponen a l'experiència de Barcelona, es poden adaptar segons el context temporal i territorial.

Consideracions territorials

Municipis grans o amb capacitat per fer front al dret a superfície.

Població diana

Joves de 18 a 35 anys que vulguin accedir a un habitatge.

Agents

Impulsors: ajuntament.

Implicats: àrea d'urbanisme, suport i difusió a càrrec de l'àrea de joventut de l'ajuntament.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Experiència Consorci de l'Habitatge de Barcelona. http://www.pmhb.org/document.asp?gc_id=60667

38. SERVEI D'INFORMACIÓ I ASSOSSORAMENT (RISC DE PÈRDUA DE L'HABITATGE)

Objectiu estratègic

13. Augmentar el paper de l'Administració com a garant de l'accés a l'habitatge digne.

Objectiu operatiu

13.2. Establir un diàleg amb les entitats financeres que promogui condicions hipotecàries i noves formes de finançament per a joves que ajudin a avançar cap al dret social a l'habitatge.

Descripció

Servei d'informació i assessorament jurídic i legal adreçat a persones joves amb dificultats per atendre el pagament dels préstecs hipotecaris i que estan en risc de perdre el seu habitatge principal.

Consideracions territorials

Especialment municipis mitjans i grans, però no s'ha de descartar la seva aplicació en els municipis petits ja que és una problemàtica generalitzada.

Descripció de la població diana

Joves de 18 a 35 anys amb dificultats per atendre el pagament dels préstecs hipotecaris i que estan en risc de perdre el seu habitatge principal.

Agents

Impulsors: ajuntament.

Implicats: Agència de l'Habitatge de Catalunya, àrea de joventut i d'urbanisme, servei d'orientació jurídica del Col·legi d'Advocats del municipi corresponent.

Típus d'actuació. Finalista.

39. MESES D'EMERGÈNCIA SOCIAL

Objectiu estratègic

13. Augmentar el paper de l'Administració com a garant de l'accés a l'habitatge digne.

Objectiu operatiu

13.2. Establir un diàleg amb les entitats financeres que promogui condicions hipotecàries i noves formes de finançament per a joves que ajudin a avançar cap al dret social a l'habitatge.

Descripció

Es tracta de la constitució d'una mesa de treball entre els agents implicats al territori per detectar i trobar solucions en casos d'exclusió social residencial (desnonaments, etc). Cal fer un bon treball interdepartamental per conèixer recursos existents al territori i també interinstitucional amb l'Agència d'Habitatge de Catalunya, per exemple.

Consideracions territorials

A qualsevol municipi amb situacions d'emergència social residencial.

Població diana

Joves de 18 a 35 anys en situació d'exclusió social residencial.

Agents

Impulsors: l'ajuntament, el consell comarcal.

Implicats: àrea de benestar social, àrea de joventut, àrea d'urbanisme.

Tipus d'actuació. Finalista.

40. SERVEI D'ASSESSORAMENT EN SALUT JOVE

Objectius estratègics

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

16. Potenciar el coneixement, la valoració i el bon ús dels programes i els serveis de salut entre les persones joves.

Objectius operatius

14.1. Donar a conèixer i sensibilitzar les persones joves sobre els hàbits i les conductes saludables (salut física i mental, mobilitat segura i sostenible, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.), amb llenguatges, canals i agents que els són propers.

16.1. Reduir les barreres objectives i subjectives (condicions personals, salut autopercebuda, llenguatges, canals, protocols, etc.) que poden actuar com a fre en el coneixement i l'ús dels recursos i els programes de salut per part de les persones joves.

Descripció

Es tracta d'un servei estable d'assessorament, informació, orientació i suport que es pot ubicar als SIJ o les OJ que ofereixen atenció integral als joves sobre temes relacionats amb la salut (sexualitat, drogues, emocions, alimentació, etc). Els i les joves poden dirigir-se a aquest espai per resoldre dubtes o obtenir informació tant de forma individual com grupal.

Consideracions territorials

Es pot implementar a l'àmbit municipal en cas de tenir un SIJ o a l'àmbit comarcal a través de les OJ.

Població diana

Joves en general, amb èmfasi especial a les franges més baixes d'edat juvenil.

Agents

Impulsors: el municipi i el consell comarcal.

Implicats: entitats del territori especialistes en salut i àrea de salut de l'ens local.

Tipus d'actuació. Finalista.

41. ESPAI EDUCATIU DE TREBALL I SUPORT A LES FAMÍLIES

Objectiu estratègic

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

Objectiu operatiu

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció dels hàbits i les conductes saludables de les persones joves.

Descripció

Espai de treball i suport a les famílies on es pot treballar a partir de grups amb certa dinàmica pròpia i amb un professional que orienti i doni suport. Es tracta d'un espai d'intercanvi, formació i informació sobre tot allò que els grups de pares demanin i els serveixi per millorar les competències, i així millorar les seves capacitats com a pares.

Aquest espai ha de servir perquè les famílies que hi participin puguin adquirir competències i habilitats per fomentar en els seus fills i filles una autoestima més gran i habilitats socials que permetin als i les joves poder fer front a la seva trajectòria personal i els fomentin un esperit crític davant les decisions relacionades amb la seva salut.

Aquesta actuació ha de ser col·laborada entre el tècnic/a de joventut i el tècnic/a d'ensenyament, qui, a través del treball col·laboratiu amb els centres educatius, podran generar aquest espai d'intercanvi i formació.

Consideracions territorials

Es pot implementar a l'àmbit municipal.

Població diana

Famílies amb adolescents.

Agents

Impulsors: el municipi i la Direcció General de Joventut (DGJ).

Implicats: centres educatius, serveis socials i AMPA.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Catàleg de suport a la funció educativa de les famílies de la Diputació de Barcelona: <http://www.diba.cat/web/educacio/catalog/suport-a-la-funcio-educativa-de-les-families>

42. ACTIVITATS D'EDUCACIÓ EMOCIONAL PER A JOVES

Objectiu estratègic

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

Objectius operatius

14.1. Donar a conèixer a les persones joves els hàbits i les conductes saludables i sensibilitzar-los en aquest aspecte (salut física i mental, mobilitat segura i sostenible, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.), amb llenguatges, canals i agents que els siguin propers.

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció dels hàbits i les conductes saludables de les persones joves.

Descripció

L'educació emocional és l'eix transversal que cal introduir i fomentar en els projectes per a joves a l'escola, en el lleure i en la família. Per aquest motiu aquesta actuació pot ser com segueix:

- Treballar per la introducció de l'educació emocional ens els projectes adreçats a joves.
 - Fomentar l'educació emocional com a eix en el món del lleure.
 - Donar pautes a les famílies sobre educació emocional.
 - Treballar l'educació emocional en el marc de l'escola a través del projecte educatiu de centre.
-

Consideracions territorials

L'actuació es pot desenvolupar adequadament a l'àmbit municipal, tot i que, segons el territori, pot ser una actuació de caire supramunicipal.

Població diana

Infants i joves de fins a 20 anys.

Agents

Impulsors: l'ajuntament o el consell comarcal.

Implicats: escoles i IES, famílies, associacions juvenils i associacions esportives.

Tipus d'actuació. Finalista.

43. ACTIVITATS DE DINAMITZACIÓ I SENSIBILITZACIÓ EN SALUT JOVE

Objectiu estratègic

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

Objectius operatius

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc (sedentarisme, socio-adiccions, trastorns de la conducta alimentària, inseguretat viària, consums de risc: tabac, alcohol, automedicació, drogues il·legals, etc.) que transmetin una imatge positiva de la persona jove.

15.4. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits de salut (l'entorn, la família, el lleure educatiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) per a la prevenció de les conductes de risc.

15.5. Detectar l'aparició de nous fenòmens, patologies o comportaments que impliquin un risc per a la salut de les persones joves per adaptar els serveis o desenvolupar les accions de prevenció corresponents.

15.6. Fomentar un ús correcte i segur de les TIC i les xarxes socials entre les persones joves, impulsant la denúncia davant agressions de tipus cibernètic.

Descripció

Les activitats de sensibilització i dinamització en temes de salut jove esdevenen un punt clau en el traspàs d'informació i formació sobre aspectes com la sexualitat i l'afectivitat, els TCA, les drogodependències, l'ús de les TIC, etc.

Aquest programa ha d'incloure, entre altres, les activitats de:

- Campanyes per als dies mundials (VIH-sida, tabac, alcohol, etc.).
 - Distribució de material informatiu com tríptics, díptics, opuscles, etc.
 - Dinamització d'exposicions.
 - Tallers.
 - Distribució de preservatius.
-

Consideracions territorials

L'actuació està pensada perquè sigui municipal o comarcal, depèn de l'actuació que es vulgui dur a terme i del volum de la població. Tant pot ser un municipi petit com un de gran. En cas de ser una comarca, és millor que sigui petita o amb poca població.

Població diana

Joves d'entre 13 i 29 anys.

Agents

Impulsors: el consell comarcal i l'ajuntament.

Implicats: la Direcció General de Joventut i el Departament de Salut.

Tipus d'actuació. Servei.

44. INTERVENCIÓ PREVENTIVA EN LES FESTES MAJORS

Objectiu estratègic

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

Objectius operatius

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc (sedentarisme, socio-addiccions, trastorns de la conducta alimentària, inseguretat viària, consums de risc: tabac, alcohol, automediació, drogues il·legals, etc.) que transmetin una imatge positiva de la persona jove.

15.5. Detectar l'aparició de fenòmens, patologies o comportaments nous que impliquin un risc per a la salut de les persones joves, per adaptar els serveis o desenvolupar les accions de prevenció corresponents.

Descripció

Les festes majors són espais d'oci, de relació, de participació i de consum on és factible intervenir per promocionar els hàbits saludables i la prevenció de riscos per a la salut, i cal proporcionar als joves informació i assessorament.

Aquesta informació es pot oferir a través d'estands amb agents de salut o a través del servei que ofereix la Creu Roja Joventut amb el projecte Som.nit. Si organitzem un estand informatiu, aquest pot oferir preservatius gratuïts, informació sobre drogues, alcoholímetres d'un sol ús, etc. També pot esdevenir un espai per fer alguna activitat del tipus gimcana o un joc.

D'altra banda, aquest estand es pot complementar amb una barra de coctels sense alcohol.

Consideracions territorials

L'actuació està pensada perquè sigui municipal, ja que es relaciona amb la festa major d'un poble o ciutat petita.

Població diana

Joves d'entre 14 i 29 anys que assisteixen a les festes majors.

Agents

Impulsors: el consell comarcal, la DGJ, els municipis i agents implicats en l'actuació.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Programa Som.nit de la Creu Roja: www.somnit.org

45. AGENTS JOVES DE SALUT

Objectiu estratègic

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

Objectius operatius

14.2. Oferir formació i recursos per a la promoció de la salut als professionals que treballen en serveis i programes de salut adreçats a persones joves.

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció d'aquests hàbits i conductes entre les persones joves

Descripció

La creació d'un grup de joves agents de salut esdevé una acció interessant i motivadora per a joves sensibilitzats en temes de salut. Consisteix a formar joves voluntaris en temes relacionats amb la salut perquè, posteriorment, puguin organitzar activitats i campanyes per intervenir en el seu grup d'iguals. L'objectiu principal és formar i crear un grup de treball de joves en relació amb la prevenció i la promoció de la salut que desenvolupi diferents accions al municipi, dins i fora del seu centre educatiu.

Aquests joves són formats per diversos professionals de la salut i, juntament amb el tècnic/a que dinamitza i lidera el projecte, caldrà que aquests desenvolupin petites accions per incidir directament en els seus companys i amics.

Consideracions territorials

Municipal.

Població diana

Joves d'entre 14 i 18 anys.

Agents

Impulsors: el municipi, la regidoria de joventut i la DGJ.

Implicats: el consell comarcal, el Departament de Salut, el punt d'informació juvenil, les escoles i els IES i les associacions de joves (en cas que n'hi hagi).

Tipus d'actuació. Servei.

Referències.

- Projecte de l'Associació Joves per la Igualtat i la Solidaritat: <https://www.joves.org/>.
 - Projecte de Vilafranca del Penedès: <http://www.diba.cat/documents/713456/3499958/VilafrancaJAS.pdf?version=1.0>
-

46. AGENTS TÈCNICS DE SALUT

Objectiu estratègic

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

Objectius operatius

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc que transmeten una imatge positiva de la persona jove.

15.3. Promoure els espais, els agents i les activitats vinculats a l'esport, l'oci, la cultura i el lleure educatiu per treballar en la prevenció de conductes de risc dels i de les joves.

15.4. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits de salut (l'entorn, la família, el lleure educatiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) per a la prevenció de les conductes de risc.

15.5. Detectar l'aparició de nous fenòmens, patologies i comportaments que impliquin un risc per a la salut de les persones joves per adaptar els serveis o desenvolupar les accions de prevenció corresponents.

Descripció

Aquest programa pretén posar èmfasi en una figura tècnica que sigui capaç de dinamitzar activitats de salut, gestionar, innovar, crear treball en xarxa i que sigui a la vegada especialista en algun tema de salut, ja siguin drogues, sexualitat o alimentació, a més de tenir nocions dels temes que no domini.

Aquesta figura és clau per gestionar i endegar els plans i projectes corresponents a l'àmbit de la salut jove. D'aquesta manera, tenint una persona responsable d'aquesta àrea, es podrà crear i liderar polítiques de salut i joventut que emmarcaran molts altres àmbits i donarà suport al tècnic/a de joventut corresponent a través d'impulsar polítiques de salut jove, de crear i fomentar el treball en xarxa, de gestionar projectes de salut jove, de dinamitzar activitats de salut jove, d'assessorar els i les joves en temes com drogues, sexualitat, TCA i salut mental, i de crear projectes innovadors i arrelats al territori sobre salut jove.

El programa té la intencionalitat d'apostar per la figura tècnica d'agent de salut de les OJ perquè es demostra la capacitat de poder impulsar accions a favor d'aquesta.

Consideracions territorials

Comarques o municipis mitjans o grans.

Població diana

Joves d'entre 12 i 25 anys.

Agents

Impulsors: els consells comarcals i la Direcció General de Joventut.

Implicats: els municipis.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

— Web de les oficines joves de la Generalitat de Catalunya: www.oficinajove.cat

47. MESES DE SALUT

Objectiu estratègic

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixen a la promoció de la salut de les persones joves.

Objectius operatius

14.2. Oferir formació i recursos per a la promoció de la salut als professionals que treballen en serveis i programes de salut adreçats a persones joves.

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció dels hàbits i les conductes saludables de les persones joves.

Descripció

És un punt de trobada de tots els agents socials d'un territori (entitats, professionals, Administració) que tenen incidència en la salut juvenil.

La raó principal de la creació de les meses és la coordinació, la planificació i el treball en xarxa dels diversos agents tècnics, socials, educatius, sanitaris, de joventut del territori, però també, tenir una visió global dels recursos de què es disposa i poder treballar de forma coordinada amb tot el que això significa. Això permetrà, economitzar els recursos existents en la realitat territorial i ser més efectius en les polítiques a executar.

Una qüestió bàsica, però a vegades emmarcada en la subtileza, és el coneixement i el diàleg entre professionals. Aquesta mesa de salut, hauria de permetre de ser un punt de trobada dels professionals i les entitats, un espai per compartir experiències, per debatre temes i trobar punts de reflexió comuns. A més a més hem de tenir en compte la importància de la proximitat com a aspecte bàsic de la creació de les meses de salut, ja que es pretén fomentar la proximitat territorial, la física (les accions es desenvolupen on estan els i les joves) i la generacional (referents als mateixos iguals).

Consideracions territorials

L'actuació pot ser d'àmbit comarcal, tot i que en municipis grans com algunes capitals de comarca o grans ciutats (a partir de quinze mil o vint mil habitants) és viable.

També pot implementar-se en l'àmbit de demarcació, reduint el nombre d'assistents a la taula i especialitzant-los en joventut i salut, centrant-se en l'intercanvi d'experiències i el traspass d'informació i metodologies.

Població diana

Professionals de Joventut: tècnics/ques de joventut dels diversos municipis, Informadors juvenils, tècnics/ques del CC.

Professionals del camp sanitari: metges o professionals dels CAP, hospitals, agents de salut dels CC, infermeres de salut i escola, tècnics/ques de salut dels municipis, tècnics/ques de drogues, tècniques del PAAS, infermeres de les tardes joves, professionals del CAS...

Professionals dels serveis socials (educadors de carrer, etc).

Professionals dels serveis de salut mental (CSMIJ).

Representants d'entitats que treballin temes de salut en joves.

Agents

Impulsors: el consell comarcal i la Direcció General de Joventut.

Tipus d'actuació. Estructural.

48. ELABORACIÓ D'UN PLA DE SALUT JOVE

Objectius estratègics

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

15. Disminuir conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària.

Objectius operatius

14.1. Donar a conèixer a les persones joves els hàbits i les conductes saludables i sensibilitzar-les-hi (salut física i mental, mobilitat segura i sostenible, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.), amb llenguatges, canals i agents propers a elles.

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció dels hàbits i les conductes saludables de les persones joves.

14.4. Promoure l'exercici físic i la pràctica de l'esport com a elements essencials per al manteniment d'una vida saludable, i cercar estratègies per atendre les diferents maneres d'aproximar-se a l'esport dins de la diversitat del col·lectiu jove.

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc (sedentarisme, socioadiccions, trastorns de la conducta alimentària, inseguretats viària, consums de risc: tabac, alcohol, automedicació, drogues il·legals, etc.) que transmetin una imatge positiva del jove.

15.3. Promoure els espais, els agents i les activitats vinculats a l'esport, l'oci, la cultura i el lleure educatiu per treballar en la prevenció de conductes de risc dels i de les joves.

15.5. Detectar l'aparició de nous fenòmens, patologies i/o comportaments que impliquin un risc per a la salut de les persones joves per adaptar els serveis o desenvolupar les accions de prevenció corresponents.

15.6. Fomentar un ús correcte i segur de les TIC i les xarxes socials entre les persones joves, i impulsar la denúncia davant agressions de tipus cibernètic.

Descripció

És una eina clau per al desenvolupament d'accions adequades i útils destinades a joves per promoure hàbits saludables i prevenir les conductes de risc i hauria de ser un eix del pla de treball d'un municipi o consell comarcal. Caldrà que sigui generat pel tècnic/a de joventut amb col·laboració amb altres agents que li permetin abraçar les diverses necessitats dels i de les joves i, com a tal, caldrà que aquest pla de salut inclogui una diagnosi del territori.

Un pla de salut ha de ser l'eina bàsica per a qualsevol municipi o consell comarcal que tingui intenció de treballar la salut dels i de les joves del seu territori, ja que crearà el full de ruta i les estratègies necessàries per introduir canvis i generar impacte.

Consideracions territorials

Comarques o municipis mitjans o grans.

Població diana

Joves d'entre 13 i 29 anys.

Agents

Impulsors: el municipi o el consell comarcal.

Implicats: regidors/ores municipals, el consell comarcal i entitats i associacions.

Tipus d'actuació. Estructural.

49. PROGRAMA DE MESURES ALTERNATIVES A LA SANCIO ADMINISTRATIVA

Objectiu estratègic

15. Disminuir conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

Objectius operatius

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc (sedentarisme, socio-addiccions, trastorns de la conducta alimentària, inseguretat viària, consums de risc: tabac, alcohol, automediació, drogues il·legals, etc.) que transmetin una imatge positiva del jove.

15.4. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits de salut (l'entorn, la família, el lleure educatiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) per a la prevenció de les conductes de risc.

Descripció

Programa alternatiu a la sanció administrativa en tinença i consum d'estupefaents. És un programa comunitari de prevenció selectiva, adreçat a nois i noies més grans de 14 anys i més joves de 18 no reincidents.

Pretén donar una resposta educativa al menor i la família com a alternativa a l'aplicació de les sancions econòmiques com ara:

- Aconseguir que els menors assumeixin les seves accions, reconeixin els fets comesos i acceptin la realització d'una tasca reparadora i/o reeducadora, on la persona referent ha de decidir quins tipus d'activitats caldrà segons cada cas. Sovint s'ha de combinar reunions amb la persona jove i alguna activitat de tipus comunitari.
 - Treballar conjuntament amb el menor el fenomen del consum i els riscos associats a aquest.
-

Consideracions territorials

Comarcal o en municipis grans.

Població diana

Joves d'entre 14 i 17 anys consumidors de drogues i no reincidents.

Agents

Impulsors: el consell comarcal i el Departament de Salut.

Implicats: la policia i les regidories de joventut dels municipis.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- Guia de recomanacions per a la implementació del Protocol de prevenció sobre drogues ASA (alternativa a la sanció administrativa). Programes educatius per a menors d'edat. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.
-

50. ACTIVITATS D'OCI ALTERNATIU

Objectiu estratègic

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

Objectius operatius

15.1. Impulsar accions de prevenció respecte a les diverses conductes de risc que transmeten una imatge positiva de la persona jove.

15.3. Promoure els espais, els agents i les activitats vinculats a l'esport, l'oci, la cultura i el lleure educatiu per treballar en la prevenció de conductes de risc dels i de les joves.

15.4. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits de salut (l'entorn, la família, el lleure educatiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) per a la prevenció de les conductes de risc.

15.5. Detectar l'aparició de nous fenòmens, patologies i/o comportaments que impliquin un risc per a la salut de les persones joves per adaptar els serveis o desenvolupar les accions de prevenció corresponents.

15.6. Fomentar un ús correcte i segur de les TIC i les xarxes socials entre les persones joves, impulsant la denúncia davant agressions de tipus cibernètic.

Descripció

La creació d'activitats d'oci pretén generar alternatives tant d'oci com d'oci nocturn per prevenir drogo-dependències i altres conductes de risc, ja que ha de permetre reflexionar sobre aquestes conductes a més de divertir-se sense haver de consumir.

Aquestes activitats haurien de ser generades pels mateixos joves, tot i que també poden estar pensades per un equip format per un professional de la joventut i un grup de joves, a través d'un grup motor de treball, que ha de ser participatiu i implicar també entitats del municipi i altres agents.

Sigui liderat per joves o no, cal un professional que dinamitzi, orienti i assessori en el procés. En aquesta actuació, les accions relacionades amb l'esport, el ball, el cinema i els videojocs acostumen a tenir molt bona acollida. També es interessant utilitzar espais municipals diferents, com per exemple el mercat municipal per fer una activitat puntal.

Consideracions territorials

Municipal.

Població diana

Joves d'entre 12 i 30 anys.

Agents

Impulsors: el municipi i la DGJ.

Implicats: entitats del poble.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- Projecte Ocio saludable y ocio alternativo nocturno en Mislata: www.menysgraus.org.
 - Projecte VPK - Vente Pa' Ká de la Fundació Marianao: http://www.marianao.net/ca/vpk-oci-nocturn-alternatiu_2477.
 - Projecte INSOMNI de l'Oficina jove de l'Alt Urgell: <http://www.oficinajove.cat/ca/oficina/oficina-jove-de-l-alt-urgell/salut/programes-de-prevencio>.
-

51. TAULES D'OCI NOCTURN

Objectiu estratègic

14. Augmentar l'adquisició de coneixements, hàbits i conductes que contribueixin a la promoció de la salut de les persones joves.

Objectius operatius

14.2. Oferir formació i recursos per a la promoció de la salut als professionals que treballen en serveis i programes de salut adreçats a persones joves.

14.3. Coresponsabilitzar tots els agents que intervenen en la generació d'estils de vida i hàbits saludables (l'entorn, la família, el lleure educatiu, l'associacionisme esportiu, el grup d'iguals, l'escola o els mitjans de comunicació) en la promoció d'aquests en les persones joves.

Descripció

Les taules tècniques d'oci nocturn pretenen desenvolupar als municipis un projecte per a la millora de l'oci nocturn amb l'objectiu de posar en comú els diferents agents implicats en aquest, com són els bars, les discoteques, les sales de festa, els pubs o les entitats que organitzen les festes majors i incidir sobre les diferents administracions públiques per a la implementació de polítiques de salut i prevenció en l'àmbit d'oci nocturn.

Poden ser-ne objectius els següents:

- Generar taules de participació ciutadana al voltant de l'oci nocturn per engregar iniciatives consensuades per tots els agents implicats.
 - Fomentar un distintiu de qualitat.
 - Fomentar la creació de grups de voluntariat en la prevenció i la reducció de riscos.
-

Consideracions territorials

Comarques o municipis mitjans o grans.

Població diana

Els mateixos professionals que intervenen en la taula: joves i la població del municipi.

Agents

Impulsors: el municipi, el consell comarcal, el Departament de Salut i la Subdirecció General de Joventut.
Implicats: Associació Spora.

Típus d'actuació. Estructural.

52. EDUCAR EN PARTICIPACIÓ EN EL MARC DE L'ENSENYAMENT SECUNDARI

Objectiu estratègic

18. Fomentar una cultura participativa i la predisposició dels i de les joves a adoptar posicions més actives, compromeses i crítiques amb el seu entorn.

Objectius operatius

18.1. Apoderar, donar suport, acompanyar i capacitar (en els àmbits conceptual, procedimental i actitudinal) les persones joves per a la seva implicació crítica, activista voluntària i responsable en un context local i global.

18.3 Promoure el reconeixement social del conjunt del moviment juvenil organitzat i, en especial, de l'associacionisme educatiu, per la seva funció d'educació en valors i de promoció de la ciutadania activa i de dinamització i implicació de les persones joves.

Descripció

Accions formatives a la gent jove per aprendre a participar. Aprofitar els centres educatius i la tasca educativa que desenvolupen per facilitar a l'alumnat i al professorat coneixements, eines i actituds per treballar i organitzar-se de manera participativa a l'aula i al centre mitjançant tallers diversos.

L'exemple seria una sèrie d'accions formatives a un centre educatiu de secundària.

Consideracions territorials

Municipis que comptin amb centres de secundària.

Població diana

Alumant i professorat de secundària.

Agents

Impulsors: la Generalitat i els centres de secundària.

Implicats: comunitat educativa (joves, tutors i directors), el Departament d'Ensenyament i l'entorn (ajuntament, equipaments juvenils, entitats de lleure, etc.).

Típus d'actuació. Finalista principalment, amb vocació estructural segons el nivell d'implicació del centre.

Referències

- Programa Delegats i Delegades en 3D (Dinamitzar, Debatre i Decidir) de la DGJ / ACJ.
 - Recull d'experiències de participació a secundària. CNJC (2011): <http://www.cnjc.cat/documents/libret-territorial-ok.pdf>
 - Programa PIDCES de la Diputació de Barcelona.
 - Tinguem cura del planeta.
 - Premi Participa a l'Escola del Programa d'Innovació i qualitat democràtica.
-

53. SUPORT A GRUPS DE JOVES I COL·LECTIUS NO FORMALITZATS

Objectiu estratègic

18. Fomentar una cultura participativa i la predisposició dels i de les joves a adoptar posicions més actives, compromeses i crítiques amb el seu entorn.

Objectiu operatiu

18.2. Donar reconeixement i difusió a les diferents formes de participació juvenil existents, tant les que provenen de l'Administració com les que són d'iniciativa ciutadana.

Descripció

Reconeixement dels grups de joves i col·lectius no constituïts com a entitats mitjançant línies de suport logístiques, econòmiques i formatives. Es tracta de reconèixer les actuacions que s'enceten des de la gent jove i donar-hi suport, independentment de la fórmula jurídica que adoptin.

A banda d'això, es poden simplificar i flexibilitzar els filtres normatius que es requereixen des de les administracions públiques.

L'exemple seria comptar amb aquests col·lectius per dur a terme activitats, que puguin fer servir les infraestructures municipals, que puguin aconseguir subvencions públiques, que puguin formar part d'espais d'interlocució, independentment de la seva personalitat jurídica.

Consideracions territorials

Municipal, preferentment.

Població diana

Plataformes, moviments socials, col·lectius, grups informals, etc.

Agents

Impulsors: els ens locals i la Generalitat.

Implicats: plataformes, moviments socials, col·lectius, grups informals, etc.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- SOLER i MARTÍ, Roger. Democràcia, participació i joventut: una anàlisi de l'Enquesta de participació i política 2011 [en línia]. Barcelona: Direcció General de Joventut, 2013.
 - Requisits per a la convocatòria de subvencions per a grups de joves no formals 2010 de la DGJ.
-

54. INNOVACIÓ I CREATIVITAT COM A EINA PER A LA PARTICIPACIÓ

Objectiu estratègic

19. Facilitar canals, eines, infraestructures i espais per fomentar l'organització de les persones joves i canalitzar-ne la participació.

Objectiu operatiu

19.1. Impulsar formes creatives i innovadores per mobilitzar les persones joves i per arribar a la diversitat de perfils arreu del territori.

Descripció

Aprofitar les oportunitats que ofereix una diversitat de pràctiques artístiques àmplia en la transformació social de les comunitats. Capacitar gent jove per adquirir coneixements, cercar eines i estratègies metodològiques, així com promoure el debat i la reflexió al voltant de diverses pràctiques artístiques en la intervenció social.

L'exemple seria planificar activitats artístiques al municipi que tinguin també una clara voluntat social i de compromís de transformació amb el territori. grafits, fotografia, audiovisuals, teatre social, etc.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Entitats, col·lectius, grups de joves, etc.

Agents

Impulsors: els ens locals.

Implicats: entitats juvenils, col·lectius juvenils, grups de joves, etc.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- Xarxa Art i Barri.
 - Teleduca.
-

55. PARTICIPACIÓ I TIC

Objectiu estratègic

19. Facilitar canals, eines, infraestructures i espais per fomentar l'organització de les persones joves i canalitzar la seva participació.

Objectiu operatiu

19.2. Potenciar la utilització de les TIC i les xarxes socials a Internet com a instruments participatius pel seu potencial articulador, comunicatiu i de creació de xarxes.

Descripció

Fomentar la participació de la gent jove a través de les eines 2.0 i les xarxes socials, mitjançant la capacitat dels professionals per dur a terme aquesta tasca. A banda, també es tractaria d'apoderar la gent jove perquè puguin tenir les eines i la informació necessàries per, després, poder decidir.

L'exemple seria que un municipi pugui dur a terme una reflexió sobre el seu paper a la xarxa i com millorar-lo. Per fer-ho, s'han de formar els professionals de d'Administració, però també es pot fer un procés més enriquidor si es capacita entitats i joves interessats en la matèria per dinamitzar espais en línia participatius.

Consideracions territorials

Els municipis mitjans són els que poden trobar més l'equilibri entre la utilització de les TIC i la participació més presencial.

La resta de municipis, sobretot els més dispersos, municipis rurals i marítics, poden trobar en línia un canal de participació davant els problemes per trobar espais comuns i de relació.

Població diana

Professionals de joventut.

Entitats i grups de joves.

Joves a títol individual.

Agents

Impulsors: el consell comarcal i la Generalitat.

Implicats: entitats i grups de joves, joves a títol individual i ens locals.

Tipus d'actuació. Finalista.

Estructural.

Referències

— Programa KNKTA'T de la DGJ /ACJ.

— Autors diversos: Noves tecnologies i participació ciutadana: quines eines per a quins usos? Universitat Oberta de Catalunya, 2010.

— Fundació Catalana de l'Esplai – e-inclusió.

56. GESTIÓ D'ESPais PÚBLICS PER ENTITATS I GRUPS DE JOVES

Objectiu estratègic

20. Promoure l'associacionisme i les diverses formes de participació i organització col·lectiva dels i de les joves.

Objectiu operatiu

20.1. Augmentar la participació i la implicació dels i de les joves en les xarxes socials i comunitàries, siguin o no siguin teixit juvenil.

Descripció

Acostar a les entitats i els grups de joves la gestió dels espais i les polítiques públiques. Es tracta d'obrir espais reals de participació en equipaments i altres espais on la gent jove sigui coresponsable en la presa de decisions i pugui formar part de tot el procés.

L'exemple seria que tant a l'àmbit comarcal com el local s'obrin equipaments on a la gestió hi hagi més protagonisme de la gent jove, quant a cogestió i autogestió.

Consideracions territorials

Municipis mitjans i grans.

Població diana

Entitats juvenils i grups de joves.

Agents

Impulsors: ajuntaments i consells comarcals.

Implicats: entitats juvenils i grups de joves; consells comarcals i Generalitat.

Típus d'actuació. Estructural.

Referències

- Programa de suport a la dinamització juvenil com a forma de participació de la DGJ/ACJ.
 - Els equipaments juvenils a estudi. Diputació de Barcelona, 2010.
 - DALMAU, Esther; ORTONEDA, Marta; CULLERÉ, Míriam. Guia de gestió d'espais joves. Secretaria de Joventut, 2009.
-

57. SUPORT A L'ASSOCIACIONISME

Objectiu estratègic

20. Promoure l'associacionisme i les diverses formes de participació i organització col·lectiva dels i de les joves.

Objectiu operatiu

20.3. Donar suport i reconeixement a la participació juvenil organitzada (associacions juvenils, federacions, grups no formals, plataformes, moviments, xarxes...) com a agent clau per dinamitzar i implicar la gent jove en allò col·lectiu (i en especial les entitats de lleure educatiu, per la seva potencialitat com a escoles de ciutadania).

Descripció

Foment i suport a les entitats juvenils i els grups de joves pel que fa a economia, logística i assessorament. Donar suport al teixit associatiu vers un nou plantejament del seu paper com a canalitzadors de demandes i com a escoles de ciutadania.

Subvencions, formacions, espais per treballar, etc.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Entitats juvenils i grups de joves.

Agents

Impulsors: la Generalitat, els ens locals, els consells comarcals i les diputacions.

Implicats: els ens locals; les entitats juvenils, i els grups de joves.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Servei d'Associacionisme i Educació en el Lleure de la DGJ

— SANZ, Jesús i ROCA, Clara. Foment i suport de l'associacionisme a Catalunya. Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, 2012

58. FORMACIÓ EN PARTICIPACIÓ PER A JOVES PER AL DIÀLEG AMB L'ADMINISTRACIÓ

Objectiu estratègic

21. Incrementar i millorar la interlocució dels i de les joves amb l'Administració.

Objectiu operatiu

21.5. Impulsar espais o canals de participació (siguin d'iniciativa institucional o de la gent jove) on les persones joves tinguin una incidència real en el procés de presa de decisions i en totes les fases d'elaboració de la política pública i atenent a la perspectiva inclusiva.

Descripció

Accions formatives en metodologies participatives per apoderar la gent jove i fomentar la iniciativa participativa de la societat civil. Es tracta de fomentar experiències participatives de transformació social, on la gent jove sigui protagonista i tingui capacitat d'incidència sobre els temes que els afecten. A banda, aquests espais formatius també es podrien convertir en facilitadors de més connexió entre col·lectius per trobar sinergies conjuntes.

Exemple: diverses sessions adreçades a la gent jove, perfils clau d'un territori, per formar-los en coneixements, eines i actituds participatives, perquè després puguin fer servir aquest aprenentatge en la relació que mantenen amb les institucions o per dur a terme experiències participatives de caire autònom.

Consideracions territorials

Municipis grans i mitjans, on hi ha més diversitat de joves organitzats.

Població diana

Joves d'associacions, joves provinents dels diferents processos participatius impulsats per l'Administració, grups de joves, plataformes i moviments socials.

Agents

Impulsors: la Generalitat i els consells comarcals.

Implicats: ens locals; entitats juvenils i grups de joves, i joves a títol individual.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- Programa de suport per al diàleg entre l'Administració i la gent jove de la DGJ/ACJ.
 - Programa Participaquè (no vigent) de la DGJ/ACJ.
 - Consells locals de joventut.
-

59. CREACIÓ DE CANALS I ESPAIS DE DIÀLEG ENTRE L'ADMINISTRACIÓ I LA GENT JOVE

Objectiu estratègic

21. Incrementar i millorar la interlocució dels i de les joves amb l'Administració.

Objectius operatius

21.3. Crear espais i canals de participació perquè la gent jove pugui dialogar amb les diferents administracions i construir de forma conjunta les polítiques públiques que els afecten, en especial en l'àmbit local (òrgans, processos, plans, reglaments, etc.).

21.4. Generar espais i metodologies de treball flexibles que garanteixin que els diferents perfils de joves puguin participar en igualtat de condicions i en funció de les seves necessitats i prioritats.

21.5. Impulsar espais o canals de participació (siguin iniciativa institucional o de la gent jove) on les persones joves tinguin una incidència real en el procés de presa de decisions i en totes les fases d'elaboració de la política pública i atenent a la perspectiva inclusiva.

Descripció

Dur a terme experiències participatives de diàleg entre la gent jove i l'Administració, on la gent jove sigui protagonista i tingui capacitat d'incidència sobre les polítiques públiques que els afecten. És important planificar i adaptar els canals a la forma de participar de la gent jove incentivant processos de participació, espais més estables de participació i mecanismes diversos.

Un exemple seria un municipi que vulgui treballar la participació i dugui a terme un procés participatiu per decidir conjuntament alguna qüestió que afecta els i les joves, o generi un espai d'interlocució per treballar-ho (assemblea, comissions de treballs, òrgans, jornades participatives...).

Consideracions territorials

Aquest programa s'hauria de vertebrar en municipis mitjans i grans, i en cas de territoris amb baixa densitat de població, fer-ho de manera supramunicipal.

Població diana

Entitats juvenils, grups de joves i joves a títol individual.

Agents

Impulsors: l'ajuntament, la Generalitat i els consells comarcals.

Implicats: ens locals; entitats juvenils i grups de joves, i joves a títol individual.

Tipus d'actuació. Finalista.

Estructural.

Referències

- Programa de Suport pel diàleg entre l'Administració i la gent jove de la DGJ/ACJ.
 - Consells locals de joventut.
-

60. PROGRAMA INTEGRAL I DE PROXIMITAT DE FORMACIÓ ARTÍSTICA

Objectiu estratègic

22. Augmentar l'accés i el consum cultural crític dels i de les joves, incidint en el trencament de les barres objectives i subjectives que el condicionen.

Objectiu operatiu

22.3. Promoure l'interès i l'educació en la cultura per fomentar un consum cultural crític del jovent.

Descripció

Tracta de l'elaboració d'un programa que integri tots els agents culturals del municipi (o de la comarca) i que vagin des dels centres educatius, els centres de formació especialitzada (per exemple les escoles d'art), els espais de creació cultural (per exemple els bucs d'assaig), els espais de difusió i exhibició (per exemple els teatres) a les associacions culturals diverses.

Exemple: escoles de música → bucs d'assaig → sales de concert.

Assignatures de plàstica de l'ESO → batxillerats artístics → escoles d'art → sales d'exhibició.

Aquest programa, degudament coordinat, hauria de buscar l'aproximació dels i de les joves a la cultura d'una manera polièdrica, on la persona jove es vertebrés com a protagonista, no sols com a consumidor, sinó també com a agent actiu, generant l'hàbit del consum artístic i de la capacitat crítica.

Consideracions territorials

Aquesta actuació s'hauria de vertebrar en municipis mitjans o a l'àmbit comarcal, en cas de municipis més petits.

Població diana

Joves en general.

Agents

Impulsors: l'ajuntament, i en cas de municipis molt petits, el consell comarcal.

Implicats: centres educatius, institucions culturals, associacions culturals, centres de exhibició i difusió, centres de producció, tècnics/ques municipals i comarcals de cultura i ensenyament...

Tipus d'actuació. Finalista.

61. CIRCUITS CULTURALS D'ÀMBIT SUPRAMUNICIPAL

Objectiu estratègic

22. Augmentar l'accés i el consum cultural crític dels i de les joves incidint en el trencament de les barres objectives i subjectives que el condicionen.

Objectiu operatiu

22.1. Augmentar l'accés i el consum cultural de les persones joves, tenint en compte l'heterogeneïtat de les condicions i oportunitats d'aquestes, els mitjans d'informació i els canals de consum que empren.

Descripció

Creació de circuits de difusió artística tant d'arts escèniques com plàstiques, que promoguin la programació estable d'activitats culturals generades per joves o pensades per un públic jove que fomentin més la periodicitat que les grans presentacions.

Consideracions territorials

Municipis petits i mitjans.

Població diana

Actuació adreçada tant als joves com a consumidors de cultura i als joves creadors.

Agents

Impulsors: els ajuntaments i els consells comarcals.

Implicats: gestors d'equipaments (tant públics com privats).

Tipus d'actuació. Finalista.

62. CONVENI AMB LA PREMSA LOCAL I LA COMARCAL

Objectiu estratègic

22. Augmentar l'accés i el consum cultural crític dels i de les joves incidint en el trencament de les barres objectives i subjectives que els condicionen.

Objectiu operatiu

22.6. Potenciar, difondre i revalorar les manifestacions culturals de proximitat, de baix cost i consum proper impulsades per col·lectius juvenils.

Descripció

El consell comarcal pot signar convenis amb l'Associació Catalana de Premsa Gratuïta (ACPG) i l'Associació Catalana de Premsa Comarcal (ACPC) per difondre les iniciatives culturals impulsades per joves i/o adreçades a ells a fi de fomentar el consum de proximitat.

Consideracions territorials

Àmbit comarcal o municipis grans.

Població diana

Actuació adreçada tant als joves com a consumidors de cultura i als joves creadors.

Agents

Impulsors: els consells comarcals.

Implicats: tècnics/ques municipals de joventut i entitats i associacions de joves.

Tipus d'actuació. Finalista.

63. CENS COMARCAL D'EQUIPAMENTS I RECURSOS CULTURALS

Objectiu estratègic

23. Potenciar la creació artística i la producció cultural dels i de les joves.

Objectiu operatiu

23.1. Organitzar plataformes vertebrades territorialment i dotar-les econòmicament per desenvolupar espais de creació, producció i intercanvi cultural que afavoreixin les expressions culturals de les persones joves.

Descripció

Generar un cens d'àmbit comarcal i actualitzable fàcilment, que reculli els equipaments culturals, els centres de producció, els centres de formació, les associacions d'artistes, les convocatòries, els festivals, les ajudes...

Aquest cens també hauria de servir per facilitar recursos, coneixements i eines per als joves i facilitar la col·laboració intermunicipal mitjançant la gestió conjunta dels equipaments i els recursos.

Consideracions territorials

Pot ser municipal o comarcal.

Població diana

Actuació adreçada als joves creadors i eina per als professionals de les polítiques de joventut.

Agents

Impulsors: tècnics/ques municipals i comarcals.

Implicats: entitats i associacions que gestionen espais culturals.

Tipus d'actuació. Finalista.

Estructural.

64. SUPORT A L'ASSOCIACIONISME ARTÍSTIC

Objectiu estratègic

23. Potenciar la creació artística i la producció cultural dels i de les joves.

Objectiu operatiu

23.1. Organitzar plataformes vertebrades territorialment i dotar-les econòmicament per desenvolupar espais de creació, producció i intercanvi cultural que afavoreixin les expressions culturals de les persones joves.

Descripció

Programa de promoció i suport per fomentar l'associacionisme artístic entre els i les joves a fi de fomentar la creació i la difusió de les seves obres.

El treball associatiu permet vehicular millor les ajudes als creadors (ajudes no exclusivament econòmiques) i alhora conèixer millor les necessitats perquè l'Administració hi pugui donar una resposta més eficient.

Treballar amb associacions de joves creadors, a part de facilitar la interlocució, permet proporcionar-los espais per produir, espais per gestionar i programar, i fomentar iniciatives seves vinculades al municipi.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot vertebrar a l'àmbit municipal.

Població diana

Joves creadors o amb interessos artístics i culturals.

Agents

Impulsors: àrea de Joventut de l'ajuntament.

Implicats: àrea de cultura de l'ens local, joves, entitats i associacions.

Tipus d'actuació. Finalista.

65. PROGRAMACIÓ D'INICIATIVES JOVES

Objectiu estratègic

23. Potenciar la creació artística i la producció cultural dels i de les joves.

Objectiu operatiu

23.1. Organitzar plataformes vertebrades territorialment i dotar-les econòmicament per desenvolupar espais de creació, producció i intercanvi cultural que afavoreixin les expressions culturals de les persones joves.

Descripció

Aquesta actuació consisteix a establir quotes de programació d'activitats, tant generades per joves com adreçades a ells, en els equipaments, els festivals i les programacions regulars que es desenvolupen al municipi. Aquestes programacions disposen almenys dels mateixos recursos que per a les programacions més generalistes, i permeten fer una feina de mediació i de seguiment del procés, a fi de garantir els nivells de qualitat imprescindibles en la seva producció.

Amb aquestes quotes de programació garantides, s'adapten a les característiques del col·lectiu jove (horaris, preus, necessitats de mobilitat, interessos, etc.) haurien de facilitar la creació i la producció dels i de les joves, però també el consum cultural.

La difusió d'aquestes iniciatives es fa a escala comarcal, i no tan sols al municipi.

Consideracions territorials

Aquest programa s'hauria de vertebrar en municipis mitjans i grans, i en cas de territoris amb baixa densitat de població, fer-ho de manera supramunicipal.

Població diana

Joves en general i joves creadors.

Agents

Impulsors: regidories de joventut i cultura de l'ajuntament i conselleries comarcals.

Implicats: responsables d'equipaments i programadors culturals.

Tipus d'actuació. Finalista.

66. PROGRAMACIONS D'ACTIVITATS SOCIOCULTURALS

Objectiu estratègic

24. Impulsar la cultura i la llengua catalanes com a eines de dinamització, cohesió i inclusió social.

Objectiu operatiu

24.2. Impulsar programes d'intervenció que utilitzin la llengua, la creació i l'expressió cultural juvenil com a eina per a la dinamització, la inclusió i la cohesió social, amb la participació de les persones joves.

Descripció

Programar activitats socioculturals als espais joves (en especial activitats d'iniciació o complementàries a la formació artística) equilibrant, d'una banda, els interessos i les demandes dels i de les joves que ens facin arribar, però alhora també promovent el coneixement d'altres propostes, iniciatives, estils, etc. adreçats als i les joves que potser desconeixen, i fomentar així noves inquietuds.

Cal tenir en compte l'heterogeneïtat de les persones joves, és a dir, que cal programar pensant en la diversitat de gustos i aficions.

Consideracions territorials

Aquest programa s'hauria de vertebrar a l'àmbit municipal.

Població diana

Joves creadors o amb interessos artístics i culturals.

Agents

Impulsors: l'ajuntament.

Implicats: joves, entitats i associacions.

Tipus d'actuació. Finalista.

67. PROGRAMES D'ACCIÓ I ANIMACIÓ PER FOMENTAR LES RELACIONS INTERCULTURALS I LA CONSTRUCCIÓ DE REFERENTS COMUNS EN EL TERRITORI

Objectiu estratègic

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

Objectiu operatiu

29.1. Reconèixer, valorar i protegir la diversitat existent entre la joventut del nostre país.

Descripció

Actuacions que impulsen l'educació en la diversitat i la cooperació intercultural a través d'un àmbit concret de la vida de les persones joves: l'esport, la cultura, l'associacionisme.

- En l'àmbit esportiu: activitats d'educació contínua intercultural per a l'esport amb l'objectiu de millorar l'accés de les minories i els i les joves d'origen immigrant a les entitats esportives i a la pràctica de l'esport en general.
- En l'àmbit cultural: es tracta de fomentar la creació i la producció cultural entre totes les persones joves, vigilant de no classificar els artistes o les seves produccions pel seu origen ètnic o nacional; difonent i apropant els equipaments culturals als diferents col·lectius; facilitar els recursos necessaris per a la producció i la difusió cultural, amb especial atenció als col·lectius més allunyats; difondre l'existència de la diversitat cultural i el pluralisme a través de les expressions artístiques i culturals.
- En l'associacionisme: actuacions que proporcionin eines i recursos a les entitats perquè puguin esdevenir més inclusives; incorporar les preocupacions i les necessitats dels col·lectius joves d'origen immigrant i les minories ètniques en els projectes associatius, incorporar la participació de les associacions d'immigrants i agrupacions ètniques a les xarxes locals juvenils; estimular la renovació i el dinamisme de la base ètnica de les entitats; millorar la participació dels i de les joves de les minories ètniques i culturals.

Consideracions territorials

Es poden desenvolupar en diferents tipus de municipis.

Població diana

Joventut (adolescència i infància).

Agents

Impulsors: els ens locals (tècnics i tècniques de joventut, persones educadores).

Implicats: associacions, escoles, grups de joves.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- Programa interculturalitat i territori DGJ/ACJ, on s'inclou un apartat de recursos relacionats amb el programa Calidoscopi o Suport a l'associacionisme juvenil i a l'educació en el lleure. El manual Sanduk. Guia per a la formació dels educadors i les educadores en interculturalitat i immigració és la referència per a aquests tipus d'actuacions.
- ALBERICH, Neus; N'DIAYE, Mawa. "Sinergia. Interculturalitat en les polítiques locals de joventut". Secretaria de Joventut, 2010.

68. PROMOCIÓ I EDUCACIÓ ENTRE IGUALS

Objectiu estratègic

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

Objectius operatius

29.4. Reconèixer i promoure nous valors, actituds i models o patrons relacionals basats en el respecte i la igualtat que contribueixin a garantir unes relacions igualitàries.

29.6. Impulsar unes relacions igualitàries entre les persones joves, especialment respecte al seu grup d'iguals i les seves relacions de parella.

Descripció

Projecte basat en la capacitació i la formació de persones joves de la mateixa comunitat i/o grup d'edat perquè portin a terme actuacions com a agents comunitaris dins del grup d'iguals en algun àmbit determinat (prevenció de les violències que afecten els i les joves, promoció de la salut, foment de la igualtat entre nois i noies, acollida, educació i formació...). Aquestes persones han de ser les promotores de les campanyes adreçades als i a les joves en els seus espais, com també persones que poden facilitar recursos i serveis on orientar la resta de joves.

Consideracions territorials

Actuacions més adequades per a municipis grans (de més de 20.000 habitants) o per ser dutes a terme per un consell comarcal.

Població diana

Joves educadors, joves que freqüenten serveis i equipaments juvenils, joves que fa temps que viuen en un municipi, joves participatius... amb el suport i l'acompanyament de professionals.

Joves educands, qualsevol altre jove el perfil del qual es concreta depenent del projecte.

Agents

Impulsors: un ens local (dinamitzador/a de joventut, educador/a de carrer).

Implicats: joves.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències:

— Projecte de l'associació Emetis: www.emetis.org.

— Projecte de convivència i èxit educatiu del Departament d'Ensenyament.

69. IGUALTAT EN L'ACCÉS ALS SERVEIS

Objectiu estratègic

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

Objectiu operatiu

29.6. Impulsar unes relacions igualitàries entre les persones joves, especialment respecte al seu grup d'iguals i les seves relacions de parella.

Descripció

Activitats per prevenir processos d'exclusió social en l'accés als serveis, adaptant o facilitant l'entrada de joves amb més obstacles i més invisibilitzats que la majoria, com poden ser persones nouvingudes o d'origen immigrant, aturats i aturades, joves amb diversitat funcional, joves amb càrregues familiars, joves amb pocs recursos, etc.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Les persones joves, especialment aquelles més vulnerables.

Agents

Impulsors: ens locals (regidors, serveis de joventut o altres serveis).

Implicats: serveis socials, educador/a, mestres, psicopedagogs, professors/ores...

Típus d'actuació. Finalista.

Estructural.

Referències

— Carpeta de recursos de la DGJ-ACJ.

— ALBERICH, Neus; N'DIAYE, Mawa "Sinergia. Interculturalitat en les polítiques locals de joventut". Secretaria de Joventut, 2010.

70. FORMACIÓ DELS PROFESSIONALS EN COMPETÈNCIA INTERCULTURAL, LA GESTIÓ DE LA DIVERSITAT I LA PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT ENTRE PERSONES JOVES

Objectiu estratègic

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

Objectius operatius

29.1. Reconèixer, valorar i protegir la diversitat existent entre la joventut del nostre país.

29.4. Reconèixer i promoure nous valors, actituds i models o patrons relacionals basats en el respecte i la igualtat que contribueixin a garantir unes relacions igualitàries.

29.6. Impulsar unes relacions igualitàries entre les persones joves, especialment respecte al seu grup d'iguals i les seves relacions de parella.

Descripció

Activitats de formació, assessorament i acompanyament en l'aplicació pràctica de competències. Amb la finalitat d'impulsar programes i accions de dinamització intercultural, de detecció de les desigualtats, de mediació, de visibilització i apoderament de col·lectius amb més dificultats, etc.

D'aquesta manera es poden dur a terme accions de formació específica en inclusió social per professionals de joventut on abordar amb especial rellevància les perspectives intercultural i de gènere no sols per trencar amb la mirada estereotipada i homogènia sobre la joventut i construir polítiques que donin resposta a la diversitat de la població jove, sinó també per promoure models relacionals no androcèntrics ni etnocèntrics.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Els professionals de joventut i altres agents del territori que treballen en la realització d'actuacions adreçades al col·lectiu juvenil.

Agents

Impulsors: els municipis, els consells comarcals, la Generalitat i les diputacions.

Implicats: professionals de la xarxa.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

Unitat didàctica Inclusió Social Formació Polítiques de Joventut: http://virtual.eapc.cat/file.php/1/continuts_cursos_EAPC/Joventut/modul_inclusio/inici.html

71. PROTOCOLS D'ACOLLIDA ALS SERVEIS I ELS EQUIPAMENTS JUVENILS

Objectiu estratègic

30. Promoure l'acollida de les persones joves nouvingudes i les relacions interculturals entre les persones joves i el seu entorn.

Objectiu operatiu

30.1. Millorar l'acollida, l'atenció, la informació i l'orientació dels nous ciutadans i ciutadanes joves per facilitar la seva autonomia i el seu accés als recursos públics i privats.

Descripció

Actuació perquè els equipaments i els serveis juvenils esdevinguin espais d'acollida per a joves novinguts i nouvingudes. En primer lloc, es poden adaptar els serveis i els recursos perquè tothom s'hi senti reconegut. En segon lloc, es poden promoure accions específiques per a joves amb aquest perfil, si escau (llengua, coneixement de l'entorn...). I en tercer lloc, es poden promoure espais i ocasions de contacte i trobada entre joves novinguts i nouvingudes al municipi per potenciar l'acollida en tots els àmbits de la seva vida.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot desenvolupar en qualsevol municipi que tingui equipaments juvenils.

Població diana

Joves novinguts i nouvingudes al territori.

Agents

Impulsors: els municipis.

Implicats: serveis i equipaments juvenils.

Tipus d'actuació. Estructural.

72. XARXA DE LOCALS D'ACOLLIDA PER A JOVES NOUINGUTS I NOUINGUDES

Objectiu estratègic

30. Promoure l'acollida de les persones joves nouvingudes i les relacions interculturals entre les persones joves i el seu entorn.

Objectiu operatiu

30.1. Millorar l'acollida, l'atenció, la informació i l'orientació dels nous ciutadans i ciutadanes joves per facilitar la seva autonomia i el seu accés als recursos públics i privats.

Descripció

Es tracta de crear espais de coordinació i de treball en xarxa entre diferents serveis, professionals, entitats, agents... per acompanyar i derivar joves nouvinguts i nouvingudes. Per exemple: professionals de joventut, agents d'acollida, escola d'adults, aules d'acollida, Consorci de Normalització Lingüística, sindicats, entitats juvenils...

El primer pas és conèixer els recursos que existeixen en el territori i què és el que cadascun pot oferir, el segon pas és establir la coordinació entre aquests, establint un protocol de treball, de comunicació, de treball en comú i de coordinació (segons les necessitats).

Consideracions territorials

Actuació per a municipis mitjans, grans i, en el cas de municipis més petits, se'n poden crear d'àmbit comarcal.

Població diana

Agents que treballen al territori en l'acollida de joves nouvinguts i nouvingudes.

Agents

Impulsors: àrees de joventut i immigració (o nova ciutadania o com es digui a cada territori).

Implicats: aquells agents que hi hagi en el territori (oficina jove, agents d'acollida, educadors/ores, escola d'adults, sindicats, entitats).

Tipus d'actuació. Estructural.

73. PLANS LOCALS DE PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE LES VIOLÈNCIES QUE AFECTEN LES PERSONES JOVES

Objectiu estratègic

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe).

Objectius operatius

31.2. Facilitar l'establiment de relacions que permetin la gestió pacífica dels conflictes i l'eradicació de les violències entre les persones joves.

31.4. Fomentar l'ús de la mediació i de les polítiques de mediació com a instrument de resolució pacífica de conflictes en totes aquelles situacions conflictives en què puguin veure's immerses les persones joves.

Descripció

Un pla local de promoció de la convivència i prevenció de les violències que afecten les persones joves és un instrument útil per afrontar, en qualsevol territori (barri, municipi, xarxa de municipis o comarca), la promoció de la convivència, perquè aporta respostes concretes a les situacions de violència que es puguin donar, ja que:

- Facilita la disminució de les agressions al territori.
- Promou models positius de relació i resolució de conflictes.
- Redueix la tolerància a la violència en la comunitat.
- Implica tota la comunitat en canvis que afavoreixen la prevenció de les violències.
- Millora la cohesió social.

Per elaborar un pla local de promoció de la convivència i prevenció de les violències que afecten les persones joves és necessari desenvolupar les fases següents:

1. Primera fase: coordinació, anàlisi de la realitat i capacitat de recursos.
2. Segona fase: planificació i implementació de les accions.
3. Tercera fase: seguiment, avaluació i recerca.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Professionals de joventut i altres agents del territori que treballen en la prevenció de les violències que afecten persones joves.

Agents

Impulsors: ajuntaments, consells comarcals, Generalitat i diputacions.

Implicats: professionals de la xarxa, IES, famílies i policia.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

- www.gencat.cat/joventut/modelviolencies
-

74. ACTUACIONS DE PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA AMB JOVES

Objectiu estratègic

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe).

Objectius operatius

31.1. Promoure la convivència, la resolució de conflictes, la prevenció de violències i la solidaritat entre les persones joves.

31.3. Sensibilitzar i capacitar les persones joves en el respecte a la diversitat i la resolució de conflictes.

Descripció

Amb la voluntat de treballar amb les persones joves, els valors de foment de la solidaritat, respecte a la diferència i la resolució pacífica de conflictes, es poden dissenyar actuacions adreçades a joves d'entre 14 i 17 anys de promoció de la convivència a través de l'ús de diversos formats: cinema, vídeo, teatre..., que fomentin la reflexió i el debat en un marc participatiu.

Utilitzar aquests mecanismes pot ajudar els professionals a fer que les persones joves no se sentin qüestionades directament, sinó que es presentin situacions sobre les quals han de reflexionar i debatre amb la distància que ens atorga el medi i els facilita que es puguin aproximar a la realitat de l'altre, atès que viuen com si fossin propis els sentiments i els valors d'un personatge, ja sigui per identificació o imitació.

A través d'aquests formats es poden identificar causes i conseqüències de la violència, el racisme, la xenofòbia, l'autoritarisme... Tot això pot proporcionar experiències que resultin capacitadores per prevenir la violència.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Joves d'entre 14 i 17 anys.

Agents

Impulsors: els ajuntaments, els consells comarcals, la Generalitat i les diputacions.

Implicats: IES i professionals de la xarxa.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

— www.gencat.cat/joventut/modelviolencies

75. ANÀLISI I RECERCA DEL FENOMEN DE LES VIOLÈNCIES A L'ÀMBIT LOCAL

Objectiu estratègic

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe).

Objectiu operatiu

31.3. Sensibilitzar i capacitar les persones joves en el respecte a la diversitat i la resolució de conflictes.

Descripció

Abans de començar a treballar sobre violències cal contextualitzar les condicions de vida i les característiques principals dels i de les joves del municipi en relació amb el fenomen.

D'aquesta manera, és molt important fer actuacions d'anàlisi i recerca que permetin:

- Conèixer els models de violències existents al municipi des de la perspectiva dels protagonistes de la comunitat: joves, famílies i recursos professionals, públics i privats.
- Disposar d'un coneixement de la realitat que permeti la creació d'instruments i mecanismes per a la prevenció de les violències que afecten les persones joves al municipi.
- Generar espais de trobada per a la creació o la millora de protocols d'intervenció, així com la sistematització dels recursos existents que poden aportar des de la perspectiva de la prevenció de les violències que afecten les persones joves.

Del procés de recerca és important que surtin una sèrie d'instruments detallats a continuació:

- Diagnosi de tipologies: cal tenir una anàlisi de les tipologies de violències, els perfils i els discursos legitimadors existents, així com dels espais on es produeixen les diferents manifestacions violentes.
 - Mapa dels recursos tècnics i socials: s'ha de fer un mapa dels recursos tècnics i socials del territori per poder conèixer-los i definir amb qui cal coordinar-se, quin rol hi fa cadascú i de quins recursos es compta.
 - Recull d'eines: aplec d'eines i recursos existents sobre com detectar situacions de violència.
-

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi.

En funció de l'àmbit territorial, la precisió i la disponibilitat de la informació seran més o menys acurades.

Població diana

La població diana d'aquesta actuació són les persones joves, al mateix temps que altres agents de la comunitat identificats com a rellevants en la prevenció de les violències, com poden ser la família, l'escola, etc.

Agents

Impulsors: els ajuntaments i els consells comarcals.

Implicats: famílies; escoles i IES; entitats esportives; associacions del lleure educatiu, etc.

Tipus d'actuació. Anàlisi o recerca.

Referències

- www.gencat.cat/joventut/modelviolencies
-

76. FORMACIÓ EN PREVENCIÓ DE LES VIOLÈNCIES PER A PROFESSIONALS DE JOVENTUT

Objectiu estratègic

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe).

Objectiu operatiu

31.1. Promoure la convivència, la resolució de conflictes, la prevenció de violències i la solidaritat entre les persones joves.

Descripció

La sensibilització i el suport dels diferents agents que hi intervenen és clau a l'hora de treballar la prevenció de les violències. Per això és important crear un mòdul de formació bàsica per als professionals de joventut, i altres agents del territori que formin part de la xarxa de professionals territorial, amb la voluntat de:

- Crear espais de relació i comunicació entre els diferents agents integrants de la comunitat.
 - Capacitar en prevenció i promoció de la tolerància dels i de les joves, les famílies i els/les professionals.
 - Capacitar en els conceptes, els procediments i les actituds elementals sobre violències i joves.
 - Contextualitzar el projecte i l'enfocament de la intervenció.
-

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial, però pot ser una actuació adequada per fer-la a escala comarcal o en municipis grans amb cert nombre de professionals i agents.

Població diana

Professionals de joventut i altres agents del territori que treballen en la prevenció de les violències que afecten persones joves.

Agents

Impulsors: els ajuntaments, els consells comarcals, la Generalitat i les diputacions.

Implicats: professionals de la xarxa.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

- www.gencat.cat/joventut/modelviolencies
-

77. ACTUACIONS PER FACILITAR LA PREVENCIÓ, LA DETECCIÓ I L'ATENCIÓ DE JOVES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Objectiu estratègic

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe).

Objectiu operatiu

31.1. Promoure la convivència, la resolució de conflictes, la prevenció de violències i la solidaritat entre les persones joves.

Descripció

El fenomen de la violència masclista que afecta la població jove es manifesta de manera diferent de com ho fa en adults. És per això que els serveis de joventut elaboren actuacions dirigides a la prevenció, la detecció i l'atenció de la violència masclista en població jove.

Els professionals han de dotar-se d'eines per desenvolupar actuacions de sensibilització i prevenció adreçades a la població jove i adolescent destinades a prevenir i eliminar la violència masclista.

També cal elaborar recursos perquè els professionals puguin elaborar una detecció precoç davant de casos en què s'intueix violència masclista entre adolescents i joves, per tal d'actuar de forma immediata, al mateix temps que proporcionar pautes d'actuació per oferir-los una primera acollida i fer un acompanyament adequat als serveis i professionals especialitzats del territori davant d'una situació efectiva de violència masclista.

Consideracions territorials

Aquesta actuació es pot portar a terme en qualsevol tipus de municipi i àmbit territorial.

Població diana

Professionals de joventut i altres agents del territori que treballen en l'abordament de la violència masclista en població jove.

Agents

Impulsors: els ajuntaments, els consells comarcals, la Generalitat i les diputacions.

Implicats: professionals de la xarxa.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

— <http://jove.cat/protocolviolenciajove>.

78. PROGRAMES DE CONVIVÈNCIA I PARTICIPACIÓ EN L'ESPAI PÚBLIC

Objectiu estratègic

32. Fomentar l'ús de l'espai públic de les nostres viles i ciutats com a formes d'expressió de la col·lectivitat.

Objectiu operatiu

32.1. Impulsar l'ús dels espais públics amb perspectiva comunitària i inclusiva, com una eina cabdal de cohesió social.

Descripció

Es tracta de programes que promouen la convivència, la participació i la interacció de diferents col·lectius (de joves i/o de joves-adults) en l'espai públic. En els espais públics hi ha una diversitat de circumstàncies, de persones i de situacions que es poden aprofitar com a oportunitat per treballar la convivència, la comunicació quotidiana, l'ús de l'espai públic, la interculturalitat...

Treballen per implicar els mateixos joves, els veïns i les entitats del territori en la millora de la convivència i la interacció en aquests espais, on se socialitzen les persones joves.

Se centren en la detecció i el coneixement de joves i de dinàmiques d'ús dels espais, per tal de prevenir conflictes i proposar actuacions a partir dels interessos i les iniciatives que sorgeixin del treball comunitari.

S'acostumen a desenvolupar diferents tipus d'accions: activitats que parteixen de la iniciativa i la implicació de les persones joves, responsabilitzant-los del seu temps lliure; accions proposades pels educadors i educadores amb les quals intenten engrescar la participació de joves, entitats, col·lectius; accions de prevenció i d'intervenció dels educadors/ores o mediadors/ores en conflictes puntuals mitjançant accions comunitàries que generin experiències satisfactòries d'ús i interacció en l'espai públic; actuacions per apropar els recursos a les persones joves, especialment aquelles que estan en situació de risc o que pertanyen a col·lectius d'origen estranger; detecció de casos i necessitats concretes dels i de les joves per posar-los en contacte amb altres serveis i recursos, i actuacions que promouen el treball en xarxa comunitari per a la promoció de la interacció i la bona convivència en l'espai públic.

Consideracions territorials

Aquestes actuacions es desenvolupen des de la proximitat de l'àmbit municipal. Ha estat més desenvolupada en municipis mitjans i grans.

Població diana

Joves. Especialment acostumen a estar més dirigits vers joves més allunyats de l'Administració (aquells que no fan ús dels recursos i serveis públics) o que estan en situació de risc.

Agents

Impulsors: els ens locals.

Implicats: professionals i recursos locals de l'Administració, entitats (juvenils o no), grups de joves; líders o persones de referència...

Típus d'actuació Finalista.

Referències

- Barri Educador al Raval (Casal dels Infants).
 - Joves en Xarxa (Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet): <http://www.jovesenxarxa.com/>.
-

79. ACTES LÚDICS I COMUNITARIS ALS ESPAIS PÚBLICS

Objectiu estratègic

32. Fomentar l'ús de l'espai públic de les nostres viles i ciutats com a formes d'expressió de la col·lectivitat.

Objectiu operatiu

32.1. Impulsar l'ús dels espais públics amb perspectiva comunitària i inclusiva, com una eina cabdal de cohesió social.

Descripció

Són actuacions que promouen la realització d'actes lúdics, culturals, esportius, educatius... de caràcter comunitari en els espais públics (places, biblioteques, patis d'escola oberts...). Amb aquestes accions es pretén dinamitzar els espais públics perquè siguin espais de participació i interacció de les persones d'un territori; posar en contacte diferents agents i col·lectius d'un territori i, si és possible, que treballin per un projecte comú; fomentar el teixit associatiu d'un territori per acostar-lo a la ciutadania; donar a conèixer formes d'expressió culturals, artístiques, lúdiques, esportives d'aquell territori.

Poden tenir diferents formats: competició esportiva on participen equips formats per a l'ocasió; una fira d'entitats i de diferents col·lectius; una jornada amb activitats diverses (culturals, artístiques...) organitzades o desenvolupades per persones o col·lectius del territori; una jornada gastronòmica participativa...

Són actuacions que poden tenir també la finalitat de ser el punt d'inici (o de culminació o de visibilització) d'un procés més ampli.

Consideracions territorials

Aquestes actuacions es desenvolupen des de la proximitat de l'àmbit municipal.

Població diana

La ciutadania en general, encara que poden anar destinats també a un grup d'edat o a un perfil més concret (joves, infants i joves...).

Entitats i col·lectius.

Agents

Impulsors: els ens locals.

Implicats: professionals i recursos locals de l'Administració, entitats (juvenils o no), grups de joves, associacions de veïns i veïnes, líders o persones de referència de diferents col·lectius...

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— Programa interculturalitat i territori DGJ/ACJ, on s'inclou un apartat de recursos relacionats amb el programa Calidoscopi o Suport a l'associacionisme juvenil i a l'educació en el lleure. El manual Sanduk. Guia per a la formació dels educadors i les educadores en interculturalitat i immigració és la referència per a aquests tipus d'actuacions.

Exemple: Festival de Sopes del Món (Nou Barris) <http://www.9bacull.org/ca/node/341>

80. TRANSPORT NOCTURN PER A FESTES MAJORS

Objectiu estratègic

33. Promoure una mobilitat accessible i sostenible arreu del territori amb perspectiva inclusiva i que tingui en compte les necessitats de desplaçament juvenil.

Objectiu operatiu

33.3. Impulsar la mobilitat sostenible (a peu, en bicicleta, en transport públic i en vehicle elèctric) per disminuir la presència del vehicle privat als carrers i espais públics i reduir els efectes de la mobilitat en el medi ambient.

Descripció

Es tracta de posar a disposició dels i de les joves un servei de bus nocturn tutoritzat que els pugui traslladar als municipis que celebren les seves festes majors. Aquesta actuació pretén, d'una banda, reduir els riscos que comporten els possibles desplaçaments dels i de les joves a les poblacions veïnes amb el transport privat, i, de l'altra, fomentar la relació entre la gent jove de diferents municipis d'un mateix entorn territorial.

Aquesta actuació pot formar part d'un programa de prevenció de riscos (vegeu la fitxa Intervenció preventiva en festes majors).

Consideracions territorials

És una actuació que és adequada que es faci a escala comarcal o supramunicipal.

Població diana

Joves en general.

Agents

Impulsors: l'ajuntament i el consell comarcal.

Tipus d'actuació. Finalista.

81. CAMPANYES DE FOMENT DEL TRANSPORT PÚBLIC

Objectiu estratègic

33. Promoure una mobilitat accessible i sostenible arreu del territori amb perspectiva inclusiva i que tingui en compte les necessitats de desplaçament juvenil.

Objectiu operatiu

33.3. Impulsar la mobilitat sostenible (a peu, en bicicleta, en transport públic i en vehicle elèctric) per disminuir la presència del vehicle privat als carrers i espais públics i reduir els efectes de la mobilitat en el medi ambient.

Descripció

Són campanyes d'informació que pretenen millorar el coneixement i la valoració per part dels i de les joves del sistema de transport públic de l'entorn. Es tracta d'explicar, a través de tallers o d'activitats lúdiques, per exemple, quins són els sistemes de transport públic (bus urbà o interurbà, sistema ferroviari, etc.), el sistema de títols de viatges, així com sensibilitzar de l'ús del transport públic per a tot tipus de desplaçaments (obligats i no obligats).

Consideracions territorials

En municipis mitjans o grans es pot fer a escala local. En territoris amb municipis petits, ho pot implementar el consell comarcal o altres ens de caire supramunicipal.

Població diana

Joves en general.

Agents

Impulsors: els ajuntaments i el consell comarcal.

Implicats: àrea de transport i mobilitat.

Tipus d'actuació. Finalista.

82. JORNADA DE SENSIBILITZACIÓ SOBRE OPORTUNITATS LABORALS I DE VIDA EN LES COMARQUES RURALS D'ORIGEN

Objectiu estratègic

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels i de les joves al medi rural.

Objectiu operatiu

36.1. Prestigiar i positivitzar el medi rural i les professions desenvolupades per donar-hi servei reconeixent el valor afegit a la seva tasca, especialment la dels i de les joves que treballen en el sector primari.

Descripció

Es tracta de l'organització de tallers informatius per a joves estudiants de formació secundària obligatòria i postobligatòria, per tal de sensibilitzar els i les joves del territori de la necessitat del seu retorn, per tal de mantenir la seva vitalitat i dinamisme, donar a conèixer els recursos del propi territori rural (culturals, naturals, ocupacionals, econòmics, teixit empresarial, etc.), encoratjar els i les joves perquè la seva aposta laboral sigui establir-se al seu territori, ja sigui mitjançant l'autoocupació o bé per compte aliè i ajudar en la transició de la formació al treball els i les joves de formació professional.

El format dels tallers pràctic, pot ser ponències sobre els recursos existents per part de professionals i entitats implicades en el desenvolupament local i la presentació/debat o visites a empreses i professionals autònoms de sectors estratègics de la comarca o relacionats amb els estudis dels i de les joves.

Es recomana que la jornada sigui en horari escolar i, si és convenient, combinar-la amb estudiants de diferents centres educatius de la comarca.

Consideracions territorials

Comarques rurals catalanes.

Àmbit municipal o comarcal.

Població diana

Joves estudiants de centres educatius de la comarca, especialment aquells dels últims cursos d'ESO, Batxillerat i cicles formatius (abans del moment de trencament amb el territori d'origen).

Agents

Impulsors: ajuntaments/consell comarcal; centres educatius; teixit empresarial; entitats implicades en la promoció econòmica (agències de desenvolupament local, grups d'acció local LEADER, entre d'altres).

Implicats: entitats que fan orientació professional i emprenedoria comarcal, i altres entitats supracomarcales que poden aportar coneixement sobre els recursos de la comarca, com universitats, etc.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— En el marc del projecte ODISSEU s'han organitzat jornades que segueixen aquesta metodologia i es poden prendre com a referència.

Exemple: Jornada del talent i el territori. Nosaltres ens quedem - Oportunitats laborals dels i de les joves a les Terres de l'Ebre (17/10/2013), Consorci per al Desenvolupament del Baix Ebre-Monstia.

83. EINA PER AL SEGUIMENT DE LA CARRERA PROFESSIONAL DE JOVES DEL MEDI RURAL

Objectiu estratègic

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels i de les joves al medi rural.

Objectiu operatiu

36.4. Generar vincles i contactes amb els i les joves del medi rural que es desplacen a estudiar per informar-los de les oportunitats existents en el seu territori d'origen.

Descripció

Es tracta de fer un seguiment de la carrera professional dels i de les joves de les comarques rurals per mantenir el contacte i afiançar el vincle amb el territori d'origen, i analitzar la correspondència entre els recursos i els sectors econòmics del territori i el perfil professional de la seva joventut.

El seguiment es fa utilitzant una base de dades informatitzada on introduir el contacte, els estudis i la carrera professional dels i de les joves abans del moment de trencament amb la comarca d'origen. Inicialment poden ser els mateixos instituts, que transfereixin les dades amb el consentiment de l'alumnat, o bé alguna altra organització impulsora que faci xerrades informatives per explicar el motiu del seguiment i passar una enquesta als joves d'últims cursos perquè s'hi apuntin. Després de la primera inscripció cal que el/la jove sigui qui actualitzi el seu perfil anualment a la base de dades.

L'organització gestora de les dades pot enviar informació periòdica sobre activitats culturals i oportunitats laborals a la comarca d'origen, i, d'altra banda, segons els resultats de l'anàlisi, es poden dur a terme accions associades per augmentar el coneixement dels jaciments d'ocupació del territori entre els i les joves que han de decidir el seu futur professional.

Consideracions territorials

Comarques rurals catalanes.
Àmbit comarcal.

Població diana

Joves estudiants de secundària i batxillerat, especialment aquells dels últims cursos (abans del moment de trencament amb el territori d'origen).

Agents

L'actuació requereix una acció coordinada entre diferents agents implicats, dels quals qualsevol d'ells pot ser-ne l'impulsor: consell comarcal; centres educatius; entitats gestores de borses de treball local/comarcal, i entitats implicades en l'orientació professional i d'emprenedoria comarcal.

Tipus d'actuació. Estructural.

Referències

— En el marc del projecte ODISSEU, a la comarca del Solsonès, s'han creat un portal i una base de dades interactiva que es pot fer extensible per gestionar la base de dades de seguiment de joves.

84. VISITES EXPLORATÒRIES A LES EMPRESES DEL MEDI RURAL

Objectiu estratègic

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels i de les joves al medi rural.

Objectiu operatiu

36.4. Generar vincles i contactes amb els i les joves del medi rural que es desplacen a estudiar per informar-los de les oportunitats existents en el seu territori d'origen.

Descripció

Es tracta de fer visites tècniques d'estudiants (especialment universitaris dels darrers cursos) originaris de la comarca o no a les empreses d'un territori rural, per facilitar el contacte entre joves i empreses, sensibilitzar les empreses sobre el talent jove, facilitar la inserció laboral de joves i l'emprenedoria i mostrar als i les joves les oportunitats laborals i d'emprenedoria existents a les seves comarques rurals.

Cal contactar amb les empreses participants i sensibilitzar-les en el tema i que cal convocar els i les joves participants (contacte amb les universitats, possibilitats de pràctiques, etc.). S'han de prioritzar joves estudiants universitaris d'últim curs de carrera i originaris de la comarca o comarques veïnes.

Durant la jornada/visita, les empreses presenten la seva activitat, quines qualitats valoren en els seus equips de treball i les necessitats quant a personal, innovació i prototips, i també les possibilitats d'estada en pràctiques per desenvolupar una tasca concreta però diferent de l'activitat ordinària de l'empresa. Els i les joves han de tenir l'oportunitat de presentar-se i establir un contacte directe amb les empreses en una trobada cara a cara (que fomenti el debat o com una sessió de *networking*).

També és recomanable iniciar la jornada –i especialment si hi assisteixen joves de fora de la comarca– contextualitzant els recursos socioeconòmics del territori i els serveis d'acompanyament existents per a joves (habitatge, cultura, treball, etc.).

Les visites es poden organitzar per sectors econòmics de les empreses i l'especialitat universitària dels i de les joves, per millorar les oportunitats de complementarietat entre ambdós.

Consideracions territorials

Comarques rurals catalanes.

Població diana

Joves estudiants universitaris principalment, però també es pot fer extensible a titulats.

Agents

Impulsors: ajuntament/consell comarcal; teixit empresarial (associacions empresarials o altres); entitats gestores de borses de treball local/comarcal; entitats implicades en serveis de joventut; entitats implicades en la promoció econòmica (agències de desenvolupament local i grups d'acció local, entre d'altres), i les universitats.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

- En el marc del projecte ODISSEU s'han organitzat jornades que segueixen aquesta metodologia i es poden prendre com a referència.
 - Talent jove també, a les empreses rurals de la Noguera (27/11/2013), Oficina Jove de la Noguera i Consorci GAL Noguera-Segrià nord.
 - Altres eines de suport: BICAT (Borsa Interterritorial Activa de Treball) <www.bicat.cat> per a la gestió de les ofertes de pràctiques i altres col·laboracions entre joves i empreses.
-

85. REDESCOBREIX EL TEU MUNICIPI I FES DE GUIA LOCAL

Objectiu estratègic

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels i de les joves al medi rural.

Objectius operatius

36.1. Prestigiar i positivitzar el medi rural i les professions desenvolupades per donar-hi servei reconeixent el valor afegit a la seva tasca, especialment la dels i de les joves que treballen en el sector primari.

36.4. Generar vincles i contactes amb els i les joves del medi rural que es desplacen a estudiar per informar-los de les oportunitats existents en el seu territori d'origen.

Descripció

Aquesta actuació té per objectiu que els i les joves coneguin millor el seu territori des d'un altre punt de vista i, sobretot, que coneguin les potencialitats del sector turístic com a forma d'inserció laboral. A més, el programa pretén incentivar el retorn dels i de les joves al seu territori d'origen. Consta d'una part de formació teoricopràctica per tal que els i les joves aprenguin nocions bàsiques del sector agroturístic de la zona, competències professionals com habilitats comunicatives i d'organització, coneixement del territori i sortides guiades.

Consideracions territorials

Municipis rurals, municipis marítics.
Àmbit municipal o comarcal.

Població diana

Joves de 16 a 24 anys.

Agents

Impulsors: l'ajuntament o el consell comarcal.

Implicats: àrea de joventut, oficina de turisme, si n'hi ha, o altres àrees de l'ajuntament o el consell comarcal.

Tipus d'actuació. Finalista.

Referències

— S'ha desenvolupat a la Noguera un projecte anomenat Brúixola, en el marc del programa Odisseu. <http://www.ccnoguera.cat/ponts/index.php/actualitat/agenda/376-projecte-bruixola>

86. AJUTS DE DINAMITZACIÓ DEL TERRITORI

Objectiu estratègic

36. Mantenir una estructura territorial i productiva sostenible incentivant i facilitant el retorn i la inserció laboral dels i de les joves al medi rural.

Objectius operatius

36.5. Desenvolupar mecanismes d'informació, formació i assessorament a la població jove emprenedora específics per als territoris rurals.

36.6. Implantar mesures que incentivin la creació d'empreses al món rural per facilitar que els i les joves puguin tirar endavant iniciatives pròpies del seu nivell de formació.

Descripció

Es tracta d'una ajuda econòmica per a aquelles persones joves que estan en procés de muntar una iniciativa per dinamitzar la vida del municipi i/o que ofereixi algun servei al territori o l'han muntada. Pot ser una empresa, però també pot ser, per exemple, una escola de música en un municipi petit on no n'hi ha cap.

Consideracions territorials

Municipis petits, rurals o no.
Àmbit unicipal o comarcal.

Població diana

Joves emprenedors (en el sentit ampli del concepte) de 18 a 35 anys.

Agents

Impulsors: l'ens local o el consell comarcal.

Implicats: àrea de joventut, de promoció econòmica o d'iniciatives empresarials. Possibilitat de demanar finançament europeu.

Tipus d'actuació. Finalista.

